

The logo consists of the letters 'AP' in a bold, white, italicized sans-serif font, set against a solid orange square background.

AP

PENSION

A photograph of a man in a white t-shirt and khaki pants holding a young girl upside down by her arms. The girl is wearing a denim shirt and overalls, and she has a joyful expression with her eyes closed and a wide smile. The scene is set in a brightly lit room with wooden floors and a bed in the background.

Foreningen AP Pension f.m.b.a. CVR 19382583

CSR-rapport 2021

Redaktion

Charlotte Maria Petersen

Rya Lene Terney

Henvendelse

rlt@appension.dk

Layout

Mark Christensen

Fotografer

Maria Sattrup

Kristian Holm

Tryk

AP Pension har valgt at trykke CSR-rapporten i samarbejde med KLS Pure Print. KLS Pure Print er Cradle-to-Cradle-certificeret og garanterer bæredygtighed og 100 procent bionedbrydelighed i alle trykkeriets produkter og fremstillingsprocesser.

Udgivet af

AP Pension

Østbanegade 135

2100 København Ø

appension.dk

© AP Pension

Om CSR-rapporten

CSR-rapporten omfatter alle selskaber i koncernen. CSR-rapporten offentliggøres som samlet redegørelse for samfundsansvar, jf.:

- Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser §§ 132 og 132b
- Årsregnskabsloven § 99a
- Lov om finansiell virksomhed § 159 stk. 3
- Rapportering på enhedsniveau jf. artikel 8 i EU-taksonomiforordningen og rapportering på øvrige forhold jf. art. 11 i EU-disclosureforordningen samt artikel 5, 6 og 7 i EU-taksonomiforordningen. Rapporteringen omfatter kun AP Pension livsforsikringsaktieselskab
- Rapporten er samtidig en redegørelse for vores COP-rapportering (Communication and Progress) i relation til UN Global Compact

Derudover indeholder CSR-rapporten også en redegørelse for koncernens politik for dataetik samt koncernens arbejde med dataetik og politik for dataetiske spørgsmål jf.:

- Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser § 132d
- Årsregnskabsloven § 99d

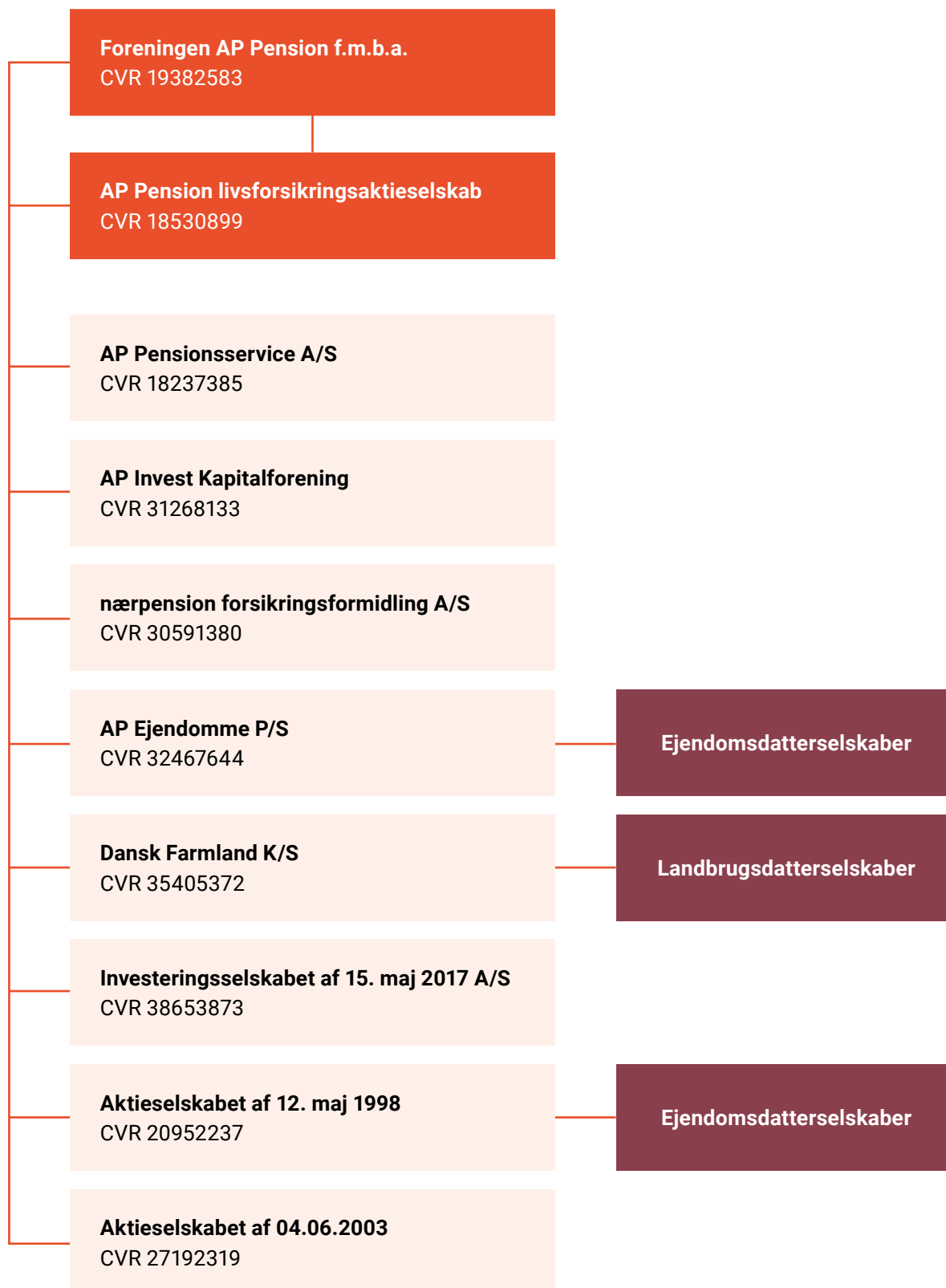
AP Pension har været UN Global Compact-medlem siden 2019. CSR-rapporten udgør en bestanddel af ledelsesberetningen i AP Pensions årsrapport. Regnskabsperioden for CSR-rapporten følger årsrapporten den 1. januar 2021 til den 31. december 2021. Rapporten findes på appension.dk/csr

Indholdsfortegnelse

AP Pension-koncernen	4
Forord	6
Verden har brug for handling	8
Fakta om AP Pension 2021	10
Partnerskaber	12
ESG-overblik 2021	14
Ansvarlig virksomhedsdrift og samfundsansvar	16
Temaer i rapporten	19
Ansvarlig og bæredygtig investering	20
Bæredygtigt byggeri	34
Dansk landbrug	46
Sundhed og forebyggelse	50
Et bæredygtigt arbejdsliv	56
Klimarapportering	62
Forretningspraksis	64
Ansvarlig forretningspraksis	66
Regnskabspraksis	72
Påtegninger	76
Ledelsespåtegning	78
Revisorerklæring	80
Noter og data	82
Note 1: Rapportering på baggrund af taksonomiforordningen	84
Note 2: Oplysninger på baggrund af disclosureforordningen	92
Data	102

Koncern

Forord

Som både forsikrings-selskab, investor og virksomhed har vi en position, der gør os i stand til at påvirke samfundet i en positiv retning. Vi har et stort ansvar, og derfor arbejder vi på hele tiden at udvikle og forbedre os. Vi er et pensions-selskab med overskud til alle. Hos os kan kunderne både få overskud, fordi der er styr på pensionen og fremtiden, og overskud, fordi de føler sig trygge og taget hånd om.

Når vi kigger tilbage på 2021, har det været endnu et år i pandemiens tegn. Covid-19 påvirker stadig mennesker og samfund i hele verden. Sygdommen og restriktioner har også i år påvirket vores måde at arbejde på og gør det stadig i skrivende stund. Hos os har fokus været at få medarbejderne godt tilbage på kontoret, efter at vi igen har arbejdet fra distancen. Det er sket med en gradvis tilbagevenden og mulighed for at arbejde hjemme op til to dage om ugen. Det vigtigste for os har været at skabe en arbejdsplads, hvor medarbejdernes tryk sættes højt.

Der er ingen tvivl om, at covid-19 også har påvirket vores kunder, når det kommer til trivsel. Vi har gennem de seneste par år set en stigning i antal kunder, der ikke trives eller bliver ramt af psykiske lidelser, og 2021 var ingen undtagelse. Det understreger vigtigheden af vores sundhedsindsatser. AP Care har for alvor rodfæstet sig i 2021 og er et af vores tilbud til kunder, der ikke trives eller er syge. Gennem AP Cares helbredsvejledere får både kunder og arbejdsgivere 360 graders rådgivning, støtte og vejledning. Vi har desuden oplevet en stigende interesse i 2021 for sundhedsfremmende tiltag hos vores virksomhedskunder.

Men det er ikke kun covid-19, der har fyldt i 2021. Mange lande er hårdt ramt af katastrofer som følge af klimaforandringer, og to år inde i det, som FN kalder handlingens årti, er der mere end nogensinde brug for, at vi finder løsninger. Vi har et stort ansvar som investor af vores kunders midler, og derfor har vi sat os ambitiøse mål for den grønne omstilling. Særligt i september 2021 tog vi et vigtigt skridt i arbejdet med at understøtte Parisaftalens klimamål. Her tilsluttede vi os klimainitiativet Paris Aligned Investment Initiative og Net Zero Investment Framework. Arbejdet skal sikre en yderligere reduktion af CO₂-udledningen af vores portefølje med det mål at blive klimaneutral senest i 2050.

Vores investeringsprodukt AP Bæredygtig har igen i år klarret sig flot, og vi kan indtil videre konstatere, at det at investere bæredygtigt kan gå hånd i hånd med et godt afkast. Ved udgangen af 2021 var kundernes samlede opsparing i AP Bæredygtig-fondene lige over 4,6 mia. kr. For kunder i AP Bæredygtig med 30 år til pension var det årlige afkast 19,9 procent før skat i 2021.

Vi er et pensions-selskab med overskud til alle

Vi har et stort ansvar, og derfor arbejder vi på hele tiden at udvikle og forbedre os.

Bo Normann Rasmussen

Et andet område, som udvikler sig hurtigt i forhold til bæredygtighed, er byggebranchen. Med vores datterselskab AP Ejendomme er vi med til at påvirke udviklingen af bæredygtige ejendomme. Vi understøtter nye muligheder i form af bæredygtige byggematerialer og metoder og bæredygtigt genbrug. Her kan vi i høj grad påvirke byggeriets CO₂-udledning. I løbet af 2021 er vi også gået i gang med at certificere vores eksisterende ejendomme med det, der kaldes DGNB Buildings In Use. Her ser man på en ejendom i en bred optik, hvor der ikke kun arbejdes med parametre som CO₂-reduktion og optimering af driftsøkonomi, men også på brugen af ejendommen og beboerne. Det kan f.eks. være brugertilfredshedsundersøgelser med fokus på trivsel i

ejendommene, tilbagemeldinger på indeklima, udbuddet og kvaliteten af motionsrum, uderum til social interaktion, affaldshåndtering og muligheder for opladning af elcykler. Vi arbejder på at skabe bæredygtige bygninger, og derfor ser vi ikke alene på klimavenlige tiltag, men inddrager også meninger og oplevelser fra de mennesker, der dagligt bruger og bor i vores bygninger.

Uanset om det er i rollen som virksomhed, forsikringselskab eller investor, vil vi løfte niveauet for vores arbejde med samfundsansvar. Vi vil gøre en positiv forskel, og vi har sat et højt ambitionsniveau.

Bo Normann Rasmussen

Bo Normann Rasmussen - adm. direktør

Niels Dengsø Jensen

Niels Dengsø Jensen - bestyrelsesformand

Verden har brug for handling

Verden står over for alvorlige udfordringer i form af blandt andet klimaforandringer, manglende bæredygtig anvendelse af ressourcer, sygdom og mistrivsel. FN kalder også dette årti for The Decade of Action. Behovet for at se udfordringerne i en global sammenhæng og gennemføre indsatser for en mere bæredygtig udvikling er stort. Vi ser det som vores pligt at påvirke det, der sker omkring os, for udfordringerne kræver, at vi hver især handler – individuelt og kollektivt, lokalt og globalt.

Den globale temperatur stiger, og der skal handles nu

I august fremlagde FN's klimapanel deres rapport, og den trykkede så at sige på alarmknappen. Panelet konkluderede, at den globale opvarmning vil overstige Parisaftalens målsætning om 2,0 grader celsius i løbet af det 21. århundrede og dermed arbejdsmålsætningen om 1,5 grader. For at undgå dette skal der ske store reduktioner i CO₂- og andre drivhusgasudledninger i de kommende årtier. Også på FN's klimakonference COP26 i Glasgow var den globale udfordring på dagsordenen. Det vil kræve en markant omstilling i hele verden, hvis målsætningen skal lykkes.

Det er en opgave, som vi støtter op om ved blandt andet at reducere CO₂-aftrykket i vores portefølje. Derfor har vi f.eks. engageret os i det internationale klimasamarbejde Paris Aligned Investment Initiative, der forpligter os til at investere i overensstemmelse med Parisaftalen og være klimaneutrale senest i 2050.

Særlige materialer i byggeriet kan gøre en forskel for klimaet

For at bidrage til de globale mål er der også andre områder af vores forretning, hvor vi kan handle anderledes, f.eks. gennem vores byggeri. Her er der store CO₂-reduktioner at hente.

Byggeriet står for næsten 40 procent af den globale energi-relaterede CO₂-udledning årligt. 28 procent af den udledning stammer fra bygningsdriften såsom energiforbrug til varme, køling og lys. Og de resterende 11 procent kommer fra den indlejrede CO₂ i byggematerialer, hvilket vil sige den CO₂, det eksempelvis kræver at producere beton, tegl og stål.

Der er derfor et stort potentiale i at fremme en bæredygtig udvikling på ejendomsområdet. I vores byggeri har vi fokus på nye CO₂-reducerede materialer og genanvendelse af bestående materialer. Et eksempel er valget af FutureCem, den første cement i Danmark, der er udviklet for at redu-

cere CO₂-udledningen ved cementfremstillingen. Det er derfor et stort bidrag til at nå Bæredygtig Beton-initiativets mål om at reducere CO₂-aftrykket i betonbranchen med 50 procent frem mod 2030 i forhold til aftrykket i 2019.

Sundhedstilstanden skal forbedres

På verdensplan ser vi udfordringer inden for sundhed og trivsel. Efter covid-19 er antallet af mennesker med angst og depression steget i en række lande, og pandemien har vist betydningen af at øge investeringerne i mentale sundhedsydelse.

Også blandt vores kunder ser vi en stigende tendens i forhold til mentale udfordringer. Indsatsen med at forebygge disse er nødvendig for at undgå stigende pres på de offentlige ydelser og sundhedssektoren og for at undgå tab af produktivitet og en lavere livskvalitet. Vi har som livsforsikringselskab et særligt ansvar for at påvirke denne udvikling, og det gør vi især ved at styrke forebyggelsesindsatsen.

Du kan læse mere om forandringerne, og hvordan vi håndterer dem, i denne CSR-rapport.

Fakta om AP Pension 2021

Kundernes geografiske placering

Pension, livsforsikring, investering og ejendomsudvikling samt sundhed og forebyggelse er vores primære forretningsområder.

AP Pensions mission og vision er holdepunktet, når vi dagligt tilrettelægger arbejdet, prioriterer vores ressourcer og møder vores kunder.

Vores mission er, at AP Pension er et kundejet pensionsselskab, der sætter kundefællesskabets interesser højest.

Vores vision er, at kunderne skal opleve AP Pension som et trygt, enkelt og værdiskabende pensionsselskab.

Vi vil være et pensionsselskab med overskud til alle. Både et økonomisk og menneskeligt overskud. Overskud, fordi man har styr på pensionen og fremtiden, og overskud, fordi man føler sig tryk og taget hånd om.

425.000 kunder i alt

3.252

virksomhedskunder med over fire medarbejdere

49 år

er gennemsnitsalderen for kunderne

8 %

af kundernes løbende indbetalinger går til vores bæredygtige produktlinjer

10.231

rådgivningssamtaler har vi holdt

De mest tilfredse kunder

AP Pension fik en førsteplads blandt de kommercielle selskaber, da Loyalty Group gennemførte deres årlige branchemåling, hvor de vurderer kundeloyalitet og kundetilfredshed. Vi scorede blandt andet højt på 'Værdi for pengene', 'Image' og 'Samfundsansvar'.

175,5 mia. kr. under forvaltning

22,3 mia. kr. har vi investeret i grøn omstilling
19,9 % var det årlige afkast for kunder med AP Bæredygtig og 30 år til pension
280 mio. kr. tildelte vi vores kunder i AP Loyaltetsbonus
4.391 mio. kr. betalte vi i skatter og afgifter

806 kunder
har haft et forløb med AP Care
om forebyggende sundhed

6,7 er vores tilfredsscore i
AP Care på en skala fra 1-7

608 engagerede
medarbejdere
(headcount) fordelt i
Aarhus og København

54 % af os
er kvinder **46 %** af os
er mænd

39 medarbejdere
er AP Pension vokset med

Styrker

Styrkerne udgør vores fundament og kendetegner de fordele, der er ved at være kunde i AP Pension. Vi arbejder ud fra dem hver dag, og de skal være med til at sikre, at vi tilbyder gode pensionsordninger – nu og i fremtiden.

7 byggerier blev færdiggjort

- 7 byggerier blev påbegyndt
- 14 byggerier er svanemærkede
- 7 byggerier er DGNB-certificerede
- 1.564 ton CO₂ udledte vores ejendomsportefølje

Partnerskaber

I AP Pension har vi en lang række partnerskaber med centrale aktører på den samfundsansvarlige agenda. Sammen er vi stærkere, da vi gennem fællesskabet kan gøre en endnu større forskel.

Aalborg Portland – AP Ejendomme har i 2021 indgået et strategisk partnerskab med Aalborg Portland om anvendelsen af FutureCEM, en ny type cement, som har et lavere CO₂-aftryk end traditionel cement.

Bæredygtigt Beton-initiativet – Vi er medlem af Bæredygtigt Beton-initiativet under Dansk Byggeri, da det har til formål at reducere CO₂-aftrykket fra beton i byggeriet.

CDP – Vi er medlem af CDP, som er en organisation, der driver et globalt oplysningssystem om miljøpåvirkninger. Gennem medlemskabet har vi adgang til omfattende data om, hvordan selskaber påvirker klima, skov og vand. Vi tager del i kampanjer med det formål at indhente klimadata og opfordre selskaber til at sætte videnskabsbaserede klimamål.

Climate Action 100+ – Som medlem af Climate Action 100+ går vi i dialog med nogle af verdens største CO₂-udledere. Vi deltager aktivt i dialogen med selskaberne Imperial Oil og senest også Daimler AG.

DGNB – Vi bruger DGNB-certificeringen guld og platin, som er bæredygtige certificeringer af bygninger. Byggeri eller byområder evalueres ud fra seks hovedområder: Miljømæssig kvalitet, økonomisk kvalitet, social kvalitet, teknisk kvalitet, proceskvalitet og områdekvalitet. Kriterierne opdateres løbende i takt med, at branchen får ny viden og praksis.

Gender Diversity Pledge – The Gender Diversity Pledge præsenterer en overordnet målsætning om, at erhvervslivet i fællesskab når en målsætning om en 40/60-kønsfordeling i 2030. I 2021 har vi underskrevet Dansk Industris Gender Diversity Pledge, da vi ønsker at bidrage til ambitionen om en mere ligelig kønsfordeling i dansk erhvervsliv.

Green Building Council Danmark – Vi er premiummedlem hos Green Building Council Danmark, der står for DGNB-certificeringen af bygninger og udbreder bæredygtighed i byggeriet på tværs af alle aktører. I 2021 er vi blevet repræsenteret i Green Building Council Danmarks bestyrelse.

Institutional Investors Group on Climate Change – Vi er medlem af Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC), hvor vi har fokus på klimaforandringerne fra et investeringsperspektiv. I fællesskab med andre investorer går vi i dialog med selskaber og politiske beslutningstagere om emnet.

Investor Alliance for Human Rights – Vi er medlem af Investor Alliance for Human Rights for at styrke vores arbejde med at sikre selskabers overholdelse af internationale menneskerettigheder. Derudover får vi en større viden om de problemstillinger, der er aktuelle i forskellige dele af verden.

Matter – Vi samarbejder med fintech-virksomheden Matter om udviklingen af AP Bæredygtig. Sammen med Matter har vi gjort det muligt at beregne, hvor stor en forskel pensionen kan have på ens klimaaftryk.

Paris Aligned Investment Initiative – Paris Aligned Investment Initiative er etableret af The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC). Netværket samarbejder om, hvordan investorer får deres porteføljer til at nå målene i Parisaftalen og blive klimaneutrale senest i 2050.

Svanemærket – Vi svanemærker vores byggerier. Et svanemærket byggeri er godt for både sundhed, miljø og økonomi. Det lever op til skrappe krav i hele livscyklussen blandt andet ved et lavt energiforbrug og et godt indeklima. Der indgår også krav om mængden af miljø- og sundhedsskadelige stoffer i både byggematerialer og kemiske produkter samt brug af bæredygtigt certificeret træ.

Sustainalytics – Sustainalytics fører dialog med selskaber på vores vegne, når der dokumenteres brud eller mulige brud på UN Global Compact-principperne og andre retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd. Vi gør ligeledes brug af Sustainalytics til data om de ESG-relaterede risici, som selskaber hver især er eksponerede mod.

Institutional Shareholder Services (ISS) – Vi bruger ISS som vores rådgiver, når vi stemmer på selskabers generalforsamlinger. På den måde sikrer vi en strømlinet stemmeafgivning med fokus på fremme af bæredygtighed. Derudover gør vi brug af ISS til SDG- og klimadata og til vores rapportering i forbindelse med EU's disclosure- og taksonomiforordninger.

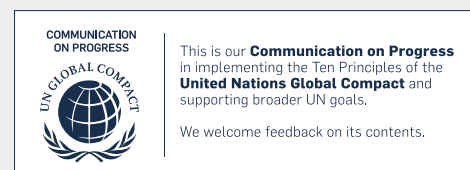
The Diversity Council – AP Pension er medlem af The Diversity Council, som arbejder for at fremme kvindeligt talent og sikre en inkluderende kultur og ledelse. Med vores engagement i organisationen bidrager vi til at øge fokus på diversitet og til videndeling mellem virksomheder om erfaringer og tiltag, der øger diversitet og inklusion.

UN Global Compact – UN Global Compact understøtter en ansvarlig adfærd hos virksomheder og investorer på baggrund af 10 principper, der adresserer miljøhensyn, arbejdstager- og menneskerettigheder samt antikorrruption.

UN Principles for Responsible Investment (UN PRI) – UN PRI er en FN-støttet uafhængig organisation, som udbreder arbejdet med ansvarlige investeringer gennem seks principper. Vi er medlem af UN PRI sammen med over 4.000 organisationer, som tilsammen forvalter ca. 700 billioner kr.

BÆREDYGTIG BETON initiativ

ESG-overblik 2021

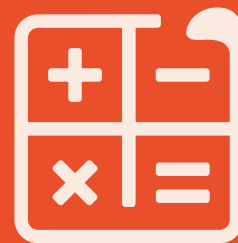
Overblikket viser centrale nøgletal for AP Pension i relation til miljø og klima, sociale forhold og selskabsledelse. Nøgletallene kan ikke stå alene, og du kan gennem CSR-rapporten få uddybende forklaringer på udviklinger og målsætninger inden for ESG.

ESG hovednøgletal Enhed 2021 2020 2019 2018

- herunder klimaregnskab

Environment (Miljø)

ESG hovednøgletal	Enhed	2021	2020	2019	2018
CO₂-Scope 1					
Kørsel i egne og leasede biler inkl. privatforbrug	Ton	291,8	244,6	200,5	110,9
CO₂-Scope 2					
Forbrug af el og fjernvarme	Ton	150,0	189,6	201,8	241,1
<i>Energiforbrug</i>	GJ	6.125,5	6.181,9	6.280,7	5.741,8
CO₂-Scope 3					
Kategori 1: Indkøb af varer og tjenesteydelser	Ton	104,1	88,4	99,2	57,7
<i>Vandforbrug</i>	m ³	3.172,6	3.247,6	4.302,6	3.114,0
Kategori 3: Brændsel og energirelaterede aktiviteter	Ton	85,1	77,2	62,1	34,8
Kategori 5: Affald genereret i forbindelse med aktiviteter	Ton	1,6	1,5	1,5	1,1
Kategori 6: Forretningsrejser	Ton	40,8	79,6	109,2	113,7
Kategori 9: Downstream transport og distribution	Ton	5,3	7,1	7,7	9,6
Kategori 15: Investering	Ton	376.492,3	152.672,0	2.566,0	
Total CO₂-Scope 3		376.729,2	152.925,8	2.845,7	
Investeringer i den grønne omstilling	mia. kr.	22,3	13,3	2,4	-
Børsnoterede aktier Scope 1 & 2 (tCO₂e)					
CO ₂ -udledning	Ton	306.364	122.093		-
CO ₂ -aftryk	Ton/mio. kr.	5,9	4,6		-
Virksomhedsobligationer Scope 1 & 2 (tCO₂e)					
CO ₂ -udledning	Ton	66.712	26.503		-
CO ₂ -aftryk	Ton/mio. kr.	38,6	16,6		-
Ejendomme					
CO ₂ -udledning	Ton	1.564	2.702	2.566	
CO ₂ -aftryk	Ton/mio. kr.	0,2	-	-	
Landbrug					
CO ₂ -udledning	Ton	1.852	1.374		-
CO ₂ -aftryk	Ton/mio. kr.	3,1	-		-
Samlet CO ₂ -udledning fra investeringsaktiver	Ton	376.492,3	152.672,0	2.566,0	-
Samlet CO ₂ -aftryk	Ton/mio. kr.	47,9	21,2		-
Total CO₂-Scope 1, 2 og 3		377.171,0	153.360,0	3.248,0	

ESG hovednøgletal	Enhed	2021	2020	2019	2018
Aktivt engagement i klimaforbedringer					
<i>Aktivt ejerskab</i>					
Dialoger ifbm. aktivt ejerskab	Henvisning				
dialoger om klimaforandringer	Stk.	105	-	-	
dialoger om bæredygtighed	Stk.	111	-	-	
dialoger i alt	Stk.	216	-	-	
Bæredygtighed i forretningsmodeller					
Tilslutning til Paris aftalen	Henvisning	Se afsnit 'Ansvarlig og bæredygtig investering'			
Bæredygtighedscertificerede ejendomme					
Eksisterende byggeri (bygninger i drift)	%	51	-	-	
Nybyggeri (påbegyndte byggerier)	%	91	-	-	
Social					
Fuldtidsarbejdsstyrke	FTE	578,8	539,7	532,1	
Kønsdiversitet ledelseslag direktion	%	0%	25%	25%	
Kønsdiversitet ledelseslag direktørgruppe	%	35%	41%	35%	
Kønsdiversitet ledelseslag Lederforum	%	48%	54%	48%	
Kønsdiversitet alle medarbejdere	%	54%	55%	55%	
Medarbejderomsætningshastighed	%	13%	13%	21%	
Sygefravær					
Procent	%	3,4%	3,1%	3,6%	
Dage	Dage/FTE	8,5	7,9		
Governance					
Bestyrelsens kønsdiversitet	%	11%	14%	14%	
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	%	95,3%	100%	93%	
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	Gange	7,9	-	-	
Lønforstel mellem køn	Gange	1,3	-	-	

Note: I 2019 købte AP Pension Skandias danske aktiviteter, hvilket blandt andet medførte en stigning i antal ansatte samt udvidelse af selskabets domiciler.

Kørsel i egne og leasede biler inkl. privatforbrug er steget, da vi blandt andet har udvidet vores bilpark og konverteret biltillæg til firmabil som led i en mere klimavenlig bilpolitik.

Tallene vedrørende kønsdiversitet viser andelen af kvinder. Nøgletallet for kønsdiversitet i direktionen udgør 0 procent, da det ifølge regnskabspraksis opgøres pr. 31. december og viser det på opgørelsestidspunktet aktive antal medlemmer af direktionen.

Derfor fremgår et kvindeligt direktionsmedlem ikke i fordelingen, da hun fratrådte 31. oktober 2021.

Nøgletallene vedvarende energiandel og fastholdelse af kunder fra ESG-hoved- og nøgletalsvejledningen er ikke inkluderet i ovenstående oversigt. Se yderligere forklaring om nøgletallene i regnskabspraksis.

Klimarapporteringen er et område i udvikling, og år for år arbejder vi på at forbedre kvalitet og tilgængelighed af data. I takt med at vi inkluderer flere datakilder, forventer vi, at vores samlede CO₂-udledning vil være opadgående.

Ansvarlig virksomhedsdrift og samfundsansvar

Vi vil drive vores selskab med respekt for mennesker, vores samfund og klimaet. Sammen med vores kunder kan vi gøre en forskel ved at understøtte en bæredygtig udvikling, hvor opfyldelsen af de nulevende generationers behov ikke sker på bekostning af fremtidige generationers muligheder.

Gennem tre roller støtter vi FN's verdensmål og Parisaftalen

Vores kerneforretning er pension. Herigennem etablerer vi livsforsikringer, investeringer og ejendomsudvikling samt sundhed og forebyggelse. Derfor har vi tre roller i samfundet: Vi er en virksomhed, et forsikringsselskab og en investor. På baggrund af de tre roller vil vi skabe en økonomisk sund forretning og påvirke samfundets udfordringer i en positiv retning.

Det gør vi blandt andet ved at operere inden for rammerne af kendte internationale konventioner om beskyttelse af miljø og mennesker, herunder FN's Global Compact og UNPRI. Vi støtter Parisaftalens langsigtede målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til under 2,0 grader og om at arbejde for at begrænse temperaturstigningen til 1,5 grader samt FN's 17 verdensmål.

Arbejdet med samfundsansvar er integreret i vores beslutningsprocesser, hvor bæredygtighedskriterier spiller en vigtig rolle. Her forholder vi os til det, der påvirker os og vores kunder mest – både i form af risici og muligheder.

Vores rolle som virksomhed

Som arbejdsplads har vi et ansvar for at minimere vores miljøbelastning, blandt andet gennem vores forbrug, f.eks. med en grøn bilpolitik og affaldssortering. Samtidig støtter vi vores medarbejdere i at tage miljøhensyn.

I rollen som virksomhed vil vi også skabe en inkluderende kultur, der fremmer diversitet, og vi vil fortsat arbejde med vores psykiske og fysiske arbejdsmiljø, så medarbejderne er tilfredse og oplever, at de kan udvikle sig både fagligt og personligt. Det gør vi gennem et kontinuerligt fokus på kompetenceudvikling, sundhedstiltag og ved at understøtte nye samarbejdsformer og perspektiver. Vi skal med andre ord være en attraktiv arbejdsplads for medarbejdere og nye kollegaer. Det er afgørende, at vi har de rette tilbud til medarbejderne, så vi tiltrækker og fastholder kompetent arbejdskraft. Du kan læse om vores indsatser i afsnittet 'Et bæredygtigt arbejdsliv'.

Vores rolle som forsikringsselskab

Vi har et ansvar som forsikringsselskab, når vi forsikrer 450.396 danskere. Derfor arbejder vi på at forbedre kunder-

Virksomhed

Et bæredygtigt arbejdsliv

- Medarbejderforhold
- Diversitet og inklusion i alle ledelseslag
- Miljøhensyn og reduktion af CO₂-udledning

Forsikringselskab

Sundhed og forebyggelse

- Rådgivning om sundhedsspørgsmål
- Hjælp til at komme tilbage i arbejde
- Sundhedsindsatser på arbejdspladsen

Investor

Ansvarlig og bæredygtig investering Bæredygtigt byggeri

- Bæredygtige investeringer
- Investering i grøn omstilling
- Indregning af ESG-faktorer
- Klimasikring og miljømærkning
- Samarbejde med lokalsamfund
- Sikring af biodiversitet

nes sundhed og mindske sygefravær. Det skaber værdi for den enkelte kunde, virksomhederne, samfundet og os selv. I 2021 er udviklingen i psykiske lidelser som f.eks. stress, angst og depression fortsat stigende, både blandt vores kunder og i befolkningen generelt. Som forsikringselskab har vi et ansvar for at påvirke den udvikling. Det gør vi blandt andet ved at hjælpe og rådgive vores kunder, når de ikke trives, er syge eller har brug for hjælp til at komme tilbage til arbejdet efter en sygdomsperiode. Du kan læse om vores indsats på sundhedsområdet i afsnittet 'Sundhed og forebyggelse'.

Vores rolle som investor

I rollen som investor er vores primære opgave at skabe økonomisk værdi for vores kunder og vælge, hvilke bæredygtige og ansvarlige investeringer vi tager del i. Fordi vi har 175,5 mia. kr. under forvaltning, ser vi det som vores pligt at tage et ansvar. Vi vil derfor skabe det bedste mulige afkast for vores kunder, samtidig med at vi understøtter FN's verdensmål.

Vi arbejder for at investere ansvarligt og understøtte en bæredygtig udvikling. Den grønne dagsorden fylder meget hos os, men vi har et bredere syn på bæredygtighed end udelukkende klima og inkluderer blandt andet sociale forhold. Det kan være i relation til valg af investeringer, fravalg af problematiske investeringer og udvikling af bæredygtigt byggeri med sociale hensyn. Det betyder f.eks., at vi kan tilbyde vores kunder bæredygtige pensionsprodukter og miljøcertificerede boliger.

Et særligt område i vores investeringsportefølje er ejendomme. De skal skabe et fornuftigt afkast til vores kunder, men vi vil samtidig bygge bæredygtigt. Det sker f.eks. ved, at byggematerialer genanvendes, ejendomme certificeres, og ved at vi benytter nye CO₂-reducerende materialer. Du kan læse om vores indsats på investerings- og ejendomsområdet i afsnittene 'Ansvarlig og bæredygtig investering' samt 'Bæredygtigt byggeri'.

Organisering af arbejdet med samfundsansvar

De tre roller som virksomhed, investor og forsikringselskab er afsættet for vores arbejde med samfundsansvar, og vores politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar sætter retning for arbejdet.

For at understøtte det arbejde har vi en komite for samfundsansvar med repræsentanter fra centrale dele af koncernen:

- Adm. direktør i AP Pension (formand)
- Chef for Samfundsansvar (komiteansvarlig)
- COO i AP Pension
- Underdirektør for HR, Kommunikation og Strategi
- Investeringsdirektør
- Chef for Ansvarlige investeringer
- Adm. direktør for AP Ejendomme
- COO i AP Ejendomme
- Underdirektør for Sundhed
- Pressechef i AP Pension

Komiteen mødes hver måned og er ansvarlig for at sætte de overordnede rammer for arbejdet med samfundsansvar. Medlemmerne definerer vores ambitionsniveau og udarbejder handlingsplaner for deres respektive områder.

Medlemmerne har også ansvaret for, at de beslutninger, komiteen og direktionen i øvrigt tager, implementeres. Medlemmerne har på den måde ansvar for både strategi, implementering og opfølgning på indsatserne. Senest har alle medlemmerne fastlagt ambitioner for deres områder frem mod 2025.

Bestyrelse:

Godkender politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar samt CSR-rapporten.

Direktion:

Udpeger medlemmer til komiteen for samfundsansvar og udarbejder CSR-rapporten i samarbejde med komiteen.

Komite for samfundsansvar:

Ansvarlig for at udarbejde en strategi, implementering og opfølgning på indsatserne.

Chef for Samfundsansvar:

Har det operationelle og tværgående ansvar for hele området og sikrer sammenhæng mellem strategi og indsatser.

Læs vores politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar på appension.dk/csr

Temaer i rapporten

De forandringer, som sker i verden omkring os, påvirker vores virke i stort omfang. Det kræver, at vi tager stilling og fokuserer på, hvor vi kan bidrage til en bæredygtig udvikling.

Der bliver generelt stillet større krav til vores investeringstilgang og til transparent kommunikation. Det samme gælder for vores måde at opføre byggerier på og vores håndtering af kundernes og medarbejdernes helbred og trivsel. Vi har derfor fokus på, hvordan vi i vores investeringer, herunder ejendomsportefølje og sundhedstiltag, kan imødekomme udfordringerne.

Der er særligt fire områder, vi fokuserer på, og som du kan læse om i denne CSR-rapport:

Ansvarlig og bæredygtig investering

Vi vil forankre bæredygtighed bredt i vores investeringer og investeringsbeslutninger

Bæredygtigt byggeri

Vi vil påvirke byggebranchen i en mere bæredygtig retning

Et bæredygtigt arbejdsliv

Vi ønsker at skabe et arbejdsliv, hvor medarbejderne er sunde, trives og udvikles

Sundhed og forebyggelse

Vi vil fremme trivsel og sundhed hos vores kunder og medarbejdere

Ansvarlig og bæredygtig investering

Vi arbejder aktivt med at fremme ansvarlighed og bæredygtighed i vores investeringer. Det er ud fra de hensyn, vi tackler risici og skaber værdi for vores kunder og for verden omkring os.

Arbejdet med at inkorporere bæredygtighed i vores investeringer er forbundet til vores rolle som investor. Vi har et ansvar for at sikre det bedste mulige afkast til vores kunder og samtidig sikre, at investeringerne sker ansvarligt og understøtter en bæredygtig udvikling. Vores mål er at blive blandt de førende i Danmark inden for bæredygtige investeringer, og det vil vi opnå ved at forny og forbedre vores tilgang til området.

Vores politik for ansvarlighed og bæredygtighed på investeringsområdet og politik for aktivt ejerskab udgør fundamentet for arbejdet med bæredygtige investeringer. Med politikkerne har vi konkretiseret retningslinjerne og den udvikling, vi som pensionsselskab ønsker at støtte.

Politikkerne er baserede på internationalt anerkendte principper for ansvarlig investeringspraksis og virksomhedsadfærd såsom FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv, UN Global Compact og UN Principles for Responsible Investment. Politikkerne indeholder også vores egne mål og beslutninger, som er truffet af vores bestyrelse. Alle investeringsrelaterede indstillinger til bestyrelsen skal indeholde ESG-nøgletal og bæredygtighedsanalyser. Der er en naturlig sammenhæng mellem afkastpotentiale, investeringsrisici og ESG-overvejelser, og derfor skal det altid indgå som en integreret del af topledelsens beslutningsgrundlag.

Vores tilgang er tilvalg, påvirkning og fravalg

Vores strategi for bæredygtige investeringer er bygget op af tre tilgange: Tilvalg, påvirkning og fravalg.

Vi tilvælger investeringer, som opfylder vores bæredygtighedskriterier, og som vi mener, er vigtige for at støtte en bæredygtig udvikling. Positivt tilvalg gælder blandt andet investeringer i statsobligationer i Emerging Markets-lande, hvor vi kun investerer, hvis landene opfylder vores kriterier, som er baserede på FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, den politiske situation i det pågældende land og andre ESG-relaterede forhold.

Vores investeringer rummer potentielle forbedringspunkter for i højere grad at understøtte en bæredygtig udvikling. Derfor arbejder vi aktivt med at identificere disse områder og påvirke både selskaber og beslutningstagere til at sætte ambitiøse mål og agere mere ansvarligt.

Vi fravælger at investere i selskaber, som, vi mener, går imod den udvikling, vi ønsker at støtte. Det betyder, at vi har implementeret fem eksklusionskriterier for selskaber i vores investeringsunivers.

Identificerede risici på investeringsområdet

Klimaforandringerne påvirker verdensøkonomien

Klimaforandringerne udgør en voksende risiko for investorer og kan have store økonomiske konsekvenser for selskaber og dermed vores investeringer. Klimarapporten fra FN's klimapanel beskriver konsekvensen af en stigning i den globale temperatur. Vores investeringsstrategi indebærer, at vi skal være opmærksomme på, hvordan denne forandring vil påvirke verdensøkonomien i de kommende årtier. Det gør vi både for at sikre et godt afkast og for at bidrage til en mere bæredygtig fremtid.

Bæredygtighed er mere end klima

Hos investorer og medier såvel som kunder er der et stort fokus på klima. Der er en tendens til, at det overskygger andre vigtige forhold som sociale forhold og god selskabsledelse, hvilket delvist skyldes, at det er svære at måle. Vi forventer, at der med tiden vil komme en balance mellem alle forhold som følge af EU's sociale taksonomi.

Eksterne forvalteres arbejde med bæredygtighed kan variere

En del af vores investeringsformue forvaltes af eksterne forvaltere, som vi har et tæt og langvarigt samarbejde med. Det er dog ikke givet, at vores og den eksterne forvalters arbejde med bæredygtighed udvikler sig parallelt, hvorfor det udgør en risiko for os. Derfor har vi særligt fokus på, at samarbejdet løbende bliver vurderet og justeret. Et eksempel er, at vores dybdegående analyse af eksterne forvalteres tilgang til ansvarlige og bæredygtige investeringer blev udvidet i 2021 og nu foretages for flere aktivklasser i end i 2020.

Nyt klassificeringssystem fra EU

I 2021 gennemførte vi et stort arbejde med at rapportere efter de oplysningskrav, der kom i marts med EU's disclosureforordning. Det ses f.eks. på appension.dk, hvor vi redegør for, hvordan vi tager hensyn til bæredygtighed i investeringerne i de enkelte produkter. Ikrafttrædelsen af disclosureforordningen og taksonomiforordningen kan skabe ændringer i markedet. Der er betydelige risici forbundet med uvisheden om, hvilke ændringer forordningerne vil medføre, såsom ændringer i selskabers orientering og investorers prioritering af investeringer inden for taksonomiens definitioner. Det kan medføre ustabile investeringsuniverser og nedprioritering af finansiel kvalitet.

Datakvalitet er en udfordring

En undersøgelse fra Boston Consulting Group viste, at kun 9 procent af de adspurgte virksomheder måler alle sine CO₂-udledninger. Derudover estimerer virksomhederne, at deres CO₂-målinger har en fejlmargen på mellem 30 og 40 procent. Det er alarmerende og kan potentielt gøre de vurderinger, vi som investorer gør os af en given virksomhed, upræcise. Tallene er ofte ikke reviderede og er uden en fastlagt regnskabspraksis. Datakvalitet er en udfordring i alt, hvad der har med bæredygtighedsrapportering at gøre, og det er derfor en udvikling, vi følger tæt. Det er dog vores holdning, at indikativ information er bedre end ingen information, og så længe vi forholder os kritisk til den type data, bidrager den med værdi og tillader os at tage beslutninger på et mere oplyst grundlag.

Vi har et ansvar for at sikre det bedste mulige afkast til vores kunder og samtidig sikre, at investeringerne sker ansvarligt og understøtter en bæredygtig udvikling.

Rasmus Cederholm, investeringsdirektør.

Mål for vores grønne investeringer

Vi har sat mål, der støtter Parisaftens, og vi øger løbende vores investeringer i den grønne omstilling ved blandt andet at investere i vedvarende energiprojekter og grønne obligationer.

Det er vores mål, at mindst 20 mia. kr. og 10 procent af porteføljen skal være investeret i den grønne omstilling i 2023. I 2030 skal andelen øges til 20 procent af den samlede portefølje. Ved udgangen af 2021 har vi placeret 22,3 mia. kr. i investeringer, der understøtter den grønne omstilling. Det svarer til 12,7 procent, og dermed har vi indfriet målet for 2023 to år før tid.

Mål for grønne investeringer	2030	2023	2021
Grønne investeringer mia. kr.	-	20	22,3
Andel af portefølje	20 %	10 %	12,7 %

AP Pension skal være klimaneutral senest i 2050

For bedst muligt at understøtte Parisaftens klimamål har vi i 2021 tilsluttet os klimainitiativet Paris Aligned Investment Initiative og Net Zero Investment Framework, som drives af investornetværket The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC). Med tilslutningen forpligter vi os til en langsigtet klimaplan med delmål for CO₂-reduktion frem mod 2050. Vores forventning er, at en fælles indsats, hvor vi løfter opgaven sammen med andre store investorer i IIGCC-netværket, kan støtte os i arbejdet hen mod en klimaneutral investeringsportefølje i 2050. I 2021 er vi begyndt på arbejdet med at fastlægge delmål for reduktion af CO₂ i vores portefølje.

Vigtigheden af, at alle lande og institutioner tager ansvar og har et globalt fokus på klimaindsatsen, er blevet understreget med rapporten fra FN's klimapanel IPCC. Rapporten peger på behovet for en markant omstilling i hele verden, hvis Parisaftens mål på 1,5 grader skal nås. Det er nødvendigt, at også investorer samarbejder om at påvirke virksomheder til at nedbringe deres CO₂-udledning. I alt er 300 investorer fra hele verden blevet medlem af The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC), hvor vi arbejder målrettet sammen om en styrket klimaindsats.

Porteføljens klimaaftryk skal reduceres

På investeringsområdet offentliggør vi en årlig rapport, hvor vi redegør for vores klimarelaterede risici og investeringsporteføljens klimaaftryk. Rapporten er udviklet i tråd med Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) anbefalinger om klimarelaterede finansielle oplysninger.

Vi støtter anbefalingerne fra TCFD, da de giver os en overordnet referenceramme til at vurdere og udvikle vores tilgang til klimarelaterede risici. Ved at overvåge og analysere de klimarelaterede risici og porteføljens CO₂-udledning får vi en indsigt i, hvilke selskaber der arbejder bedst for at reducere klimaaftrykket. I takt med at flere og flere pensionselskaber rapporterer i tråd med TCFD-anbefalingerne, får vi også et grundlag for at sammenligne os med vores konkurrenter.

Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD) udspringer af The Financial Stability Board (FSB) og har til formål at skabe et frivilligt, konsistent og systematisk redskab til rapportering af investeringsporteføljens klimaaftryk. TCFD's anbefalinger for klimarelateret rapportering kan opdeles i fire kategorier: Governance, strategi, risikostyring og målværktøjer/mål.

Vores mål er, at vores investeringsportefølje er klimaneutral, når det kommer til CO₂-udledninger i 2050. Dermed kan vi efterleve Parisaftens mål om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader frem mod 2050.

Vores portefølje af aktier og virksomhedsobligationer udleder mere CO₂ i 2021 sammenlignet med 2020 pr. investeret million. Siden 2020 har vi fået flere data fra ISS om porteføljen, særligt når det gælder virksomhedsobligationer.

Derudover er vores datatilgængelighed forbedret, idet data i højere grad er baseret på faktiske tal for CO₂-udledning frem for estimater.

Stigningen i vores porteføljes CO₂-udledning skyldes blandt andet en øget eksponering mod materialesektoren, der er kendetegnet ved at være en tungtudledende sektor. Her bemærker vi dog, at flere selskaber end sidste år har sat klimamål i overensstemmelse med Parisaftalen, hvilket er positivt. Det viser både, at den samlede CO₂-udledning er meget sensitiv over for ændringer i allokeringen til selskaber i tungtudledende sektorer, og at udvikling i porteføljes klimaaftryk er bestemt af mange forhold og indebærer flere dimensioner end blot en opgørelse af det absolutte CO₂-niveau sammenlignet med året forinden. Her-og-nu-billedet bør suppleres med, hvilke langsigtede klimamål de investerede selskaber har.

Indsigten i, hvilke sektorer i vores portefølje der udleder mest, giver os grundlag for at tilrettelægge dialog og aktivt ejerskab med de tunge udledere.

Strategi for fossile selskaber

For at reducere investeringer i klimabelastende selskaber, som ikke udvikler sig i overensstemmelse med Parisaftalen, har vi en strategi for fossile selskaber. Vi vurderer, hvorvidt det er muligt, at selskaberne omlægger deres forretningsmodeller i en mere bæredygtig retning. Formålet med strategien er at understøtte den del af energi- og forsyningssektoren, der er ved at omstille sig til en såkaldt lav CO₂-verden og dermed bidrage til opnåelsen af Parisaftalen.

Som en del af vores strategi for fossile selskaber besluttede vi i 2020 at indføre nye benchmark for størstedelen af vores passive fondsinvesteringer. Arbejdet blev implementeret i 2021, og det betyder, at vi nu stiller krav til en årlig reduktion i CO₂-udledningen hos selskaber, som vi har investeret i. Det har reduceret CO₂-udledningen per mio. kr. investeret i vores passive aktieinvesteringer med 64 procent. Det er især drevet af reduktioner i allokeringen til energi- og forsyningssektoren.

Krav til bæredygtige investeringer

Vi ønsker ikke at investere i selskaber, som bryder med internationale retningslinjer, rettigheder eller principper for ansvarlig virksomhedsadfærd. Vi har flere eksklusionskriterier, som udelukker investeringer i selskaber med omsæt-

ninger fra operationer, vi ikke kan forene med vores ønske om at investere ansvarligt og bæredygtigt.

AP Pensions eksklusionskriterier

- Selskaber, der ikke lever op til vores politik, og hvor dialog har vist sig virkningsløs.
- Selskaber, hvor en andel på 30 procent eller mere af omsætningen er relateret til udvinding af termisk kul eller tjæresand.
- Selskaber, hvor 5 procent eller mere af omsætningen er relateret til udvinding af termisk kul eller brug af termisk kul til energiproduktion, og som samtidig har planer om at udvide deres kulaktiviteter signifikant.
- Selskaber, hvor en andel på 5 procent eller mere af omsætningen er relateret til tobaksproduktion.
- Selskaber, der er involveret i produktion af kontroversielle våben. Det gælder klyngebomber, antipersonelminer, atomvåben samt biologiske og kemiske våben.

Vi bruger vores ejerskabsposition aktivt

Inden for de rammer, vi har sat for vores investeringer, er der endnu plads til, at selskaber forbedrer sig i forhold til at agere ansvarligt, øge gennemsigtigheden af deres påvirkninger og bidrage til at skabe en mere bæredygtig fremtid. Vi udøver aktivt ejerskab for at påvirke selskaberne i vores portefølje i en mere bæredygtig og ansvarlig retning. Som ansvarlig investor mener vi, at det er vores pligt at gøre vores indflydelse gældende ud fra de principper, som vores politik for aktivt ejerskab er baseret på. Det gælder adskillige internationalt anerkendte principper, konventioner og målsætninger, der er relevante for bæredygtighedsområ-

det. Fokusset er både relevant for at stille selskaber til ansvar for deres indflydelse på samfundet og i særdeleshed også for at reducere de finansielle risici, som selskabers manglende resiliens kan udgøre.

Vores eksterne rådgiver, Sustainalytics, går i dialog med selskaber på vegne af os og andre investorer, når der identificeres potentielle brud på principperne. På appension.dk oplyser vi løbende om, hvilke selskaber og sager det drejer sig om samt målet for de forskellige dialoger. I løbet af 2021 har vi via Sustainalytics været i dialog med 38 selskaber om 43 hændelser eller adfærd, der er identificeret som potentielle brud på vores principper. Er et selskab ikke interesseret i dialog eller at ændre adfærd, har vi forpligtet os til at skille os af med den pågældende investering.

Emner for dialog	2021
Miljø	4
Menneskerettigheder	24
Arbejdstagerrettigheder	3
Forretningsetik	12
Dialoger i alt	43

Note: En virksomhed kan optræde flere gange, da dialogen kan være spredt over flere emmer.

Bred tilgang til bæredygtighed i vores udøvelse af aktivt ejerskab

Ud over klima indebærer bæredygtighed blandt andet også sociale forhold, her især menneskerettigheder, arbejdsforhold, diversitet, sundhed og sikkerhed. Det har vi fokus på, når vi analyserer og vurderer et selskab og i vores aktive ejerskab.

Vi er blandt andet medlem af det globale netværk the Investor Alliance for Human Rights, hvor vi løbende orienterer os om aktuelle udfordringer og får viden om, hvordan investorer kan agere ansvarligt, når det kommer til sociale problemstillinger. Fundamentet for vores aktive ejerskab på dette område er at have en direkte kontakt til de relevante aktører enten gennem store investorsammenslutninger, arbejdsgrupper eller ved egen kontakt.

I februar 2021 gik vi sammen med 207 andre internationale investorer om at sende en erklæring til 106 selskaber med en klar opfordring til at tage deres ansvar alvorligt og kommunikere offentligt om, hvordan de vurderer risici knyttet til menneskerettigheder. Erklæringen var organiseret af the Investor Alliance for Human Rights.

Fælles dialog om tilstrækkelige klimadata og mål er nødvendig

I vores analyse af selskaber og deres indsatser er det essentielt med tilstrækkelige data. Vi har brug for, at de er gennemsigtige, når det kommer til deres strategier og indvirkning på klimaet, og vi opfordrer til, at selskaber offentliggør relevant data.

Igen i 2021 deltog vi i CDP's årlige Non-Disclosure Campaign, hvor vi sammen med 167 andre globale investorer anmodede selskaber om at besvare CDP's spørgeskemaer om tre temaer: Klimaforandringer, skove og vandforbrug. Vi var ledende investor i kontakten og dialogen med fem store selskaber om yderligere klimarapportering, mens vi var med i investorgrupper med kontakt til yderligere 19 selskaber. Ud af de 24 selskaber valgte ni af dem at besvare spørgeskemaet. Det betyder, at vi har mere klimadata om de selskaber, vi investerer i, og har endnu større indsigt i de klimarisici, som vores investeringsportefølje er eksponeret mod.

I 2021 deltog vi også i CDP's Science-Based Targets Campaign, hvor der gennem CDP blev sendt breve ud til over 1.600 selskaber med anmodning om at udarbejde klimamål. Brevene var underskrevet af AP Pension og 136 andre finansielle institutioner for at lægge pres på selskaberne til at handle. Vi deltog også i kampagnen i 2020, hvoraf 154 af selskaberne i løbet af de efterfølgende 12 måneder tilsluttede sig Science Based Targets initiative og satte reduktionsmål for deres CO₂-udledning. 56 procent af disse selskaber rapporterede, at kampagnen havde haft en direkte indflydelse på deres beslutning om at tilslutte sig, mens 96 procent af selskaberne rapporterede, at det var pres fra investorer, der førte dem til at sætte mål.

Et andet investorinitiativ er Climate Action 100+, hvor vi sammen med andre investorer går i dialog med mere end 160 af verdens mest CO₂-udledende selskaber. Som medlem er vi i aktiv dialog med Imperial Oil om at foretage bæredygtige tiltag og arbejde ambitiøst med målene i Parisaftalen. Det er et mål for os, at Imperial Oil offentliggør en

langsigtet ambition om at blive CO₂-neutral i 2050, og vi mener, at den direkte dialog er en god mulighed for at få en detaljeret indsigt i selskabets aktiviteter og samtidig ytre de forventninger, vi har til selskabet.

Vi har ved udgangen af 2021 sluttet os til investorgruppen, der fører dialog med Daimler AG, hvor vi vil bidrage til arbejdet med at skubbe selskabet i en endnu mere bæredygtig retning.

Dialoger om klimaforandringer	Antal selskaber
Sustainalytics	4
CDP 2021 Non-Disclosure Campaign	14
Climate Action 100+	2
AP Pension om sporbarhed i forsyningskæde	3
Brasilianske repræsentanter om skovrydning	3
2021 CDP Science-Based Targets Campaign	79
I alt	105

Dialoger om bæredygtighed	Antal selskaber
Sustainalytics	31
AP Pension om operationer i Palæstina	1
AP Pension om arbejdstagerrettigheder i forsyningskæde	2
Investor Action on the Human Rights Crisis in the Uyghur Region	27
Investorerklæring sendt til selskaber om operationer i Myanmar	16
Corporate Human Rights Benchmark Engagement	34
I alt	111

Dialog om større gennemsigtighed i forsyningskæder

Vi er med i arbejdsgruppen Investor Action on the Human Rights Crisis in the Uyghur Region, hvor vi sammen med andre investorer rækker ud til selskaber i de sektorer, hvor risikoen for brug af tvangsarbejde vurderes størst såsom tøjindustrien og teknologi. Vi har f.eks. fokus på selskabers potentielle involvering i brug af tvangsarbejdere i Xinjiang via deres forsyningskæder. Det udgør en alvorlig risiko for selskabers omdømme og vores ønske om at investere ansvarligt. Derfor er det nødvendigt med dokumentation og viden om selskabers forsyningskæder. Målet er, at selskaberne sikrer ansvarlige arbejdsforhold, og derfor er det vigtigt, at selskaberne kan kortlægge deres forsyningskæder og identificere direkte og indirekte forretningsforbindelser.

I slutningen af 2021 identificerede vi otte selskaber, som har en kritisk høj sandsynlighed for påvirkning på skove på grund af deres forsyningskæder. En større og mere præcis viden om forsyningskæder er noget, vi opfordrer selskaber til at tilegne sig og offentliggøre informationer om, så vi bedre kan vurdere, i hvor høj grad de er involverede i skovrydning. Råvarer fra skove bruges til fremstilling af massevis af produkter, og for at kunne afvise, at man som selskab får varer fra områder, hvor der foretages ulovlig skovrydning, bør der stilles krav om sporbarhed. Selskaberne har rapporteret en grad af sporbarhed, som vi mener, er for lav, og vi rakte ud til selskaberne for at opfordre dem til at implementere bedre systemer, så de mere nøjagtigt kan se, hvor de får råvarer fra.

Stemmeafgivelse med udgangspunkt i bæredygtighed

Vi stemmer på selskabers generalforsamlinger gennem vores rådgiver ISS via såkaldt proxy voting. Den stemmepolitik, vi har implementeret for vores stemmeafgivelse, tager udgangspunkt i bæredygtighed i bred forstand og indebærer hensyn til adskillige ESG-forhold. Politikken stemmer overens med de bæredygtighedsprincipper, vi generelt orienterer os efter og søger at fremme, når vi investerer. Vi stemmer f.eks. for forslag, der søger større gennemsigtighed og fremmer inkorporering af ESG-hensyn og overholdelse af internationalt anerkendte principper.

AP Pensions eksklusionskriterier

Stemmeafgivelse

19.450

I 2021 afgav vi stemmer til 19.450 forslag ved i alt 1.650 stemmeberettigede møder.

Stemt imod

9 procent

Lidt over 9 procent af stemmeafgivelserne har været imod anbefalingerne fra selskabernes egne bestyrelser.

Stemt for

77 procent

Vi har stemt for ca. 77 procent af 585 fremstillede aktionærforslag, som f.eks. vedrører rapportering af klimarelaterede risici og muligheder, mere gennemsigtighed om lobbyaktiviteter og politiske bidrag samt anmodning om uafhængige bestyrelsesformænd.

Succesfulde stemmeafgivelser i 2021

I oktober gik vi imod anbefalingen fra Teslas egen bestyrelse ved at stemme for et aktionærforslag. Forslaget bad selskabet om årligt at offentliggøre en rapport med vurderinger af selskabets processer og bestræbelser relateret til øget mangfoldighed og inklusion. Forslaget blev vedtaget med 54,5 procent af stemmerne.

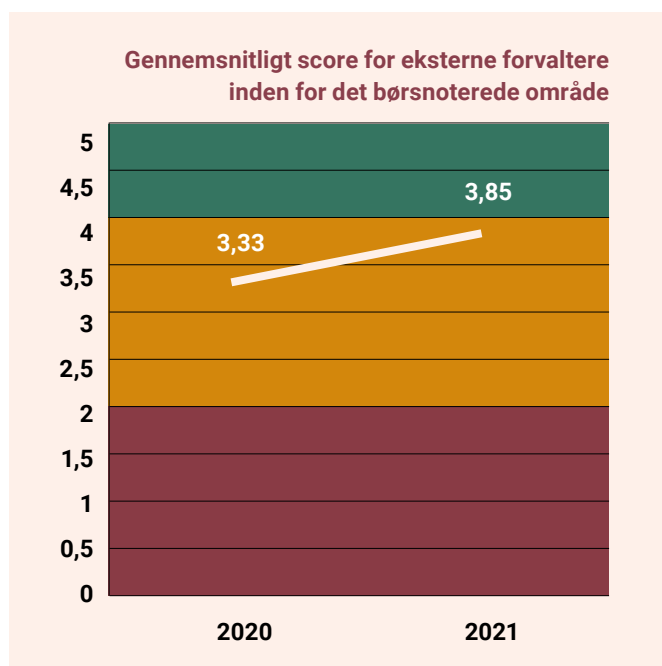
På Norfolk Southern Corporations generalforsamling den 13. maj 2021 stemte vi for et aktionærforslag om, at selskabet skal rapportere om, hvordan dets direkte og indirekte lobbyvirksomhed er i overensstemmelse med målene i Parisaftalen. Selskabets lobbypositioner blev af tredjeparter vurderet til ikke at være gennemsigtige eller i overensstemmelse med Parisaftalen, som selskabet ellers tidligere havde hævdet.

Selskabets bestyrelse anbefalede aktionærer at stemme imod forslaget med en forklaring om, at oplysninger om dets lobbyvirksomhed i forvejen blev anset for at være både omfattende og tilstrækkelig. Forslaget blev vedtaget med 76 procent af stemmerne til trods for bestyrelsens anbefaling.

Løbende dialog med vores eksterne forvaltere

Vi har uddelegeret dele af vores porteføljevaltning til eksterne forvaltere, som hver især er specialister inden for deres felt, og de udgør en vigtig funktion i arbejdet med at skabe de bedste afkast for vores kunder. Uddelegering udgør dog en risiko for, at forvalterne ikke kan leve op til vores ambitioner for bæredygtighed og ansvarlighed. Derfor lægger vi stor vægt på at styrke vores samarbejde med dem. Arbejdet består blandt andet af dialog og en årlig vurdering af deres arbejde med bæredygtighed.

Ud fra forskellige vurderingskriterier tildeles forvalterne en score, som kategoriseres i et tilhørende trafiklyssystem. En forvalter skal have en samlet score på fire eller over for at placere sig i vores grønne og dermed bedste kategori. I 2021 foretog vi vurderingen af vores forvaltere inden for det børsnoterede område for andet år i træk. I vurderingen fra 2020 placerede kun en af vores eksterne forvaltere på det børsnoterede område sig i den grønne kategori, mens det gjorde sig gældende for syv af vores i alt 13 forvaltere i 2021 (54 procent). Der har altså været en markant forbedring i forvalternes arbejde med bæredygtighed, især på klimaområdet.

På samme måde har vi i 2021 vurderet vores forvaltere inden for alternative investeringer. Vurderingen viste stor variation i deres tilgang til bæredygtighed, og den viden muliggør, at vi i højere grad kan arbejde sammen med forvalterne om bæredygtighed. Kun en ud af 13 forvaltere scorede grøn i dette års vurdering, mens størstedelen er godt på vej mod en grøn score.

Pres for større politisk ansvar for klimaet

Forud for COP26 underskrev vi sammen med 732 andre investorer en erklæring til regeringer om den globale klimakrise. Budskabet var og er fortsat, at regeringsledere verden over bør hæve ambitionerne og fremskynde indsatsen for at tackle klimakrisen. Det er nødvendigt for at nå målet i Parisaftalen om at begrænse den globale temperaturstigning og dermed undgå de værste konsekvenser af klimaændringer.

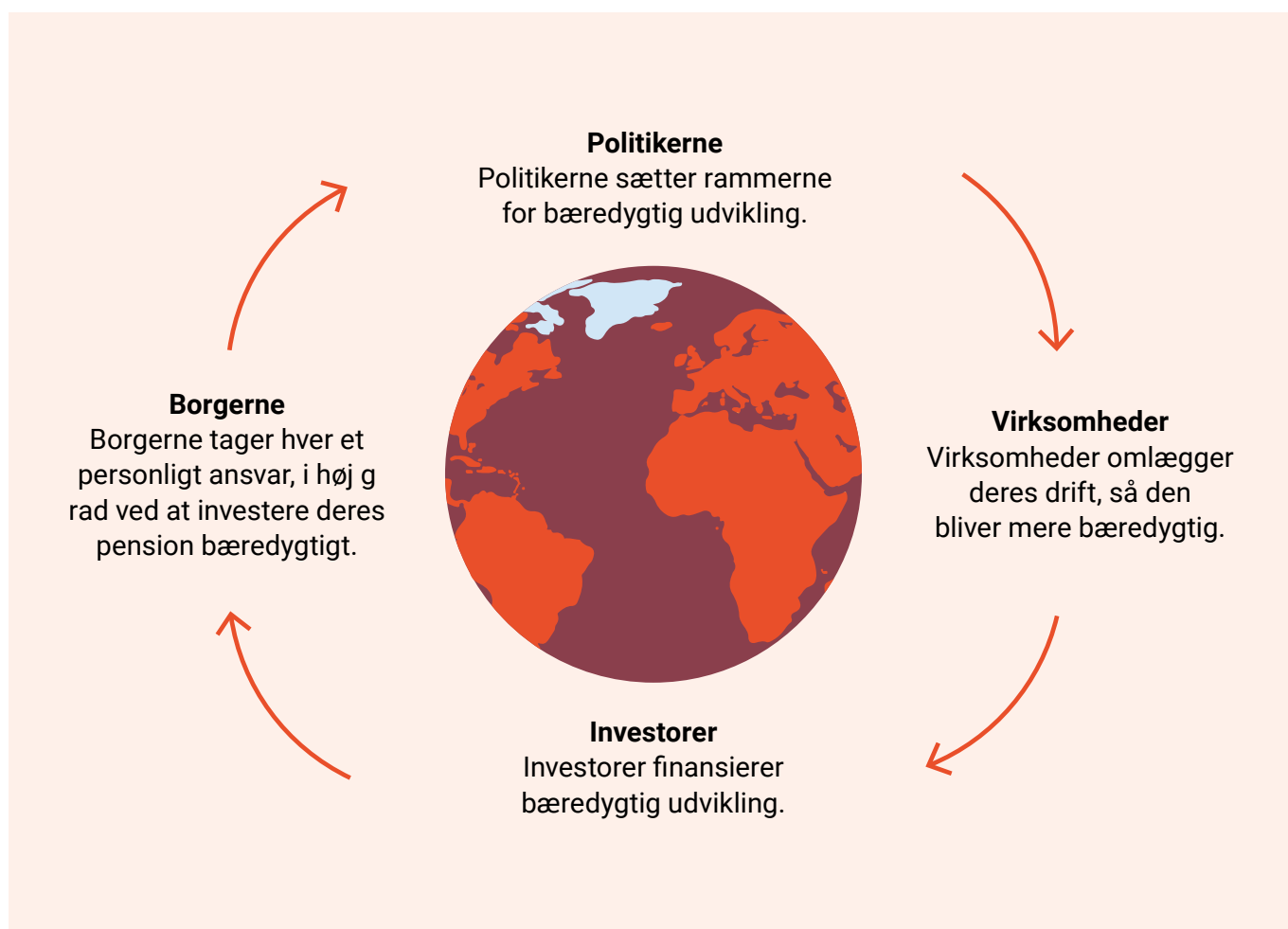
Som investor er vi f.eks. eksponeret for klimarisici som følge af skovrydning. Vi deltager i arbejdsgruppen The Investors Policy Dialogue on Deforestation (IPDD) ud fra erkendelsen af, at dialog med beslutningstagere er nødvendig for at kunne ytre sine forventninger direkte til aktører med politisk indflydelse.

Vi gik i dialog med Brasiliens ambassadør, senator og politiker

I oktober 2021 holdt vi et møde med Brasiliens ambassadør i Danmark, en senator og en regional politiker, der begge arbejder i Brasilien og har stor indflydelse på landets landbrugsindustri. Her kunne vi fortælle om de bekymringer, vi har for planlagte politiske tiltag og de seneste års øgede skovrydning i landet. Vi mener, at selvom der er betydelige udfordringer i Brasilien, når det kommer til skovrydning, er dialog og samarbejde vigtigt for at kunne skabe forandringer. Som en ansvarlig investor er det vigtigt, at vi gør det til en fælles hensigt at bevare skov, og derfor opfordrer vi til bæredygtige forandringer, hvor vi har mulighed for det. Bliver det en fælles prioritet, mener vi, at det i sidste ende kan betyde et opgør med ødelæggende praksisser.

Beslutningstagere har mulighed for at sætte regulatoriske rammer for den måde, selskaber må operere på. Politikere udgør derfor en af de fire vigtige aktørgrupper, der kan påvirke den globale udvikling i en mere bæredygtig retning.

Det er også vigtigt, at selskaber forholder sig til den politiske udvikling i de lande, de har aktiviteter i.

Opfordring til øget due diligence og respekt for menneskerettighederne

Militærkuppet i Myanmar i 2021 fik stor bevågenhed og førte til international fordømmelse. Begivenhederne udgør betydelige finansielle, juridiske og omdømmemæssige risici for selskaber, som fortsat opererer i landet både direkte og indirekte gennem deres forretningsforbindelser. Derfor gik vi sammen med 85 investorer om at opfordre disse selskaber til at foretage øget due diligence og respektere menneskerettighederne.

Ambitioner for fremtiden

Vores arbejde med at øge grønne investeringer og fremme bæredygtighed vil fortsætte i 2022. Vi vil intensivere vores indsats inden for aktivt ejerskab med henblik på at minimere de risici, selskaber er eksponerede for, og på at fremme en mere bæredygtig udvikling. Foruden klima gælder det også emner relateret til sociale forhold og virksomhedsledelse

Som del af vores forpligtelse til at have CO₂-neutrale porteføljer senest i 2050 er vi begyndt arbejdet med at konkretisere vejen derhen. I løbet af 2022 vil vi offentliggøre vores handlingsplan samt første CO₂-reduktionsmål

Derudover vil vi styrke vores indsats for at påvirke selskaber til at forpligte sig til at arbejde mod målene i Paris-aftalen. Til det vil vi udarbejde en konkret engagementsstrategi, der vil prioritere vores indsats, hvor behovet viser sig størst

Arbejdet med at implementere kravene i EU's taksonomi- og disclosureforordninger vil også have et stort fokus i 2022. De er vigtige redskaber til, at kunder og andre interessenter oplever større gennemsigtighed og kan sammenligne produkter på tværs af vores egne tilbud og tilbud fra forskellige pensionsselskaber.

Nye krav fra EU til bæredygtighed og rapportering

EU-Kommissionen er i fuld gang med at udvikle ny lovgivning, der har til hensigt at gøre det nemmere for investorer at identificere bæredygtige investeringer og kanalisere pengene i en bæredygtig retning. En ny målestok skal sikre en ensartet klassifikation af bæredygtige aktiviteter på tværs af det europæiske marked – en taksonomi for bæredygtige aktiviteter.

Som investor ser vi positivt på den nye lovgivning, da den vil skabe en fælles standard i Europa. Derudover vil den sikre bedre bæredygtighedsdata til kunderne og gøre det nemmere for dem at se, hvor bæredygtigt et finansielt produkt er, og at sammenligne det med andre produkter – både vores egne og konkurrenternes. EU-taksonomien giver grundlag for, at investorer kan kanalisere investeringer i en retning, som kan bidrage til en mere bæredygtig verden i fremtiden.

Der er en tæt sammenhæng mellem disclosure- og taksonomiforordningerne. Disclosureforordningen forpligter blandt andet til at give yderligere oplysninger om bæredygtige investeringsprodukter og om politikker for integration af bæredygtighedsrisici i investeringsbeslutningerne. Taksonomien konkretiserer og udvider en række af oplysningsforpligtelserne i disclosureforordningen.

Vi har nedsat en projektgruppe og styregruppe, der har til formål at implementere taksonomi- og disclosureforordningerne med det mål at få de relevante oplysninger ud til kunderne. Projektgruppen er sammensat af kompetencer fra forskellige afdelinger, så vi sikrer, at der bliver set på det samlede billede, og at vi kan systemunderstøtte vores løsninger.

Seks miljømål

Taksonomiforordningen har til formål at skabe en fælles klassifikation af, hvad der kan siges at være bæredygtige økonomiske aktiviteter. Taksonomien betegner en økonomisk aktivitet som miljømæssigt bæredygtig, hvis den kan leve op til en række kriterier inden for seks miljømål:

1. Forebyggelse af klimaforandringer
2. Tilpasning til klimaforandringer
3. Beskyttelse af vand eller andre ressourcer relateret til havet
4. Bidrage til overgangen til en cirkulær økonomi
5. Forebyggelse og bekæmpelse af forurening
6. Beskyttelse og genopbygning af biodiversitet

Der er indtil nu udarbejdet og vedtaget taksonomier for de to første miljømål: Klimaforandringer og klimatilpasning. De fire

sidste taksonomier for miljø er ved at blive udviklet af EU-Kommissionen.

En social taksonomi er også på vej

EU-Kommissionen arbejder også på at udvikle en social taksonomi, som giver kriterier for, hvornår en aktivitet kan betragtes som socialt bæredygtig. Det kunne for eksempel være på baggrund af allerede etablerede kodekser om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, korruption osv.

Vi støtter ambitionen om en social taksonomi og ser frem til resultatet. Vi har i dag stort fokus på de sociale dimensioner i vores investeringer og foretager screeninger af investeringerne ud fra sociale bæredygtighedskriterier. En social taksonomi vil give en mere ensartet og entydig definition af socialt bæredygtige investeringer og give investorer og kunder sikkerhed for, hvad der må betegnes som socialt bæredygtigt.

Datamæssige udfordringer

Oplysninger, som virksomheder skal levere som følge af taksoniforordningen, offentliggøres i forbindelse med deres årsrapporter for 2021, hvilket i mange tilfælde vil ske i løbet af foråret 2022. Vi er som investor afhængige af virksomhedernes rapportering af data, da de er kernen i vores rapportering.

Det er et vilkår, der gælder for alle investorer, og det er et opmærksomhedspunkt i vores rapportering for i år. Vi er bevidste om usikkerhederne i det tilgængelige datamateriale og ser frem til, at der de kommende år vil blive opbygget mere valide og dækkende data, som også kan give grundlag for en mere ensartet fremstilling i branchen til gavn for kunderne.

Intentionen med den nye lovgivning er at sikre bedre bæredygtighedsdata til kunderne. Taksonomi- og disclosureforordningerne er kompleks lovgivning, og der ligger en oversættelsesopgave for at komme fra forordninger til brugbar

Andel af AP Pensions investeringer i børsnoterede aktier, der er omfattet af EU-taksonomien (taxonomy-eligible):

10 procent

Det betyder, at 10 procent af selskabernes økonomiske aktiviteter ligger inden for de to første miljømål. De aktiviteter rummer således et potentiale for at blive klassificerede som økonomiske aktiviteter, der er miljømæssigt bæredygtige. Det kan f.eks. være inden for energiproduktion, transport og byggeri.

De resterende fire miljømål er under udvikling af EU-kommissionen og vil betyde, at andelen af selskabers aktiviteter, der ligger inden for taksonomiens miljømål, vil blive øget med tiden.

kundeinformation. Det er en opgave, som vi er bevidste om, og som vi løbende vil arbejde med.

Trinvis udvikling

Der er tale om en gradvis indfasning af kravene i taksonomidirektivet. Dele af det skal implementeres den 1. januar 2022, mens væsentlige dele er udskudt til den 1. januar 2023, da en del af det nødvendige materiale til brug for implementeringen fortsat er under udarbejdelse i EU-Kommissionen. Først i 2024 er alle krav indfaset.

I note 1 og 2 er der yderligere information om vores samlede rapportering af taksonomi- og disclosure-forordningerne.

Læs hele politikken på appension.dk/Om-AP-Pension/Investering/Ansvarlige-investeringer/Politik

Læs om vores beholdninger på appension.dk/Om-AP-Pension/Investering/Ansvarlige-investeringer/Beholdninger

Se vores samarbejder på appension.dk/Om-AP-Pension/Investering/Ansvarlige-investeringer/Samarbejder

Se hele eksklusionslisten på appension.dk/Om-AP-Pension/Investering/Ansvarlige-investeringer/Eksklusionliste

Se vores igangværende engagements her appension.dk/Om-AP-Pension/Investering/Ansvarlige-investeringer/Aktivt-ejerskab

AP Bæredygtig – et ansvarligt og bæredygtigt produkt

Når vores kunder investerer deres pension i AP Bæredygtig, kan vi sammen gøre en forskel. Sammen bidrager vi til FN's verdensmål, bæredygtig udvikling i verdens fattigste lande, reduktion af CO₂-udledning og den grønne omstilling af energiproduktion.

FN's verdensmål

I gennemsnit er **40-60 procent** af omsætningen i de selskaber, som indgår i AP Bæredygtig, forbundet med et eller flere af FN's verdensmål.

Stor interesse fra vores kunder

Vores investeringsprodukt AP Bæredygtig har siden lanceringen klaret sig flot, og vi kan indtil videre konstatere, at det at investere bæredygtigt kan gå hånd i hånd med et godt afkast. Ved udgangen af 2021 var kundernes samlede opsparing i AP Bæredygtig-fondene lige over **4,6 mia. kr.** For kunder i AP Bæredygtig med 30 år til pension var det **årlige afkast 19,9 procent** før skat i 2021.

Sammenlignet med vores klassiske livscyklusprodukt AP Active har AP Bæredygtig givet et tilsvarende afkast siden lanceringen i juni 2019. Udsvingene i afkastet har varieret mellem de to produkter. Det er forventeligt med forskellige investeringsuniverser, og intet indikerer, at der skulle være et modsætningsforhold mellem at investere bæredygtigt på den ene side og skabe afkast på den anden.

Afkast AP Bæredygtig 2021

10 år til pension	12,3 %
20 år til pension	17,2 %
30 år til pension	19,9 %

En del af rådgivningen og anbefalingen

AP Bæredygtig er et vigtigt element, når vi rådgiver vores kunder. Vi stiller dem blandt andet spørgsmålet om bæredygtige investeringer i vores investeringsguide. Her forholder kunderne sig til deres risikovillighed, og hvor stor en andel bæredygtige investeringer de ønsker. Vi anbefaler **33 procent** af både indbetaling og opsparing. Men det er naturligvis op til den enkelte at tage stilling til, hvorvidt vedkommende vil følge anbefalingen. Når kunden har gennemgået investeringsguiden, får vedkommende en anbefaling til opsparingsprodukt og risikoprofil.

Kunderne kan følge deres aftryk

Kunder, der sparer op i AP Bæredygtig, kan følge deres miljømæssige aftryk sammenlignet med en tilsvarende, gennemsnitlig dansk pension. Det gør de via appension.dk/ap-baeredygtig

Effekten af 1 mio. kr. investeret i AP Bæredygtig 2040

25,7 MWh Grøn energi produceret svarende til årligt elforbrug i **6 husstande**

5,3 ton CO₂ undgået gennem grønne obligationer, hvilket svarer til den årlige CO₂-udledning fra **3,5 biler**

Bæredygtige investeringer som mål

AP Bæredygtig er klassificeret som et artikel 9-produkt, også kaldet mørkegrøn. Det betyder, at det har bæredygtige investeringer som mål, og at det bidrager positivt til et miljømæssigt eller socialt mål. Klassificeringen er baseret på en vurdering af den foreliggende definition i lovgivningen af et artikel 9-produkt.

AP Bæredygtig og Parisaftalen

Aktieporteføljen i AP Bæredygtig er forbundet med en potentiel temperaturstigning på 1,5 grader i 2050, hvilket på nuværende tidspunkt er i overensstemmelse med Parisaftalen. Det, der ligger til grund for vurderingen, er blandt andet de klimamål, som selskaberne har sat for at kunne efterleve Parisaftalen, og prognoser for udviklingen i CO₂-udledning. AP Bæredygtig har et **CO₂-aftryk på 2,16 ton CO₂ pr. investeret mio. kr.**, hvilket er 62 procent lavere end verdensindekset (MSCI World).

Produktets opbygning

Aktierne udvælges blandt store og små internationale og nationale selskaber, der alle bidrager til et eller flere af **FN's 17 verdensmål**. Grønne og sociale obligationer finansierer projekter med fokus på klima, miljøvenlig omstilling samt afskaffelse af fattigdom og sult. Reale aktiver er investeringer i vedvarende energi som solcelle- og vindmølleparker. Derudover er der investeringer i skov samt ejendomme til bolig og erhverv med en række bæredygtighedskriterier.

Aktier	Bankinvest Global Bæredygtig udvikling (50 %)
	AP internt forvaltet (50 %)
Obligationer	Grønne og sociale obligationer (100 %)
Reale Aktiver	DK Ejendomme (30 %)
	Grøn energi (60 %)
	Skov (10 %)

Læs mere om AP Bæredygtig på appension.dk/ap-baeredygtig

Aktiecase fra AP Bæredygtig

Brambles er et australsk selskab, der udarbejder løsninger inden for logistik og emballage. De opererer efter en cirkulær model, hvor paller, kasser og andre beholdere kan genbruges som alternativ til engangsløsninger. Brambles har et mål om at være affaldsfri senest i 2025. For hvert træ de anvender til materialer, sørger de for genplantning af to træer. I 2021 sparede de 112.419 tons CO₂ ved optimering af transport, hvilket er en forbedring på 30 procent mindre CO₂ i forhold til 2020.

Sociale obligationer i AP Bæredygtig

AP Pension investerer i sociale obligationer udstedt af The International Development Association (IDA). IDA har særlig ekspertise i at støtte projekter, der reducerer fattigdom og medvirker til en bæredygtig udvikling i verdens fattigste lande. Et eksempel er et projekt i Sri Lanka, der styrker landets indsats for at få covid-19 under kontrol. Projektet har også fokus på psykiske lidelser og vold mod kvinder. 1000 ansatte i sundhedssektoren får uddannelse inden for smitteforebyggelse. 2 mio. borgere, særligt ældre og kronisk syge, modtager nødhjælp til at komme gennem pandemien. 11.000 kvinder får hjælp til at håndtere voldssituationer.

Case: Reale aktiver

AP Bæredygtig investerer blandt andet i to vindmølleparker og fire solcelleprojekter i Indien. Vindmølleparkerne har en samlet kapacitet på 210 MW, og solcellerne har en kapacitet på 47 MW. Det svarer til forbruget af elektricitet i mere end 50.000 indiske husstande om året og betyder, at vi undgår udledning af 300.000 ton CO₂ om året.

Bæredygtigt byggeri

Målet for vores byggeprojekter er at skabe et stabilt og konkurrencedygtigt afkast til kunderne, primært ved at investere i ejendomme med fokus på bæredygtighed i hele Danmark. Som bygherre kan vi gøre en forskel, da byggeriet står for en stor andel af verdens samlede CO₂-udledning og udgør et stort potentiale for at reducere klimabelastningen.

AP Pension udvikler og driver via datterselskabet AP Ejendomme P/S (AP Ejendomme), boliger og erhvervsbyggeri samt en række landbrugsbedrifter i Danmark via datterselskabet Dansk Farmland K/S.

AP Ejendommens investeringsaktiviteter tager udgangspunkt i AP Pensions værdisæt og er omfattet af koncernens politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar. Når vi investerer, sker det med størst mulig respekt for mennesker, samfund og miljø. Særligt ønsker vi som ejendomsinvestor og -udvikler i Danmark at udvise særlige hensyn i forhold til miljøbelastning, bymiljøer og sociale forhold. Værdisættet gennemsyrrer vores dagligdag og udgør rammerne for, hvordan vi udvælger vores projekter og arbejder med vores design af bygningerne.

Til gavn for kunderne med respekt for verden

På ejendomsområdet investerer og udvikler vi med henblik på, at vores færdigudviklede byggerier skal indgå i vores egen portefølje og være med til give et stabilt afkast til kunderne.

AP Ejendomme udvikler kun projekter, der har tilstrækkelig kvalitet til at holde i mange generationer, da det er det mest bæredygtige byggeri. Vores langsigtede investeringsstrategi for porteføljen betyder desuden, at vi i designfasen har stort fokus på bygningernes driftside, da vi ved, at en stor del af bygningernes klimaaftryk grundlægges allerede her.

Det er en del af AP Ejendommens investeringsstrategi, at porteføljen kan være aktiv. Derfor vil vi i nogle tilfælde frasælge færdigudviklede bygninger for at realisere en fornuftig avance til gavn for vores kunder. Muligheden for at opretholde en aktiv portefølje stiller krav til vores udvælgelse af projekter. Ligeledes kræver det en grundig undersøgelse af, hvad, vi vurderer, er attraktivt for markedet.

Her spiller bæredygtighed en betydelig rolle, idet vi oplever et stigende fokus på bæredygtighed fra flere led i vores værdikæde, lige fra brugerne af bygningerne og til den potentielle fremtidige investor, der ønsker at byde på en af vores færdigudviklede bygninger.

Investeringsstrategien på ejendomsområdet og samfundets krav til os som pensionselskab om at bidrage aktivt til at løse klimaudfordringerne harmonerer således rigtig godt med vores værdisæt: Respekt for mennesker, samfund og miljø.

Ny strategi på ejendomsområdet

Vi har i 2021 udarbejdet en ny strategi for de kommende tre år, og den reflekterer en ny fase på den rejse, som ejendomsområdet har været igennem de seneste år. Det betyder, at der i de kommende år er planlagt en vækst på balancen, så den ønskede allokering i alternative aktiver opnås. Der vil for alle vores aktiviteter være et intensiveret fokus på projekternes bæredygtighed, både økonomisk, socialt og miljømæssigt.

I den nye strategi er den finansielle målsætning uændret, idet vi fortsat ønsker at skabe et stabilt og konkurrencedygtigt afkast til vores kunder. Der vil fortsat være fokus på større byudviklingsområder, hvor der er gode betingelser for at skabe en ny bydel med god beliggenhed, infrastruktur til og fra (offentlig transport og hovedindfaldsveje), handels- og uddannelsesmiljø samt befolkningstilvækst. I dialog med kommunerne om visionerne for det konkrete udviklingsområde kan AP Ejendomme være med til at sætte den bæredygtige ambition højt. Samtidig kan vi bidrage med den nyeste viden om, hvordan man skaber den bæredygtige bydel, som lokalområdet ønsker.

Tidlig involvering sikrer bæredygtighed i byggeprojekterne

AP Ejendommens fokus på tidlig involvering i projekterne er ikke en traditionel forretningstilgang blandt pensionselskaber og -kasser. Vi møder således typisk kun få fra branchen i konkurrencerne om byggeprojekter. Det har imidlertid vist sig, at vores forretningsmodel både understøtter vores finansielle målsætning og giver os en særlig mulighed for at påvirke bæredygtigheden i projekterne.

Samlet set er AP Ejendommens forretningsmodel med til at højne AP Pensions samlede konkurrenceevne i markedet. Forventningen fra samfundet og kunderne er, at vi som pensionselskab påtager os et stadig større ansvar i forhold til at løse de klimaudfordringer, vi står over for.

Vi vil arbejde aktivt for, at byggesektoren bliver ved med at flytte sig i en bæredygtig retning og på den måde agere ledestjerne for den samlede byggebranche.

Peter Olsson, adm. direktør i AP Ejendomme

Identificerede risici på ejendomsområdet

Ændrede markedsforhold for fast ejendom

Vi udvælger vores projekter, så vi imødekommer den forventede efterspørgsel på to til fire år fra beslutningen om investering, til bygningen kan sættes i drift. Vores forretningsmodel indeholder den risiko, at vores økonomiske forudsætninger udfordres, hvis markedsforholdene ændrer sig markant inden for kort tid. Det kan f.eks. ske, hvis udbuddet af nye boliger overstiger den lokale efterspørgsel. Det kan også ske, hvis den forudsatte befolkningstilvækst falder, eller hvis flere projekter igangsættes samtidig, så for mange enheder udbydes på markedet på samme tid.

Prisstigning i materialer og manglende arbejdskraft

Da udbruddet af covid-19 begyndte at brede sig i starten af 2020, reagerede byggebranchen umiddelbart med usikkerhed om udbuddet af opgaver i den kommende periode. Det betød, at vi forhandlede gode entrepriseaftaler til vores projekter. Vi forventede derfor, at prisniveauet i byggesektoren ville falde, men under den seneste periode af pandemien er det modsatte sket. Samtidig har aktivitetsniveauet i branchen været ekstremt højt, og mange opgaver er blevet igangsat samtidig. Det kan udfordre vores forretningsmodel, hvis der på kort tid sker store prisændringer, fordi vi tidligt i investeringsprocessen estimerer de samlede udgifter til vores projekter. Samtidig kan der opstå en operationel risiko, hvis vi ikke kan besætte vores projekter med kvalificeret arbejdskraft.

Bæredygtighedsjungle

Mange aktører i byggesektoren har forstået, at de skal imødekomme krav om bæredygtighed, hvis deres virksomhed skal have relevans. Det vrirler med nye teknologier, produkter og alternativer til allerede kendte produkter, og det kan være vanskeligt at følge med i udviklingen og vurdere, hvornår et nyt produkt er modnet nok til at indgå i vores projekter.

Vi vil fortsætte med at afprøve nye produkter i pilotprojekter, hvor vi kan overskue den potentielle risiko. Den hurtige udvikling indebærer også den risiko, at vi kommer til at satse på et forkert produkt, hvor flere konkurrerende produkter kan løse samme udfordring.

Klimaforandringer

Klimaet er under forandring, og voldsomme vejrhændelser indtræder med tættere frekvens. En række af vores igangværende byudviklingsprojekter opføres på gamle industrihavne tæt ved vandet. Klimaforandringerne påvirker derfor direkte vores design af de nye bygninger, idet risikoen for ekstremt vejr såsom varme, kulde, stigende vandstand, regnvand og støj skal indtænkes i dem.

Omdømmetab

I 2021 har vi oplevet en tendens til, at der er gået inflation i udmeldinger om ambitioner inden for bæredygtighed. Der kæmpes i markedet om at være 'det mest bæredygtige pensionsselskab', uden at det nærmere uddybes, hvad der konkret ligger heri. Der er risiko for, at udmeldingerne kan udfordres og i værste fald give et omdømmetab hos de ansvarlige aktører.

Som en af Danmarks største private bygherrer har vi et stort ansvar for at være førende med hensyn til bæredygtighed i vores projekter. Derfor arbejder vi med bæredygtighed ud fra en videnskabelig og innovativ tilgang og kommer kun med udmeldinger, som kan dokumenteres. Derved minimerer vi risikoen for, at AP Pensions interessenter kan stille spørgsmål ved vores investeringer på ejendomsområdet.

Bæredygtighed i alle led af værdikæden

Fokusset på bæredygtighed skyldes byggesektorens markante påvirkning af miljøet, både i form af energirelaterede CO₂-udledninger og den samlede affaldsmængde i Danmark. Reduktionspotentialet i byggesektoren er således ganske betragteligt.

Det har medført, at det meste af byggesektoren, i alle led af værdikæden, allokerer mange ressourcer til at gøre byggeriet mere bæredygtigt. Der er kommet fokus på ressourceforbrug i alle faser af byggeriet lige fra de anvendte materialer med fokus på Life Cycle Assessment (LCA) og CO₂-aftrykket, affaldssortering, elektrificering af transport til og fra byggepladsen, reduktion af ressourcer på byggepladsen og driften af bygningerne.

Ny lovgivning for byggesektoren

I 2021 begyndte byggesektoren for alvor at forholde sig til ny lovgivning i den frivillige bæredygtighedsklasse i byggreglementet og EU-taksonomien, som træder i kraft i 2022 og 2023. Der indføres krav om Life Cycle Assessment i byggreglementet som betingelse for byggetilladelse, mens reglerne i EU's taksonomi afgør, hvor grønt et investeringsprodukt kan siges at være.

Fællesnævneren i de nye regelsæt er kravet om LCA, som angiver CO₂-aftrykket udregnet på baggrund af den forventede levetid. På ejendomsrådet ser vi derfor på nye designværktøjer, som kan hjælpe os med at styre vores samlede CO₂-aftryk i takt med, at vi designer vores bygninger. Det er vigtigt at understrege, at selv om vi fremadrettet vil have stort fokus på bygningernes LCA og dermed CO₂-aftryk, så må det ikke forringe den samlede kvalitet i vores projekter med hensyn til f.eks. arkitektur, funktionalitet og levetid. En bygning, som skal rives ned efter kort tid, vil nemlig pr. definition ikke være bæredygtig.

Fokus på nye bæredygtige materialer

Vi ønsker at være førende inden for bæredygtigt byggeri i Danmark, og det betyder, at vi fortsat vil være med til at fremme udviklingen af nye bæredygtige byggematerialer. Vi har og vil også fremadrettet indgå strategiske partnerskaber med udvalgte aktører i branchen om pilotprojekter, hvor nyt design, nye teknikker og nye materialer bliver testet i fuldskalaprojekter.

Ud over at vores pilotprojekter kan tjene som ledestjerner for andre i branchen, opnår AP Ejendomme førstehåndserfaringer fra projekterne, som vi kan drage nytte af i vores

øvrige projekter. Tiltagene er desuden med til at give AP Ejendomme en profil i markedet, som er et vigtigt konkurrenceparameter, når vi skal vinde kommende byggeprojekter.

Valget af miljørigtige og bæredygtige materialer skal reducere byggeriets samlede CO₂-udledning. Vi er bevidste om, at nedbringelse af byggeriets andel af CO₂-udledning forudsætter udvikling af nye materialer. Derfor overvåger vi udviklingen af nye materialer og implementerer dem i vores projekter, når de nødvendige kvalitetskrav bliver mødt.

Vi har sat ambitionen højt i forhold til at afprøve nye materialer i en række af vores projekter i 2021. Det har betydning for den risikoprofil, som vi påtager os. For at imødekomme risiciene tilknytter vi byggerådgivere. Når AP Ejendomme afprøver nye teknologier, design eller materialer, sker det inden for en velovervejede ramme, hvor vi anser, at risiciene forbundet hermed er acceptable.

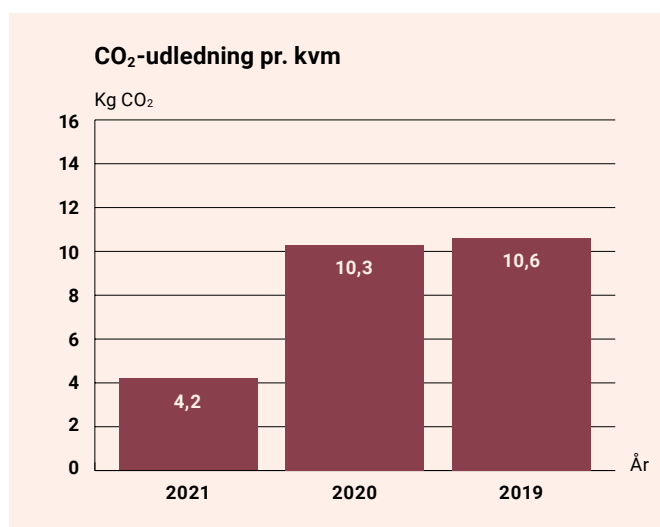
Ny CO₂-reduceret cementtype - FutureCEM

AP Ejendomme har i 2021 indgået et strategisk partnerskab med Aalborg Portland om anvendelse af FutureCEM, en ny type cement, som har et lavere CO₂-aftryk end traditionel cement.

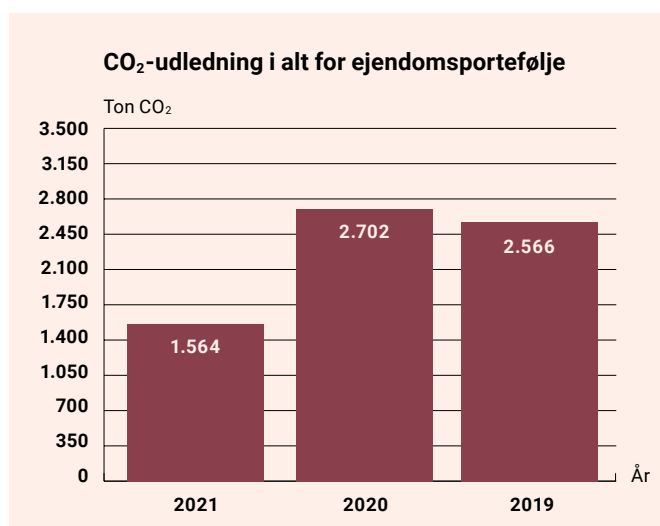
Cement er som hovedbestanddelen i beton et uomgængeligt materiale i ethvert byggeri. Men når AP Ejendomme fremover sætter sine byggerier i gang, vil FutureCEM, produceret af Aalborg Portland, udgøre et centralt materiale i byggeprocessen.

AP Ejendomme sigter nemlig efter en konvertering til FutureCEM i alle sine byggerier. Det skal med sit op til 30 procent lavere CO₂-aftryk bidrage til vores samlede klimaambitioner.

Den årlige CO₂-udledning i ejendomsporteføljen udgjorde 1.564 ton CO₂ i 2021. Det er et fald på 1.138 tons i forhold til 2020, som skal ses i lyset af, at vi igen har øget antal kvadratmeter i porteføljen.

Kg. CO₂. Opgjort pr. kvm for bygninger i drift

Ton CO₂ for bygninger i drift

DGNB-certificering og svanemærkning sikrer bæredygtigt byggeri

Vi har i 2021 fastholdt vores krav om, at alle vores erhvervsbyggerier skal DGNB-certificeres til minimum Guld, og at vores boliger skal svanemærkes.

Kravene til henholdsvis DGNB og svanemærkning revideres i takt med, at byggereglementet opdateres. Det betyder, at kravene for at opnå en Guldcertificering skærpes løbende, så de afspejler den udvikling, der er nødvendig for at imødekomme regeringens klimamål i 2030. For at vi kan

opretholde samme certificeringsniveau i takt med, at kravene skærpes, vil vi på ejendomsområdet fortsat arbejde med nye bæredygtighedstiltag i vores projekter. I 2021 udgør ejendomme med DGNB-Guld, Sølv og Platin syv, og flere er på vej.

Ved udgangen af 2021 har AP Ejendomme svanemærket syv ejendomme og modtaget prælicens på Svanemærket til syv kommende bygninger. Certificeringerne skaber værdi for vores portefølje, idet de forudsætter, at bygningerne efterlever en række krav som eksempelvis analyse af bygningens livscyklus, krav til anvendte materialer, restriktive krav til afgangning, miljø- og sundhedsskadelige stoffer, byggeprocessen, brugsfasen samt affalds- og recirkuleringsfasen.

Certificerede ejendomme

Eksisterende byggerier

Certificeringer i vores eksisterende byggerier udgør ni svanemærkede byggerier. Derudover er der to ejendomme med DGNB-Sølvcertificering. Samlet udgør det 106.811 m², hvilket svarer til 51 procent af den samlede ejendomsportefølje, som er i drift.

Påbegyndte byggerier

Certificeringer i vores påbegyndte byggerier udgør fem svanemærkninger. Herudover er der en DGNB-Platinumcertificering, som er Diamant-certificeret. Der er yderligere fire DGNB-Guldcertificerede ejendomme, hvoraf to også er Diamantcertificerede. Samlet udgør det 166.271 m², hvilket svarer til 91 procent af de samlede påbegyndte byggerier.

21 ud af 68 ejendomme er eller vil blive certificeret med Svanemærket eller DGNB, hvilket svarer til omkring 31 procent.

I 2021 åbnede AP Ejendomme i samarbejde med Danske Diakonhjem Danmarks første svanemærkede friplejehjem på Buchwalds Bro i Horsens. AP Ejendomes andet svanemærkede friplejehjem er på vej i Nyborg med indflytning i 2022. Begge friplejehjem er blandt andet indrettet med gæsteværelser, som pårørende kan benytte til overnatning, når de besøger beboerne, og friplejehjemmene understøtter derved også vores fokus på social bæredygtighed.

Vores bestræbelser på at sikre den arkitektoniske kvalitet i vores projekter har resulteret i, at vi i 2021 har tre projekter til DGNB-Diamantbedømmelse. DGNB-Diamantcertificeringen er en tillægscertificering ved siden af den almindelige DGNB-certificering. I Diamant-certificeringen fokuserer man udelukkende på bygningens arkitektoniske kvalitet, herunder vurderes funktionalitet, robusthed og skønhed i forhold til sted og detaljering. Med DGNB-Guldcertificeringen og DGNB-Diamantcertificeringen opnår vi et klart og entydigt resultat af de bæredygtighedstiltag, vi har prioriteret for at opnå certificeringen af et erhvervsbyggeri.

Paneldebatter

I 2021 har AP Ejendomme deltaget i forskellige paneldebatter faciliteret af Miljømærkning Danmark, som står for svanemærkningen. Her var bygherrens rolle i udviklingen af et mere bæredygtigt byggeri under debat.

Træ og nyttige bakterier sikrer Guld-certificering

Byggeriet Helix Lab i Kalundborg er baseret på et samarbejde mellem AP Ejendomme, Kalundborg kommune, Novo Nordisk A/S, Novo Fonden og professionshøjskolen Absalon. Huset skal bruges til kandidatstuderende inden for bio/medico/industri 4.0-uddannelsen. Projektet er opført med træ i de bærende konstruktioner, i facaden og i tagkonstruktionen. Det samlede projekt er DGNB Guld-certificeret.

Inde i bygningen er der på gulvet lagt 600 m² Biomason-fliser. I Biomason-

teknologien bruges bakterier til at binde beton sammen. Man udskifter den traditionelle cement i beton med Biomason-cement. Den produceres og binder betonen sammen ved stuetemperatur, hvorfor energiforbruget er markant mindre end ved produktion af traditionel cement.

Projektet i Kalundborg er Biomasons største levering til dato i hele verden og den første levering i Europa. Fliserne er indkøbt i et samarbejde mellem AP Ejendomme og Novo Fonden.

Bæredygtighed i eksisterende bygninger

Der er store klima- og miljøpotentialer i den eksisterende bygningsmasse. DGNB-certificeringen for bygninger i drift, kaldet DGNB Buildings In Use, lægger vægt på den tætte dialog med brugere og beboere. EU's taksonomi med nye dokumentationskrav for bæredygtige investeringer har blandt andet betydet, at AP Ejendomme vil dokumentere bæredygtighed i eksisterende bygninger.

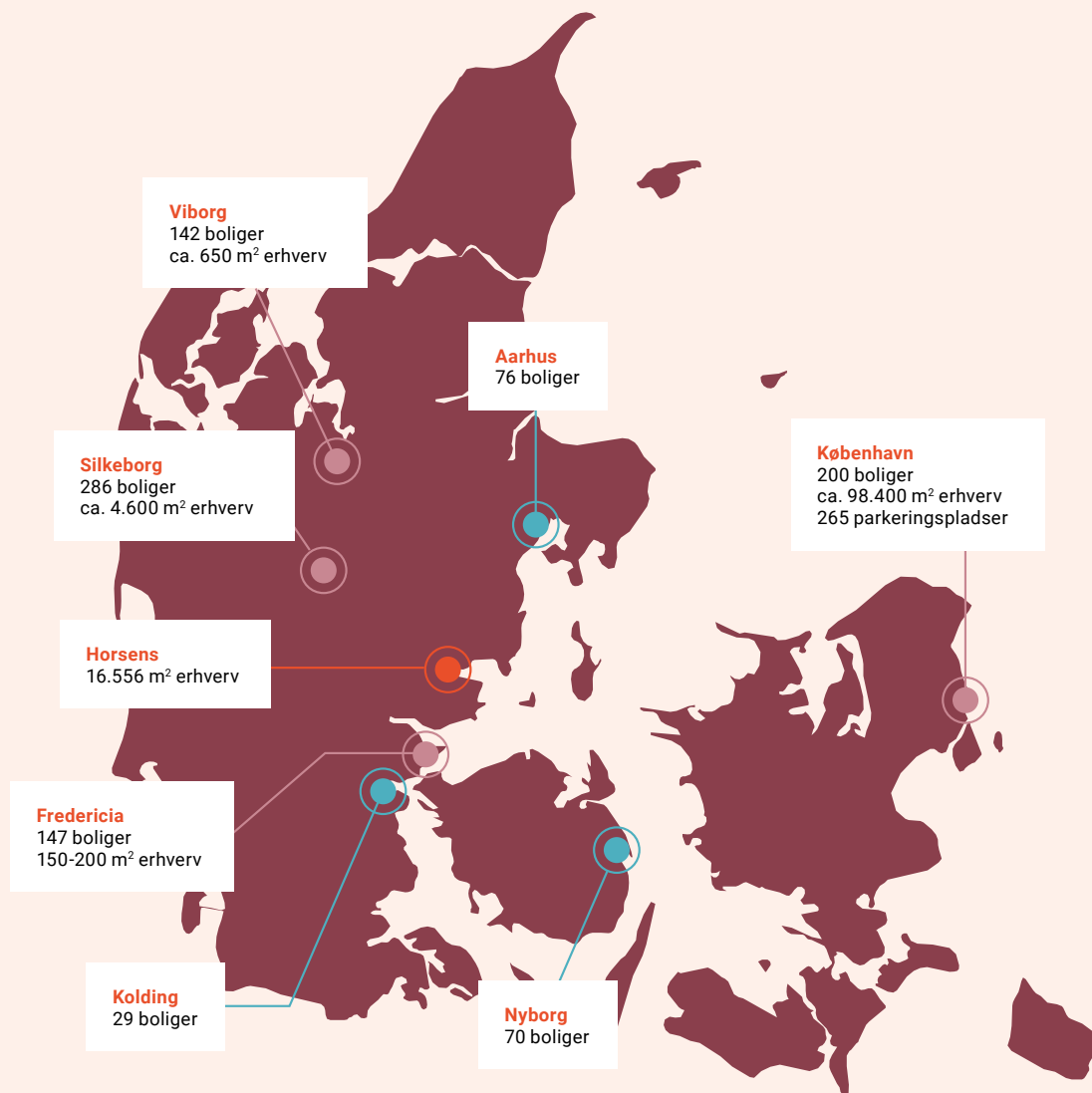
I løbet af 2021 har vi på ejendomsområdet igangsat en proces for certificering af eksisterende ejendomme. Fem ejendomme er blevet screenet, og erfaringer fra screeningerne indgår i den videre udvælgelse af, hvilke ejendomme i porteføljen, som skal certificeres.

DGNB BUI-systemet ser på ejendommen i en bred optik, hvor der ikke kun arbejdes med parametre som CO₂-reduktion og optimering af driftsøkonomi, men også med fokus på brugerne og beboerne. Der skal således foretages brugertilfredshedsundersøgelser med fokus på trivslen i ejendommene. Input fra brugere og beboere er et vigtigt element i DGNB Buildings In Use og kan give tilbagemeldinger på indeklima og eventuelle behov for forbedringer af det. Det kan også være emner som udbuddet og kvaliteten af motionsrum, uderum til social interaktion, affaldshåndtering og muligheder for opladning af elcykler.

AP Ejendomme har en portefølje af ejendomme, der er udlejet som f.eks. boliger, virksomheder, hoteller, detailhandel eller landbrug.

Byggerier i gang eller opstartet i 2021

- Erhverv
- Erhverv og bolig
- Bolig

Energitiltag og energistyring

I 2021 har AP Ejendomme i samarbejde med DEAS, der administrerer og drifter hovedparten af vores portefølje, arbejdet målrettet videre med de energitiltag, der blev igangsat i 2019 og 2020.

DEAS overvåger på vores vegne systematisk bygningernes tilstand, brugssituationen og forbrugsdata, hvilket hjælper til at skabe gennemsigtighed i bygningsdriften og identificere optimeringspotentialer.

Herudover er der indgået aftale med DEAS om 100 procent energistyring på porteføljen. Energistyring er en effektiv metode til at sikre optimal udnyttelse af en ejendoms energiforbrug. Vi søger at opnå lavest muligt energiforbrug, spare driftsomkostninger og fastholde de opnåede energibesparelser til gavn for både miljø, samfund og vores lejere.

Vi har i 2021 foretaget yderligere energiscreeninger af udvalgte ejendomme med henblik på renovering i samarbejde med ejere og lejere. Vi ser en stigende efterspørgsel fra erhvervslejere om at energirenovere og reducere CO₂-udledning.

Ejendomsporteføljens energimærker

Der arbejdes målrettet med energimærkerne for AP Ejendommers portefølje. Der var i 2021 63 energimærker, som til sammen dækkede over et areal på ca. 371.124 m².

Det gennemsnitlige energimærke for AP Pensions ejendomsportefølje, vægget ud fra etagemeter, er klassen A til B.

I 2021 har vi fortsat arbejdet målrettet med energimærkerne i AP Pensions ejendomme. Målsætningen for 2023 er, at ingen ejendomme i porteføljen har mærker lavere end B.

I 2021 fik vi 1,75 point mod 2,14 point i 2020. 2 point resulterer i energimærke B. I 2021 ligger vi derfor mellem A og B.

Bolig med bæredygtig omtanke

I 2021 har vi fortsat vores koncept 'Bolig med bæredygtig omtanke' over for vores boliglejere. Vi fortæller dem, at de bor i en ejendom, hvor der sker en lang række tiltag for at passe på dem, miljøet og bruge mindre energi, f.eks.:

- Vi benytter kun serviceleverandører, der er svanemærkede eller lever op til en række specifikke bæredygtighedskriterier.
- Vi benytter kun svanemærkede rengøringsmidler.
- Affald skal som minimum sorteres i fem kategorier. Er der ikke indført sortering i kommunen, sørger vi for en særskilt aftale.
- Vi vedligeholder og istandsætter ejendomme og boliger med blandt andet maling, gulvbeklædning og træ, som er miljømærket med Eco-label, og vi vælger leverandører, der efterlever Svanemærkets kriterier.
- Vi indkøber udelukkende grøn strøm til de fælles installationer.

Case:

Social bæredygtighed i Hejredalskvarteret i Aarhus

Hejredalskvarteret i Aarhus er et projekt med fokus på social bæredygtighed, hvor kombination af den blandede by med almene boliger og byhuse understøtter diversiteten i området og samlet set giver en mere robust by. Det er visionen at skabe mindre kvarterer med et varieret udtryk, som bliver bundet sammen af store og små grønne haver. Det grønne miljø mellem husene skal være områdets kendetegn med grobund for et stærkt naboskab. AP Ejendomme forventer, at de nye lejeboliger bliver yderst attraktive for f.eks. den unge børnefamilie.

Forud for nedrivning af de syv tilbageværende kollegiebygninger har AP Ejendomme indgået aftale med et firma, som har screenet bygningerne for bygnings-elementer, der kan genbruges i vores kommende rækkehuse på grunden eller sælges til genanvendelse i andre projekter. I screeningsprocessen er der fundet frem til genanvendelige materialer med et samlet potentiale på 67.024 kg CO₂. De genanvendelige materialer omfatter blandt andet betonelementer, ståltrapper, indvendige døre, lampeskærme og troldektlofter.

Der skal opføres 75 svanemærkede rækkehuse på Hejredalsgrunden. I rækkehusprojektet arbejdes der desuden med at istandsætte og genanvende pladedøre og lampeskærme.

Social bæredygtighed i byggeriet

Social bæredygtighed i byggeriet er sociale designkoncepter, som bidrager til øget diversitet, fleksibilitet og høj arkitektonisk kvalitet. Vi vil arbejde med at udvikle koncepter for, hvordan beboerne bedst trives. Og vi vil bidrage til, at mennesker, som bor i vores ejendomme, opnår de bedste rammer for et langt, sundt og godt liv.

Socialt byggeri

Fornyelse af boliger som kan være med til at transformere et udfordret område

Divers beboersammensætning af børn, unge, familier, ældre, forskellig uddannelse og sociale lag samt indtægt

Designet til godt ophold både inde og ude – lys, lyd, grønne arealer mv.

Bekæmpelse af ensomhed - smart design i forhold til det gode naboskab

Boliger som vi alle har råd til at bo i

Etablering af fælles faciliteter

Bæredygtighed i vores egne domiciler

Vores største domicil er på Østbanegade i København, og vi har også medarbejdere på Amerika Plads, ligeledes i København. I Jylland er vi til stede på Axel Kiersvej i Aarhus.

Kantinekøkkenerne arbejder målrettet med at nedbringe både madspild og CO₂-aftryk og har fokus på anvendelse af økologiske råvarer. Vores samarbejdspartnere har fokus på at nedbringe miljøaftrykket i kantinerne og sikre, at vores ressourcer bliver anvendt effektivt til gavn for mennesker og miljø. Små tiltag gør også en forskel, f.eks. anvendes overskydende frugt fra vores frugtordning i køkkenernes produktion af frokost. Vi bruger bionedbrydelige servietter, anvender ikke engangsservice, og der affaldssorteres ikke blot i køkkenerne og kantinen, men også i kontorområderne.

I 2021 har vi udvidet antallet af el-ladestander til opladning af el-biler både for ansatte og gæster ved domicilet på Østbanegade. Desuden har AP Pension et samarbejde med Green Mobility, hvor vi uden beregning stiller parkeringspladser til rådighed for deres delebiler.

Krav til entreprenører og leverandører

Vi har stort fokus på arbejdsmiljøet på vores byggepladser og beder typisk en uafhængig rådgiver, der ikke er tilknyttet entreprenørens organisation, om at varetage opgaven med at overholde arbejdsmiljøreglerne. Vi vælger denne opgavefordeling, fordi stramme tidsplaner med dagbøder og andre økonomiske sanktioner kan medføre, at arbejdsmiljøreglerne ikke altid får det nødvendige fokus hos entreprenøren. Og selvom AP Ejendomme ønsker, at vores projekter afleveres til tiden, skal det ikke ske på bekostning af arbejdsmiljøet.

ILO-konventionerne skal overholdes

ILO-konventionerne er udarbejdet af Den Internationale Arbejdsorganisation under FN. De sikrer blandt andet:

- at medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår følger dansk overenskomst for det pågældende område
- at der ikke forekommer tvangsarbejde
- at der ikke sker diskrimination i ansættelsen
- et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

Ambitioner for fremtiden

AP Ejendomme er i gang med at udarbejde en ny bæredygtighedsstrategi frem mod 2025, der indeholder en handlingsplan for, hvordan vi fortsat kan være førende inden for bæredygtigt byggeri.

Vi vil fremadrettet have fokus på at skabe bæredygtige projekter, der er robuste i deres design, har et lavt CO₂-aftryk og ikke mindst har en tilstrækkelig kvalitet til, at det kan blive anvendt i mange generationer frem.

Desuden vil vi fortsætte med at arbejde videre med at indgå strategiske partnerskaber med udvalgte virksomheder i byggesektoren, f.eks. inden for byggematerialer og forsyningsmuligheder.

Dansk landbrug

AP Pension har gennem AP Ejendomme allokeret en del af sin investeringsportefølje til danske landbrug. Operationelt sker det gennem datterselskabet Dansk Farmland K/S og driftsselskabet Agrofond A/S.

Ved udgangen af 2021 rummede porteføljen 10 landbrugsbedrifter, hvor Dansk Farmland K/S ejer bygninger og landbrugsjord, men hvor driften varetages af danske landmænd, som Dansk Farmland har indgået forpagtningsaftaler med. Krav til bæredygtighed har for alvor ramt den danske landbrugssektor de sidste par år, og Dansk Farmland har i den sammenhæng iværksat en række initiativer, der har til formål at understøtte vores forpagtere i en mere bæredygtig drift.

Ny lovgivning

I 2021 blev der indgået en politisk aftale om det danske landbrug. Formålet var at sætte dagsordenen for, hvordan landbruget skal bidrage til at nå den udmeldte ambition om, at Danmark i 2030 skal reducere landets samlede CO₂-udledninger med 70 procent set i forhold til det målte niveau i 1990.

Landbrugssektoren står i dag for 25 procent af Danmarks samlede CO₂-udledninger, hvortil der skal lægges udledningen af metangas, som også er en uønsket drivhusgas. Størstedelen af landbrugets udledninger af CO₂ og metangas kommer fra den animalske produktion. Da landbrugssektoren i dag står for så stor en del af de danske drivhusgasser, har der været et stort politisk ønske om, at landbruget skal foretage betydelige ændringer i driftsformer eller alternativt anviser nye muligheder for at foretage væsentlige reduktioner i mængden af de udledte drivhusgasser.

Den politiske aftale indeholder en ambition om, at det danske landbrug inden 2030 skal reducere drivhusgasudled-

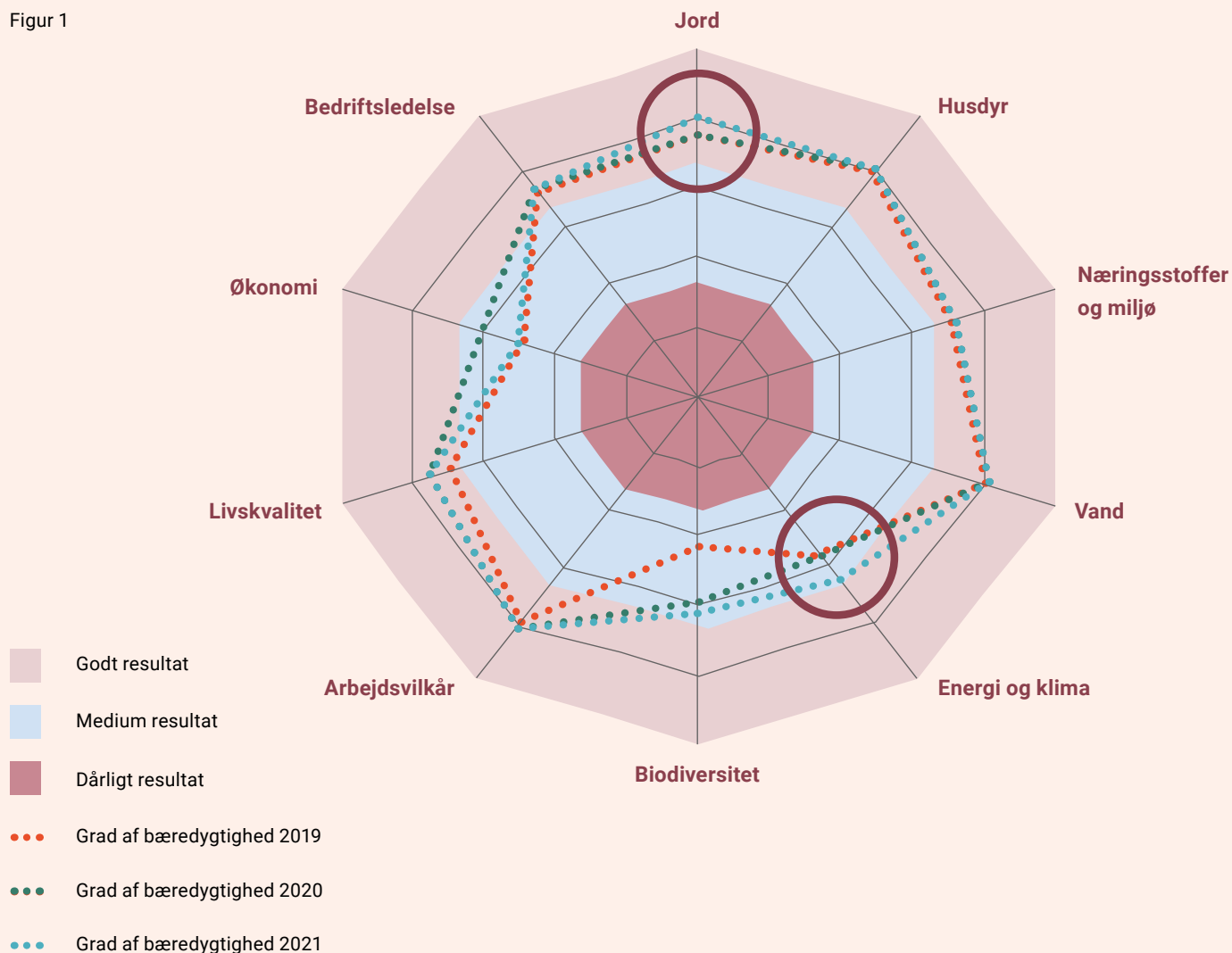
ningerne med 6-8 mio. ton om året. Der er i landbrugssektoren foreløbig angivet konkrete muligheder for, hvordan drivhusudledningerne kan reduceres med 2,4 mio. ton. Den øvrige reduktion skal ske som følge af nye tekniske løsninger. Det er desuden aftalt i landbrugsforliget, at landbruget skal leve op til EU's vandrammedirektiv. Det betyder, at udledningen af kvælstof skal reduceres med 10.800 ton i 2027.

Reduktioner via tekniske løsninger eller CO₂-kvoter

Det er afgørende for det danske landbrug, at der findes nye teknologiske løsninger, som kan reducere udledning af drivhusgasser. Der forskes intensivt i nye tiltag for reduktion, opfangning og lagring af gasserne. Lykkes det ikke at finde de nødvendige reduktioner i form af nye tekniske løsninger, kan det danske landbrug stå over for store forandringer. Det kan blive nødvendigt at indføre CO₂-kvoter på husdyrproduktion, hvilket formentlig vil betyde en reduktion af det samlede antal husdyr i Danmark. Hvis det sker, vil det skabe generelle problemer for det danske landbrug, og økonomisk kan det ramme vores landbrugsportefølje.

På linje med vores øvrige investeringsaktiviteter følger vi udviklingen tæt, idet nye politiske tiltag i 2023 kan ramme erhvervet. Samtidig ønsker vi at understøtte den bæredygtige udvikling i landbrugssektoren. Det sker ved, at Dansk Farmland K/S understøtter nye teknologiske tiltag, f.eks. test af kulstofslagring og ved at arbejde ambitiøst med at reducere det samlede energiforbrug, udtage arealer fra dyrkning og rejse ny skov.

Figur 1

Figuren viser udviklingen i bæredygtighed fra 2020 til 2021. Rise-polygonen er udarbejdet efter en samlet vurdering af de opfølgende interviews afholdt i 2021 på ni bedrifter. En enkelt bedrift er ikke inkluderet, da driften ikke har primær landbrugsdrift.

Kriterier i RISE-analysen

- **Jord:** Om jordbundens tilstand på bedriften, og hvordan den bliver påvirket af måden, hvorpå landbruget drives.
- **Husdyr:** Om husdyr holdes på en måde, der sikrer deres velfærd og produktivitet.
- **Næringsstoffer og miljøbeskyttelse:** Om næringsstofkredsløbet, hvor miljøforureningen og materialeforbrug minimeres.
- **Vand:** Om hvor intensivt og effektivt vandet anvendes i produktionen, og hvor bæredygtig bedriftens markvandingspraksis er.
- **Energi og klima:** Om hvordan der sættes ind for at mindske klimapåvirkningen.
- **Biodiversitet:** Om der er et velfungerende og afbalanceret økosystem.
- **Arbejdsvilkår:** Om arbejdsvilkårene for de ansatte og bedriftsejeren og forholdet mellem arbejde og fritid.
- **Livskvalitet:** Om livskvalitet, tilfredshed og lykke for de mennesker, der bor på gården.
- **Økonomi:** Om den korte og langsigtede rentabilitet af bedriften.
- **Bedriftsledelse:** Om der forfølges mål, strategier og vurderes interne og eksterne risici.

Kilde: RISE – måling og forbedring af bæredygtigheden på din bedrift.

RISE-analyse

I samarbejde med SEGES, som er et fagligt videns- og innovationshus tilknyttet Dansk Landbrugs Rådgivning, anvender vi en RISE-bæredygtighedsanalyse (Response Inducing Sustainability Evaluation analyse) af de enkelte landbrugsbedrifter.

Resultatet af RISE-analysen i 2021 var samlet set tilfredsstillende. Bedrifterne har generelt konsolideret deres flotte scoreforbedring for biodiversitet, både ved at sikre blomsterstriber, etablere urørt skov og krat samt udvidelse af efterafgrødearealer og ved at øge levealdre af græsmarkerne. Nogle af bedrifterne har forbedret deres temajord betydeligt ved mindre jordkomprimering, forbedret humusindhold, dvs. gavnlige organiske stoffer fra nedbrudte blade, kviste, dyr mm., ved at etablere flere efterafgrøder og en mindre produktivitetsstigning. Specielt inden for energiforbrug og management har flere bedrifter gjort en indsats. Som led i RISE-analysen blev der udarbejdet handlingsplaner for alle bedrifter med mulige tiltag til at forbedre bæredygtigheden. Der er løbende fulgt op på dem, og vurderingen er, at en række af tiltagene har medført forbedret bæredygtighed i porteføljen.

Fremgang i bæredygtigheden i 2021

Baseret på gennemgangen af disse handlingsplaner har SEGES estimeret forbedringerne i bæredygtigheden efter år et (se figur 1). Den grønne stiplede linje viser grad af bæredygtighed i 2020, og den lyseblå stiplede linje viser graden af bæredygtighed i 2021. Her kan man se, at der i 2021 blandt andet er sket forbedringer i forhold til jord samt energi og klima.

Det er planen at udarbejde nye RISE-analyser hvert tredje år.

Analyse af energiforbrug og CO₂-udledning

Dansk Farmland K/S har også bedt Dansk Energirådgivning om at opgøre energiforbruget og CO₂-udledningen for den enkelte bedrift. Efter besøg hos de enkelte landbrug, hvor de nødvendige informationer er blevet indsamlet, har Dansk Energirådgivning i deres rapportering desuden angivet tiltag, som kan reducere bedriftens energiforbrug og dermed CO₂-udledningen. De energiforbedrende forslag anslår en potentiel reduktion på 6 procent af det totale energiforbrug og 10 procent af den totale CO₂-udledning.

Den totale CO₂-udledning i landbrugs-porteføljen udgør 1.852 ton CO₂ i 2021 mod 1.374 ton CO₂ i 2020.

RISE-analysen

Analysen giver et overblik over, hvordan den enkelte bedrift præsterer i forhold til forskellige bæredygtighedskriterier, og giver konkrete forslag til, hvordan bedriften kan gøres mere bæredygtig. Strukturen i RISE-analysen er den samme som strukturen i FN's verdensmål.

Sundhed og forebyggelse

Vi vil være med til at forbedre kundernes sundhed og trivsel. I samfundet ses flere og flere med psykiske lidelser og et stigende antal af vores kunder er også ramt på trivslen. Derfor har vi fortsat sundhed og forebyggelse på agendaen, og vi har iværksat yderligere initiativer for at sikre en sundere livsstil, mere fysisk aktivitet og en bedre trivsel blandt vores kunder.

Arbejdet med at forbedre kundernes helbred, mindske sygefraværet og fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet er tæt forbundet med vores rolle som forsikringselskab. Vi vil være med til at forbedre kundernes sundhed og trivsel. Vi tror på, at vi kan reducere risikoen for, at vores kunder bliver syge, når vi sætter tidligt ind med målrettede indsatser. Det skaber værdi for den enkelte kunde både helbredsmæssigt og økonomisk. Samtidig er det en økonomisk fordel for arbejdsgiveren, samfundet og os.

Et af vores mål er at forbedre syge- og ulykkesregnskabet. Resultatet af syge- og ulykkesforsikringerne blev -243 mio. kr. i 2021. AP Pension har endnu ikke for alvor set effekten af de initiativer, vi har iværksat over de seneste år for at nedbringe underskuddet. Det betyder også, at vi skal fortsætte vores arbejde for at forbedre balancen de kommende år med afsæt i vores strategi om at sikre en sund og ansvarlig fremtid for kunder, medarbejdere, virksomhed og den verden, vi lever i.

Sundhedsområdets aktiviteter er omfattet af vores politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar, og området understøtter FN's verdensmål. Overordnet set støtter vi indsatser inden for forebyggelse og bidrag til et sundere liv. For at kunne tilbyde vores kunder det bedste inden for sundhed og forebyggelse følger vi udviklingen af eksisterende sundhedstilbud og de nyeste tendenser i markedet. Derudover skal sundhedsområdet leve op til vores ønske

om at være i front, når det kommer til bæredygtighed. Det er derfor et vigtigt kriterium, når vi vælger vores samarbejdspartnere og leverandører på sundhedsområdet.

Vores kunder er ramt på trivslen

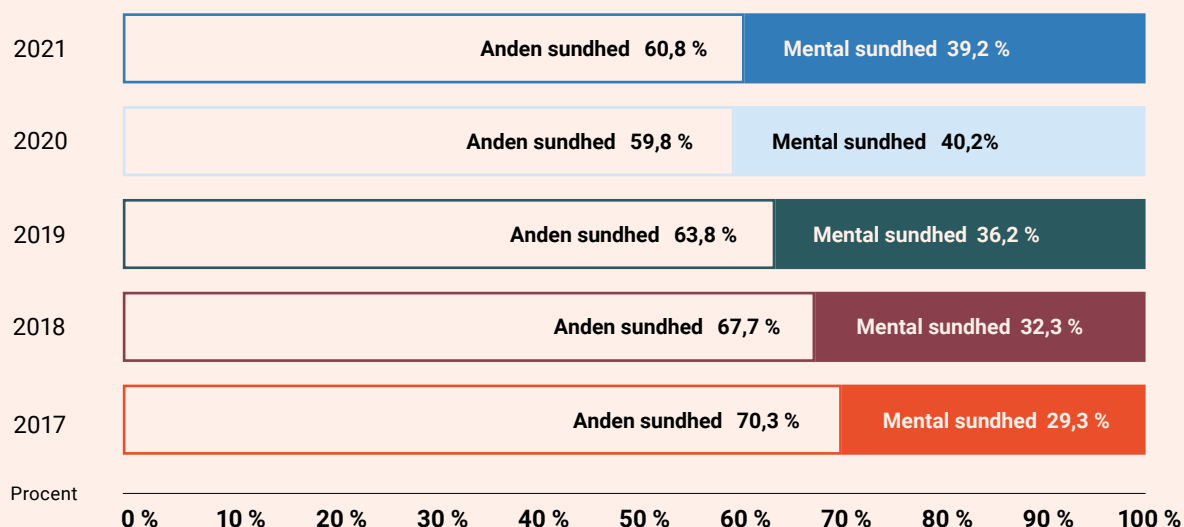
Sundhed er og vil også være et hovedtema i de kommende år. Det underbygges af, at vores kunder er ramt på trivslen, særligt når det kommer til psykiske lidelser.

Udbetalingerne til dækning ved tab af erhvervsevne på grund af psykiske lidelser blandt andet forårsaget af stress har de seneste år været stigende. I 2017 lå der en psykisk lidelse bag cirka 29 procent af alle tilkendelser, mens det tal var 39 procent i 2021. I 2020 så vi en tilsvarende andel på 40 procent. Erfaringen er, at eksempelvis stress kan udvikle sig til et længerevarende sygdomsforløb, hvis der ikke igangsættes behandling hurtigst muligt efter, at diagnosen konstateres. Tidlig kontakt er derfor afgørende for vores sundhedsindsatser. Tilfredsheden med den telefoniske henvendelse til skadeshåndteringen var i 2021 6,2 mod 6,3 i 2020 på en skala fra et til syv.

Sammenhæng, kvalitet og overskud i kundeoplevelsen

Vi vil være frontløbere på sundhedsområdet, og kunderne skal opleve en 360 graders sundhedsløsning. Derfor fokuserer vi på sammenhæng og kvalitet, også når kunderne er i kontakt med os i forbindelse med mistrivsel eller sygdom. Det udmønter sig i, at vi er i tidlig kontakt med den enkelte

Fordeling af sundhed

Identificerede risici på sundhedsområdet

Fastholdelse af et bæredygtigt arbejdsliv
Udviklingen af livsstilssygdomme og mentale udfordringer er stigende hos kunderne. Det kræver en stor indsats at vende udviklingen og skabe et bæredygtigt arbejdsliv. Derfor er et velholdende fokus på sundhed nødvendigt.

Værdifulde partnerskaber

Vi vurderer løbende eksisterende og nye partnerskaber på sundhedsområdet. Det gør vi for at minimere den risiko, der er ved at indgå i et partnerskab. Det kan f.eks. være en omdømmerisiko, hvis vi vælger en partner, der ikke har matchende værdier.

Stigende behov for sundhedsfremme og indsatser

Kunderne efterspørger i stigende grad input og hjælp til et sundere liv. Det gælder, både når det handler om råd og vejledning i konkrete sager, og når vores virksomhedskunder ønsker sundhedsfremmende projekter og strategisk rådgivning på deres arbejdsplads. Vi skal være opmærksomme på udviklingen, så vi altid sikrer tilgængelighed i kombination med den bedste rådgivning og hjælp.

Vi vil forbedre kundernes sundhed og trivsel. Vi tror på, at vi kan reducere risikoen for, at vores kunder bliver syge, når vi sætter tidligt ind med målrettede indsatser.

Dorte Frykman Andersen, underdirektør for Sundhed

kunde, ofte allerede ved de første tegn på fysisk eller psykisk mistrivsel. Derfra er vi med kunderne hele vejen, til de trives igen eller er blevet raske – uanset om de har brug for os i en kort periode eller over flere måneder.

Vi vil være et pensionsselskab med overskud, og det skal kunderne mærke, når bægeret er fyldt, og der er brug for os. Det arbejder vi på hver dag gennem vores sundhedsindsatser.

Datagrundlag til særlige sundhedsindsatser

I 2021 har vi haft fokus på at skabe datagrundlag for at vurdere udviklingen i kundernes sundhedstilstand. Det består blandt andet af fordelingen af faktiske og forventede skader hos vores kunder. Vi har etableret det første grundlag, som vi nu tager afsæt i, når vi skal vurdere, hvilke kunder der har størst behov for vores sundhedsindsatser. Vi har en dialog med de første virksomhedskunder om vores vurdering af deres behov for indsatser.

Sundhedsfremme hos virksomheder

I 2021 har vi også haft fokus på at udvikle og kvalificere koncepter for at sikre, at vi kommunikerer om relevante emner og understøtter sundhedsfremme tilstrækkeligt hos vores forskellige kundesegmenter.

Et af vores værktøjer er Falck Pulse, som er en digital løsning, der blandt andet måler den enkeltes sundhedstilstand i forhold til krop, sind og livsstil. Efter at have testet løsningen i AP Pension tilbyder vi nu Falck Pulse til alle virksomhedskunder, og løsningen er også tilgængelig via en app, der henvises til på appension.dk. Til løsningen er knyttet en rapport, hvor kunderne kan følge med i virksomhedens sundhedsmæssige udvikling. Den viser, om og i givet fald hvor der er behov for indsatser i forhold til at fremme sundheden.

Vi tilbyder også vores virksomhedskunder at være deres sparringspartnere inden for sundhed og trivsel, og vi oplever en stigende interesse for vores forebyggelsesindsatser. I 2021 har flere af vores virksomhedskunder benyttet sig af muligheden for at få konkrete forslag og anbefalinger til sundhedsfremmende tiltag fra vores chefkonsulenter fra Strategisk Rådgivning. Indsatserne kobles til forretningsstrategien og dækker over en bred vifte af tiltag, herunder trivselsundersøgelser, etablering af arbejdsmiljøorganisation og ikke mindst hjælp til at opsamle, tolke og forstå data med henblik på at kunne identificere relevante indsatser for blandt andet at nedbringe sygefraværet.

Sundhedsindsatser hos en af vores større virksomheder

En af vores virksomhedskunder havde udfordringer med høj personaleomsætning, stressramte medarbejdere og ledere, en stor arbejdsbyrde og en presset HR-afdeling.

Sammen fokuserede vi på at få grebet medarbejdere og ledere med stress og at udvikle en strategi for, hvordan de kunne arbejde struktureret og forebyggende med fysisk og mental sundhed.

Virksomheden oplevede flere gevinster. Indsatserne inden for sundhed og forebyggelse blev en del af deres CSR-rapport. Medarbejderne blev tilbudt online kursus i stress-forebyggelse samt hjælp til sundheden via Falck Pulse.

Typiske indsatser hos vores virksomhedskunder handler om

- Fastholdelse eller tiltrækning af medarbejdere
- Arbejdsmiljøforhold
- Sygefravær

AP Care har overskud til kunderne

Afdelingen AP Care er en anden fast bestanddel i vores tilbud til kunderne. Helbredsvejlederne i AP Care har to kerneopgaver: Rådgivning af ledelse eller HR-funktion hos virksomhedskunder og at hjælpe kunder, der ikke trives eller er sygemeldte. 69,4 procent af kunderne ringer til AP Care på grund af stress, trivselsproblemer eller andre psykiske udfordringer.

En af de kompetencer, vi især har arbejdet med i 2021, er stresscoaching. Det betyder konkret, at alle vores helbredsvejledere kan coache vores kunder, både når det handler om begyndende stresssymptomer, og når de er sygemeldte med stress.

AP Care har haft forløb med 806 kunder i 2021. Kundetilfredsheden i forløbene er høj og ligger i 2021 på 6,7 på en syv-skala mod 6,8 i 2020.

AP Care

Vores sundhedstilbud knytter vores forsikringsprodukter tæt sammen med råd, støtte og vejledning fra vores helbredsvejledere, der sidder klar til at hjælpe både medarbejdere og arbejdsgivere. Det kalder vi AP Care. Her får kunderne en tovholder, som sørger for, at der bliver tænkt hele vejen rundt om situationen.

Helbredsvejlederne i AP Care er sygeplejersker, socialrådgivere, fysioterapeuter og jobcoaches. De har erfaring inden for stresshåndtering, fysisk sundhed, kommunale forløb og generel vejledning om trivsel.

Det betyder, at de både kan anbefale den rette behandling og skabe overblik over muligheder og rettigheder i sundheds- og beskæftigelsessystemet.

Resultater på sundhedområdet

Kundeforløb med AP Care i 2021

806

kunder har haft et forløb med AP Care om forebyggende sundhed.

Tilfredshed med AP Care i 2021

6,7

Skalaen er fra et til syv, hvor syv er mest tilfreds.

Behov for akut hjælp

32 %

En række kunder er kontaktet proaktivt. 32 procent har haft akut behov for yderligere hjælp.

Samarbejde om proaktiv kontakt

I 2021 har vi i samarbejde med Forsikringsselskabet Dansk Sundhedssikring A/S (DSS) lanceret en løsning, der kan anvendes, når kunden ringer til sundhedsforsikringen, og der er indikation af begyndende mistrivsel eller sygdom. I den situation bliver vores kunder tilbudt kontakt fra AP Care.

I 2021 har AP Care ved hjælp af løsningen kontaktet en række kunder, hvoraf mere end 32 procent har haft et akut behov for yderligere behandling for at forhindre eller forkorte et sygdomsforløb. Løsningen sikrer, at vi har kontakt til vores kunder tidligt i forløbet.

- 1 Kunden ringer til sundhedsforsikringen.
- 2 En sygeplejerske stiller en række spørgsmål, og svarene får en score, der indikerer, om der er risiko for længerevarende sygdom.
- 3 Hvis scoren er tilstrækkelig høj, får kunden tilbud om et opkald fra AP Care.

Kunden siger ja

- 4 AP Care kontakter kunden og afdækker behov. Helbredsvejlederen udarbejder et forløb, der passer til den enkeltes situation. Det kan f.eks. være råd og vejledning eller tilbud om løbende samtaler, der sikrer, at kunden fortsat er i bedring.
- 5 Et forløb sættes i gang, og helbredsvejlederen følger op.

Dansk Sundhedssikring

Vores samarbejde med DSS fortsatte i 2021.

Ambitioner for fremtiden

Vi vil i endnu højere grad udvikle vores egne produkter og processer, så vi kan sikre den rigtige kombination af varme hænder og digitale værktøjer.

Vi vil vise vores virksomhedskunder, hvad der virker, og derfor vil vi måle effekten af de forebyggelsesindsatser og trivselsprojekter, vi igangsætter hos virksomhederne – vi vil blandt andet måle effekten af den hjælp, afdelingen AP Care giver.

Vi vil samtidig sikre, at vores kunder forbliver langtidsraske, og når det alligevel sker, at en kunde bliver syg, er vi klar med den rette behandling, så perioden for sygemelding reduceres og tilknytning til arbejdsmarkedet bevares.

Kundernes tilfredshed med håndteringen af deres henvendelse til sundhedsforsikringen var i 2021 4,5 på en skala fra et til fem. I 2020 var tilfredsheden 4,4.

Kundernes tilfredshed med resultatet af behandlingen ligger på 4,2 ud af fem.

Et bæredygtigt arbejdsliv

Engagerede og motiverede medarbejdere er afgørende for, at vi rykker os som arbejdsplads og realiserer vores strategiske ambitioner. Vi ønsker at skabe en arbejdsplads med lige muligheder for alle, og hvor nye samarbejdsformer og perspektiver bidrager til de bedste løsninger for kunderne.

2021 blev endnu et år præget af covid-19, hvor flere forandringer var i centrum og stillede krav til, at vi indrettede os som en fleksibel arbejdsplads med rum til medarbejdernes forskellige præferencer.

Som arbejdsplads har vi et særligt ansvar for at skabe en inkluderende kultur, hvor medarbejderne kan udvikle sig og bringe deres faglige kompetencer i spil. Samtidig skal vi skabe de bedste løsninger for vores kunder og bidrage til et positivt aftryk på det samfund, vi er en del af.

Medarbejderområdets aktiviteter er omfattet af vores politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar og understøtter FN's verdensmål. Vi støtter indsatser med fokus på kompetenceudvikling, diversitet og lige muligheder for vores ansatte samt tiltag, der understøtter en inkluderende kultur. Det sker med afsæt i vores målsætning om at være en attraktiv arbejdsplads for den brede arbejdsstyrke.

Identificerede risici på medarbejderområdet

Covid-19 kan fortsat påvirke medarbejdernes trivsel og sundhed

Covid-19 udgør fortsat en væsentlig risiko for medarbejdernes trivsel og sundhed. Vi har i AP Pension haft fokus på, at få medarbejderne godt tilbage på kontoret efter måneders arbejde fra distancen. Det er sket med en gradvis tilbagevenden og mulighed for at arbejde hjemme op til to dage om ugen. Udviklingen i covid-19 udgør fortsat en risiko i form af utryghed blandt medarbejderne og i samfundet generelt. Som en ansvarlig virksomhed er det vores ansvar at agere proaktivt. Vi har et særligt fokus på at skabe en tryk arbejdsplads, hvor medarbejdernes sikkerhed og tryghed sættes højt.

Manglende diversitet og inklusion kan have konsekvenser

Ligelig kønsmæssig fordeling og diversitet har voksende samfundsmæssig betydning og fokus. Det har det også for os. Et manglende fokus på dette i direktionen og øvrige ledelsesslag i AP Pension medfører en risiko for

øget homogenitet, hvilket vil have en afsmittende effekt på virksomhedskulturen. Det kan have den konsekvens, at personer forlader virksomheden. Samtidig risikerer vi at miste den dynamik og innovationskraft, der skabes ved en mangfoldig sammensat medarbejderstab. Derfor er det vigtigt, at vi har fokus på at rekruttere, vælge og fastholde en mangfoldig medarbejderstab og sikre en inkluderende kultur.

Kompetenceopbygning skal skabe gode kundeløsninger

Der stilles løbende nye krav til opgaveløsning og dermed også til de kompetencer, vores medarbejdere besidder for at kunne levere de bedste løsninger til vores kunder. Hvis vi ikke rettidigt og i tilstrækkelig grad formår at udvikle vores medarbejders faglige og personlige kompetencer, kan vi ikke skabe værdifulde kundeløsninger. Ligeledes kan mangel på kompetenceudvikling udgøre en risiko for, at medarbejderne forlader AP Pension.

Vi prioriterer medarbejderengagement og -motivation

Engagerede og motiverede medarbejdere er afgørende for, at vi rykker os som arbejdsplads og realiserer vores strategiske ambitioner.

Hele 92 procent besvarede vores årlige medarbejdertilfredshedsundersøgelse, der konkluderede, at i 2021 var medarbejdernes motivation og tilfredshed (motivationscore) 5,6 på en skala fra et til syv. Resultatet er lidt under niveau sammenlignet med 5,7 i 2020. Medarbejdernes engagement er 5,3 på en skala fra et til syv, hvilket ligeledes er lidt under niveau sammenlignet med 5,5 i 2020. Efter et år, som fortsat har været præget af delvist arbejde fra distancen og en større migrering af Skandia-kunder, er vi tilfredse med det samlede resultat.

Sundhed skal bidrage til et bæredygtigt arbejdsliv

Vi ønsker at skabe rammerne for et bæredygtigt arbejdsliv for vores medarbejdere. I 2021 er arbejdet med medarbejdernes sundhed, trivsel og energi fortsat i vores interne sundhedskomite. Målet er at forebygge sygdom og være en arbejdsplads, som har en høj sundhed og trivsel blandt medarbejderne. Sundhedskomiteen tilbyder forskellige træningshold i løbet af ugen samt aktive og mentale pauser i løbet af arbejdsdagen. Desuden kan medarbejdere kontakte AP Care, hvis de har fysiske eller mentale udfordringer. AP Care har været et centralt tilbud til medarbejderne i en tid med covid-19.

Sygefravær

I 2021 er det gennemsnitlige sygefravær 3,4 procent mod 3,1 procent i 2020. I 2022 er målsætningen et gennemsnitlig sygefravær på maksimalt 3,5 procent.

I 2021 har vi også udrullet en sundhedsapp, Falck Pulse, til vores medarbejdere. Appen giver mulighed for at arbejde med egen sundhed og forebyggelse. Derudover tilbyder vi sundhedstjek til alle medarbejdere i samarbejde med Falck

Healthcare, hvor medarbejderne kan få foretaget måling af blodtryk, taljemål, fedtprocent, BMI, blodsukker, blodprocent, lungefunktion samt differentieret kolesterol.

Diversitet og inklusion styrker os

Vi har et ansvar for at fremme diversitet og inklusion blandt medarbejdere og i samfundet generelt. Vores mål er at bringe mangfoldigheden i spil, fordi vi tror på, at vores forskelligheder er en styrke og forudsætning for, at vi sammen kan udnytte vores fulde potentiale. Det gør os i stand til at udfordre hinandens perspektiver, træffe bedre beslutninger og servicere vores kunder endnu bedre.

For at understøtte arbejdet med at fremme diversitet og inklusion har vi i 2021 fortsat initiativer og handlingsplaner for områderne:

- Rekruttering
- Ledelse og kultur
- Uddannelse
- Fleksibilitet

En inkluderende rekrutteringsproces

Rekruttering er et vigtigt område for vores arbejde med diversitet og inklusion. Det er essentielt for os at være en attraktiv arbejdsplads for den brede arbejdsstyrke. I 2021 har vi derfor løftet vores rekrutteringsproces med et nyt screeningsværktøj, der skal sikre inkluderende stillingsopslag. Desuden benytter vi en biasguide i rekrutteringsprocessen, som angiver særlige opmærksomhedspunkter og guidelines for at minimere, at vores individuelle bias modarbejder vores ønske om diversitet og inklusion.

Screeningsværktøjet blev lanceret i september 2021, og det er endnu for tidligt at konkludere, om det har haft effekt på rekrutteringen. Vi måler løbende på, om tiltagene har den ønskede effekt, f.eks. om der er større diversitet blandt ansøgerne og de kandidater, der går videre til ansættelsessamtalerne. Øvrige virksomheder, som anvender screeningsværktøjerne, har oplevet en signifikant stigning af diversitet i ansøgerfeltet samt antallet af kvalificerede kandidater.

Vi benytter jævnligt rekrutteringsbureauer i søgningen efter kandidater. Her stiller vi krav om, at begge køn skal være repræsenteret i det endelige kandidatfelt, når vi skal besætte en lederstilling.

Vi ønsker at skabe en arbejdsplads med lige muligheder for alle, og hvor nye samarbejdsformer og perspektiver bidrager til de bedste løsninger for kunderne.

Janni Bové Schou, underdirektør for HR, Kommunikation og Strategi.

Inkluderende ledelse og kultur

I efteråret 2021 har alle ledere i AP Pension gennemført træning om ubevidste bias. Biastræningen er udført i samarbejde med Diversity Council og skal skabe bevidsthed om de bias, vi har, så vi kan arbejde aktivt med vores blinde vinkler. I 2022 fortsætter vi arbejdet med biastræning i hele organisationen, fordi vi tror på, at vi ved at adressere bias åbner op for andre synspunkter. Og det er essentielt for at skabe en inkluderende kultur. Vi ser frem til at fortsætte vores indsatser for diversitet og inklusion i 2022 og fortsætte samarbejdet med Diversity Council.

I 2021 har vi haft fokus på seksuel krænkende adfærd, og hele organisationen har gennemgået en dialogøvelse og modtaget værktøjer for at sætte fokus på individuelle grænser.

Som led i arbejdet med diversitet og inklusion er det vigtigt for os, at alle bliver behandlet fair og rimeligt. Derfor gennemfører vi årligt en lønanalyse i vores ledelseslag for at sikre, at vi opfylder vores forpligtelse om ligeløn i forhold til lige roller. Vi mener, at det er vores ansvar som virksomhed at sikre lige vilkår for alle.

Uddannelse og kompetenceudvikling

Et kontinuerligt fokus på at styrke den strategiske kompetenceopbygning og udvikle vores medarbejdere er vigtigt for os. Det sker både ved at styrke forretningsforståelsen, udbygge værktøjskassen og specialisere sig yderligere.

I 2021 gennemførte vi vores første talentprogram. 12 medarbejdere var igennem et 12-måneders program, der havde fokus på personlig og faglig udvikling, og hvor talenternes forskelligheder blev anvendt aktivt til at idegenerere inden for en række problemstillinger.

I efteråret 2021 lancerede vi ligeledes et otte-måneders lederudviklingsprogram for alle ledere i AP Pension. Det har til formål at udvikle og styrke lederskabet.

Vi tror på, at effektive og udbytterige udviklingsprogrammer kan understøtte vores tiltrækning og fastholdelse af talenter på tværs af alle medarbejderlag.

Fleksibilitet og fastholdelse gennem alle livets faser

Vi ønsker en medarbejdersammensætning, hvor alle aldersgrupper er repræsenterede. Det er vores overbevisning at målrettede tiltag, som understøtter fleksibilitet gennem livets faser, gør det nemmere for medarbejdere at balance arbejde og privatliv. Derfor skal det i AP Pension være

muligt at tilpasse arbejdet i de perioder af livet, hvor der er behov for det. Det kan f.eks. være, når man får et barn, oplever sygdom i familien, skilsmisse eller bliver senior.

I 2021 satte vi øget fokus på barselsområdet for at støtte medarbejderen i faserne før, under og efter barsel for at fastholde tilknytningen til arbejdspladsen og give plads til at drøfte ønsker og behov i medarbejderens nye tilværelse. Øremærket barsel har været et stort tema i 2021. Vi tilbyder fem ugers fædreorlov og 11 ugers betalt forældreorlov til fædre. Vi ser det som vores ansvar at arbejde for gode vilkår for fædres muligheder for også at holde fædreorlov og forældreorlov.

I 2021 gennemførte vi to kvantitative undersøgelser med covid-19 som tema blandt alle medarbejdere. Vi omsatte læringer fra undersøgelserne til tiltag, der skal bidrage til at forbedre AP Pension som arbejdsplads. Det gælder blandt andet i måden, vi samarbejder på, muligheden for fleksibilitet i hverdagen og brugen af digitale muligheder. I 2021 indførte vi mulighed for op til to hjemmearbejdsdage om ugen mod en dag i 2020. Det skal bidrage positivt til vores ønske om at være en fleksibel arbejdsplads.

Medarbejderne har modtaget uddannelse i principper og retningslinjer for hjemmearbejde via obligatorisk e-læring, hvor de også har fået kendskab til gældende arbejdsmiljøregler. Desuden tilbyder vi kontormøbler og udstyr, så alle medarbejdere kan få en funktionel arbejdsplads etableret derhjemme. Det er vigtigt for os, at alle medarbejdere har gode fysiske forhold, uagtet om de arbejder hjemme eller på kontoret. Hjemmearbejde stiller generelt større krav til vores ledere, som alle er blevet undervist i hybrid ledelse og distanceledelse.

Kønssammensætning skal afspejle mere diversitet

I 2021 så vi en tilbagegang på kønsfordelingen i de to øverste ledelseslag. Andelen af kvinder på direktionsniveau er 0 procent ved udgangen af 2021 sammenlignet med 25 procent i 2020. På direktørniveau er andelen af kvinder 35 procent. I vores Lederforum, som omfatter direktører, afdelingsledere og teamledere, er andelen af kvinder 48 procent. Vi arbejder løbende på, at sammensætningen repræsenterer en mere ligelig fordeling af kønnene, så vi undgår homogene ledelsesgrupper. Det sker ved en række indsatser, f.eks. ved at opfordre det underrepræsenterede køn til at søge ledige stillinger gennem rekrutteringstiltag og ved successionsplaner.

Derudover har vi i september 2021 løftet rekrutteringsprocessen med et nyt screeningsværktøj, der skal sikre

Ligeret, ligeværd og lige muligheder

Diversitet mellem kønnene i alle ledelseslag anses for at være til stede, når det underrepræsenterede køn udgør 40 procent eller derover. Der ligger derfor et arbejde for at sikre fordelingen i alle ledelseslag.

Vi arbejder kontinuerligt på at sikre ligeret, ligeværd og lige muligheder for alle. Ligestilling på arbejdspladsen handler ikke om at gøre alle ens, men om at bruge vores forskellige ressourcer og bruge den dynamik, som disse forskelligheder skaber.

inkluderende sprogbrug i vores stillingsopslag. Effekten af initiativerne, vi har igangsat, kan vi endnu ikke endegyldigt påvise. Det er vores forventning, at vi kan se effekten af vores indsatser i 2022.

Bestyrelsens mål og politikker for kønssammensætning

Bestyrelsen har vedtaget en koncernpolitik for kønsmæssig sammensætning af ledelsen. AP Pension udarbejder en årlig redegørelse for kønssammensætningen, som forelægges bestyrelsen til drøftelse. Ved udgangen af 2021 var der i bestyrelsen i Foreningen AP Pension to kvinder ud af 18 medlemmer, hvoraf en var medarbejdervalgt. Dermed opfylder bestyrelsen ikke kriterierne for en ligelig kønsmæssig fordeling. I begyndelsen af 2021 satte bestyrelsen et nyt ambitiøst mål om, at det underrepræsenterede køn skal udgøre 40 procent allerede i 2023.

Som kundejet selskab er valget af bestyrelsesmedlemmer en demokratisk proces. Det er generalforsamlingen, der opstiller og vælger kandidater til bestyrelsen. Bestyrelsen for AP Pension vil anvende de muligheder, der er, for at sikre en mere ligelig kønsmæssig sammensætning i bestyrelsen. Ligeledes vil AP Pension som selskab skabe de bedste betingelser for diversitet i bestyrelsen. Det sker blandt andet ved opfordringer på generalforsamlingen og til møder med de delegerede samt løbende ekstern kommunikation af vores ambitioner på området.

Valget af nye bestyrelsesmedlemmer sker på generalforsamlingen i april og følger dermed ikke rapporteringsperioden for rapporten. Samtidig bliver de bestyrelsesmedlemmer, der vælges på generalforsamlingen, valgt for en toårig periode. De bestyrelsesmedlemmer, der vælges af AP Pensions medarbejdere, vælges for en fireårig periode. Disse aspekter er medforklarende årsag til at måltallet om, at det underrepræsenterede køn skal udgøre 40 procent, ikke er indfriet i 2021.

Kønsdiversitet i alle ledelseslag 2021

Direktion

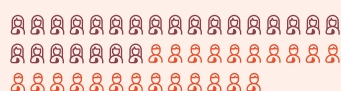
0% Kvinder
100% Mænd

Direktørgruppe ekskl. direktion

35% Kvinder
65% Mænd

Lederforum inkl. direktion

48% Kvinder
52% Mænd

Ambitioner for fremtiden

At tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere kræver vedholdende og kontinuerligt fokus. I 2021 igangsatte vi arbejdet med fremtidens ambition på området, og fra 2022 vil vi styrke medarbejdernes rejse gennem AP Pension yderligere, fremme kulturen og starte rejse mod fremtiden arbejdsplads.

Det udmønter sig blandt andet ved, at diversitet og inklusion rodfæstes som en del af kulturen med målsætninger om diversitet i alle afdelinger. Vi fortsætter også med at implementere diversitets- og inklusionstiltag på tværs af vores processer.

Medarbejdernes trivsel og sundhed er i fokus gennem nye initiativer, som skal bidrage til et gennemsnitlig sygefravær på maksimalt 3,5 procent i 2022.

Derudover vil vi fortsætte med at understøtte medarbejdernes udviklingsrejse og styrke strategisk kompetenceudvikling ved at implementere yderligere uddannelsesprogrammer.

Vi vil begynde arbejdet med at definere fremtidens arbejdsplads med fokus på bæredygtighed, samfundsansvar og kultur, når vi flytter til nyt domicil i slutningen af 2024.

Klimarapportering

Som virksomhed, arbejdsplads og investor sætter vi et aftryk i samfundet, og vi har derfor et ansvar for at mindske miljøbelastningen for vores aktiviteter.

I en større global sammenhæng kan vi nå målet om at blive klimaneutrale ved at samarbejde med andre aktører. Vi er alle en del af hinandens scopes og derfor gensidigt afhængige af hinanden for at kunne nå det fælles globale mål for 2050.

I 2021 har vi udarbejdet vores andet klimaregnskab. Selvom vores primære mulighed for påvirkning af CO₂ er på investeringsområdet (Scope 3), har vi også gode muligheder for at reducere CO₂-udledningen fra vores egen virksomhed (Scope 1 og 2). Vi er i dag 608 medarbejdere (headcount), som forbruger el, varme, transport, it mv. for at kunne drive AP Pension. Derfor er det også naturligt, at vi opgør vores egne udledninger og efterfølgende sætter klimamål for fremtiden.

Vi anvendte igen i 2021 den anerkendte Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) til beregning af vores CO₂-ud-

ledning. GHG-protokollen er den mest udbredte standard i verden for beregning af klimapåvirkning, og den tydeliggør, hvordan virksomheder kan måle emissioner fra hele virksomhedens værdikæde. Emissioner opdeles i tre scopes, afhængigt af, i hvor høj grad virksomheden kan påvirke disse.

Sammenfatning af resultater

I 2021 udledte vi samlet set 377.171 ton CO₂ for driften af vores egen virksomhed. I 2020 var tallet samlet set 153.360 ton CO₂.

I 2021 inkluderer vi investeringsporteføljen i vores samlede scope 3 klimaregnskab og i sammenligningstal for 2020.

Scope 1

Er den direkte udledning, hvilket i vores tilfælde omfatter kørsel i egne og lease-de biler.

Scope 2

Er den indirekte udledning, hvilket for os omfatter forbrug af el og varme i domiciler.

Scope 3

Omfatter alle øvrige udledninger, herunder f.eks. CO₂-udledning på outsourcet it-udstyr og forretningsrejser mv. Scope 3 indeholder også udledninger fra vores investeringsportefølje.

Tabellen nedenfor viser udviklingen.

Ton CO ₂	2021	2020
Scope 1	291,8	244,6
Scope 2	150,0	189,6
Scope 3	376.729,2	152.925,8
heraf investeringer	376.492,3	152.627,0
I alt	377.171,0	153.360,0

Som det fremgår af tabellen ovenfor, er udledninger fra scope 1 steget i 2021. Det skyldes, at vores bilpark er øget i 2021. Vi vedtog i 2019 en ny og mere klimavenlig bilpolitik, som indføres over tre år fra 2020 til 2022. Politikken gælder alle nye firmabiler, efterhånden som leasingperioden udløber, og bilerne udskiftes. I 2021 udgør nye biler i bilparken energiklasse A+ eller derover. Fra og med 2022 skal bilerne være pluginhybridbiler, elbiler eller biler i energiklasse A+++.

For så vidt angår scope 2-aktiviteter har vi i 2021 haft et lavere elforbrug end de foregående år. Det skyldes til dels, at vi i 2021 skiftede til et mere effektivt ventilationssystem i vores domicil på Østbanegade 135 og dermed sikrede et lavere elforbrug. Derudover var 2021 også påvirket af hjemmearbejde som følge af covid-19, og det betød et lavere elforbrug i vores domiciler. Medarbejdernes hjemmearbejde er medtaget i scope 3 for at få så retvisende et billede som muligt af det samlede elforbrug for vores aktiviteter.

Vores scope 3-aktiviteter er steget i 2021, hvilket især skyldes, at vi har inkluderet investeringer. Her forholder vi os til CO₂-udledningen fra vores investeringsaktiver, som er børsnoterede aktier, virksomhedsobligationer samt ejendomme i drift og landbrug. Vores portefølje af aktier og virksomhedsobligationer udleder mere CO₂ i 2021 sammenlignet med 2020 pr. investeret million. Siden 2020 har vi fået flere data fra ISS om porteføljen, særligt når det gælder virksomhedsobligationer. Derudover er vores datatilgængelighed forbedret, idet data i højere grad er baseret på faktiske tal for CO₂-udledning frem for estimater. Vi har ligeledes set stigende CO₂-udledning for vores landbrugsbedrifter. For ejendomme i drift har vi set et fald i CO₂-udledningen. Det skal ses i lyset af, at der kommer flere kvadratmeter, som

har bedre energimærke og dermed CO₂-beregning, hvilket giver et løft for den samlede portefølje i drift. Derudover arbejder vi aktivt med energioptimering, indhentelse af opdaterede energimærker mv. for ejendomme i drift.

Foruden investeringer har vi i 2021 medtaget udledninger fra vores primære outsourcete aktiviteter, herunder elforbrug for vores outsourcete it-aktiviteter. Det medfører, at kategori 1 (indkøbte varer og tjenesteydelser) under scope 3 er vokset fra 2020 til 2021. Under scope 3 er kategori 3 (brændsel- og energirelaterede aktiviteter, som ikke er omfattet af scope 1 og 2) ligeledes steget, hvilket skyldes det øgede brændstofforbrug som følge af en større bilpark. Endelig er kategori 6 (forretningsrejser) faldet, hvilket skyldes en markant lavere rejseaktivitet som følge af covid-19.

Indsatsområder og mål

I 2022 vil vi arbejde videre med de områder, som har den største CO₂-udledning med henblik på at minimere udledningen, der hvor det har den største indvirkning. I 2022 vil vi udarbejde en ambitiøs reduktionsplan for vores egne CO₂-udledninger. Det sker i forlængelse af Paris Alignment Investment Initiative.

Afgrænsninger og datanøjagtighed

Klimarapporteringen vil udvikle sig de kommende år og inkludere flere og flere udledningskilder, hvilket vil give et mere nuanceret billede over år. Dermed er det ikke unaturligt, at CO₂-udledningen er steget og vil gøre det fremadrettet.

I 2020 udarbejdede vi en regnskabspraksis, konkrete procedurer og estimater, så vi sikrede den størst mulige validitet. I 2021 genbesøgte vi i samarbejde med EY arbejdet for stadig at sikre validiteten. Samtidig udarbejder EY en revisorerklæring med begrænset grad af sikkerhed (Limited Assurance) på CSR-rapporten, herunder ESG-nøgletallene.

Forretningspraksis

...the first of the ...

...the second of the ...

...the third of the ...

...the fourth of the ...

...the fifth of the ...

...the sixth of the ...

...the seventh of the ...

...the eighth of the ...

...the ninth of the ...

...the tenth of the ...

...the eleventh of the ...

...the twelfth of the ...

...the thirteenth of the ...

...the fourteenth of the ...

...the fifteenth of the ...

...the sixteenth of the ...

...the seventeenth of the ...

...the eighteenth of the ...

...the nineteenth of the ...

...the twentieth of the ...

...the twenty-first of the ...

...the twenty-second of the ...

Ansvarlig forretningspraksis

Etisk adfærd over for vores omverden er det, som god forretningspraksis handler om. Arbejdet kommer til udtryk i den måde, vi driver virksomhed på, håndterer kundernes data, samarbejder med leverandører og i de retningslinjer, vi efterlever.

Dataetik

For AP Pension er dataetik vigtig. Det er væsentligt, at vores kunder har tillid til, at vi kan passe godt på ikke bare deres pension, men også deres personlige oplysninger, og at vi forholder os aktivt til dataetik.

Vores tilgang til dataetik er beskrevet i vores politik for dataetik, som er godkendt af bestyrelsen. Politikken indeholder ni dataetiske principper, og som led i forankringen har vi nedsat Dataetisk Forum, som skal være med til at øge fokus på området i AP Pension og skabe bevågenhed for de ni dataetiske principper, som vi har implementeret.

De ni dataetiske principper

- Koncernen anvender data fra egne kilder og sikrer stillingtagen til eksterne kilders dataetik.
- Koncernen sælger ikke data og deler kun data, når det er nødvendigt.
- Koncernen sikrer dataetisk fokus i dataanvendelse og -behandling.
- Koncernen er transparent og giver kunder indsigt i data og anvendelse af disse.
- Koncernen sikrer dataetisk anvendelse af datadrevet teknologi gennem styrede processer.
- Koncernen sikrer operationel stillingtagen til dataetik.
- Koncernen fordrer en kultur, der favner spørgsmål og kritisk stillingtagen til dataetik.
- Koncernen sikrer fokus på datakvalitet gennem kontroller og validering.
- Koncernen sikrer, at kundernes data er sikre.

Implementering af dataetiske principper og politik

Til at sikre implementeringen af politik for dataetik og de ni dataetiske principper er der udarbejdet et kommissorium for Dataetisk Forum, der beskriver arbejdsområder og beslutningskompetence nærmere. Generelt er Dataetisk Forum et rådgivende organ, der refererer til vores it-kerne- og datakomite.

Dataetisk Forum består af repræsentanter fra relevante forretningsområder med kompetence inden for it-sikkerhed, it-arkitektur, datastyring, digital udvikling og jura. Compliance og databeskyttelsesrådgiveren (DPO) kan deltage efter behov, ligesom forummet kan supplere med nye medlemmer efter behov.

Etableringen af Dataetisk Forum var dog kun første skridt. Det har været vigtigt for os, at dataetik blev forankret i hele organisationen og blev en del af vores daglige processer og arbejdsgange. Derfor har vi i løbet af året implementeret 30 forskellige tiltag, der sikrer et operationelt fokus på dataetik. Det har omfattet opdatering af en lang række forretningsgange og anden relevant dokumentation, således er dataetik eksempelvis en integreret del af vores projektmodel og politik for it-sikkerhed. Derudover har alle vores medarbejdere gennemført et uddannelsesmodul om emnet, så der er en bred forståelse af dataetik i hele organisationen.

Digitale løsninger og dataetik

Vi arbejder løbende med at stille digitale løsninger til rådighed for vores samarbejdspartnere og kunder, som forventer, at de i vid udstrækning kan benytte selvbetjening og få

en indsigt i deres pension og de oplysninger, vi har om dem. I vores løsninger og vores interaktion med kunderne gør vi brug af data om dem, når det er en fordel for kunden – både i forhold til at sikre, at de har den rette pension, og til at de forholder sig til deres pension, når der er ændringer i deres liv. Vi ønsker også at gøre brug af digitale end-to-end-løsninger, så kundedata kan udveksles og opbevares på en sikker måde, samtidig med at risikoen for menneskelige fejl minimeres. Men vi beder aldrig om flere data end nødvendigt for at kunne behandle den enkelte interaktion eller ændring.

Databrud

Dataetisk Forum har også fokus på at minimere mulighederne for databrud. En fast proces sikrer, at vores medarbejdere løbende modtager træning, f.eks. i hvornår der er tale om et persondatabrud, og hvordan en mistanke om et brud indberettes til det rette team. På den måde sikrer vi, at alle henvendelser bliver håndteret og anmeldt til Data-tilsynet, når det er nødvendigt. Teamet bag håndteringen af brud består fast af it-sikkerhedsafdelingen, Kundejura og DPO'en og kan udvides efter behov.

Rettighedsanmodninger

Vi modtager jævnligt rettighedsanmodninger fra kunder og medarbejdere. Vi har gennem de senest to år modtaget cirka fire rettighedsanmodninger om måneden. Dertil er implementeret en proces, så alle anmodninger sendes til den ansvarlige afdeling. På den måde sikrer vi, at anmodninger håndteres i tide og i overensstemmelse med regler og interne processer.

Sikkerhed om kundernes data – også når vi arbejder hjemmefra

Det er væsentligt, at vores kunder har tillid til, at vi ikke kun passer godt på deres pension, men også deres personlige oplysninger. Derfor arbejder vi løbende med informationssikkerhed og beskyttelse af personoplysninger. I 2021 påvirkede covid-19 fortsat den måde medarbejderne arbejdede på. Det er væsentligt, at behandlingen af kundernes oplysninger fortsat bliver gennemført betryggende, selvom det sker i andre rammer.

Vi forventer, at et højere niveau af hjemmearbejde vil fortsætte, særligt efter at det er muligt at arbejde hjemmefra to dage om ugen. Det vil uden tvivl have indflydelse på vores fremtidige teknologiske valg og den informationssikkerhed og persondatubeskyttelse, der skal være på plads for at beskytte kundernes pension og deres personlige oplysninger.

Nye opdaterede regler

Som led i at skærpe vores modstandskraft i relation til informationssikkerhed tog vi i 2021 hul på en revidering af reglerne for området. Den omfattede tekniske processer, daglig opgaveløsning, håndtering af data, regler for hjemmearbejde og andre relevante områder. Reglerne tager afsæt i den nye ISO 27002, der bliver offentliggjort i begyndelsen af 2022. På den måde bestræber vi os på at agere efter best practice og anvende de nye regler til yderligere at styrke gode sikkerhedspraksisser. Arbejdet skal blandt andet understøttes af interne nyheder og træningsmoduler.

Styrkede ressourcer til informationssikkerhed og nye fokusområder

Der er i 2020 og 2021 investeret i flere ressourcer på området for informationssikkerhed. Både til den egentlige implementering, til operationalisering og til at sikre, at krav og best practices efterleves.

Ud over at trusselsbilledet inden for informationssikkerhed konstant er under udvikling, er der øget opmærksomhed fra både offentlighed, kunder, myndigheder og medarbejdere på området. Det understreger behovet for en organisatorisk kompetence og kapacitet inden for informationssikkerhed og de tilhørende praksisser og arbejdsgange. En del af at drive en sikker forretning er netop at have stærke arbejdsgange, der gør det muligt for alle medarbejdere i organisationen at agere sikkert og reagere på

en passende måde, hvis de er nødsaget til at afvige fra en konkret proces.

Dertil er det en forudsætning for at kunne agere sikkert, at man forstår, hvor vigtig informationssikkerhed er. Derfor er træning i informationssikkerhed et vigtigt element i AP Pension.

Risici ved usikker håndtering af persondata

Kommer man til at dele persondata med uvedkommende, risikerer man, at de bliver misbrugt. Det kan ske på flere måder, f.eks. ved identitetstyveri, social engineering eller økonomisk kriminalitet.

Beskytter vi ikke de persondata, vi arbejder med, risikerer vi at få påbud og bøder, blandt andet på grund af GDPR-loven. Det har dog altid været lovpligtigt at arbejde med persondata på en særlig og fornuftig måde.

Kundernes tillid er afgørende for os. Arbejder vi ikke sikkert med deres persondata, risikerer vi, at de mister tilliden til os og vælger et andet pensionsselskab. Informationssikkerhed er altså en afgørende del af forretningen.

Træning i informationssikkerhed og datubeskyttelse

Alle medarbejdere skal hvert år gennemføre et uddannelsesmodul i informationssikkerhed. Vi reviderede i 2021 modulet med et nyt format, der har øget fokus på at skærpe indlæringen. Vi introducerede desuden nye regler, så alle medarbejdere er klædt bedst muligt på til at agere sikkert.

I træningsmodulet og i al anden medarbejdertræning på informationssikkerhedsområdet er der fokus på, at medarbejderne ved, hvor de skal gå hen med spørgsmål. De skal føle sig trygge ved at stille spørgsmål og rejse eventuelle udfordringer, hvis de f.eks. oplever, at en arbejdsgang udfordrer deres mulighed for at arbejde sikkert. Dertil gennemgår alle nye medarbejdere en uddannelsessession med it-sikkerhedsafdelingen, og det er et krav, at de læser politikken for it-sikkerhed, så alle ved, hvordan de dagligt opretholder et passende sikkerhedsniveau. Træningen handler f.eks. om phishing, gode adgangskoder, regler for Clean Desk, brug af skærmlås, sikker brug af systemer og sikkerhed på hjemmearbejdspladsen. Der blev også gennemført phishingtests af medarbejderne. Her var fokus på at agere korrekt, og der blev derfor lavet en konkurrence, hvor de, der anmeldte phishing-mails, deltog i lodtrækningen om en præmie.

Et gå-hjem-møde med en tidligere PET-cyberchef og løbende nyheder på vores intranet har ligeledes haft til formål at sikre kontinuerlig uddannelse og opmærksomhed på området. Alle initiativerne har til formål at højne forståelsen for, hvordan vi sikrer et højt sikkerhedsniveau og skærper vores modstandskraft.

Skærpet proces for risikostyring

Trusselsbilledet udvikler sig kontinuerligt, og det er vigtigt, at vi undersøger mulige interne sårbarheder og sikrer, at vores arbejdsgange indeholder så få risici for tekniske eller menneskelige fejl som muligt. Derfor ændrer vi løbende retningslinjerne, så de afspejler de aktuelle risici.

Som led i de styrkede sikkerhedspraksisser i AP Pension arbejder vi med at implementere relevante sikkerhedsspørgsmål, når medarbejderne skal begynde en arbejdsopgave. Det skal bidrage til at styrke modstandskraften og sikre arbejdsro i forretningen, så sikkerhedsrelaterede spørgsmål ikke senere bliver en udfordring eller danner grobund for hændelser, som er både stressende og resourcekrævende at skulle håndtere. Det sker blandt andet ved at styrke arbejdet med sikkerhed i vores projekter og projektmodel og ved at strømline værktøjer og processer med relation til informationssikkerhed og risikostyring.

Der er desuden fokus på en dialogbaseret tilgang, der afdækker eksisterende risici og skaber læring i organisationen. Den dialogbaserede tilgang er afgørende for at få et reelt billede af de sikkerhedsmæssige risici i forretningen og systemer.

Ekstern modenhedsmåling

For at udfordre os selv og sikre et højt sikkerhedsniveau gennemgik vi i 2021 en ekstern modenhedsmåling. Den resulterede i et overblik over, hvilke områder vi står stærkest på. Samtidig har målingen resulteret i en række anbefalinger, som vil gavne vores strategiske beslutninger på kort og lang sigt. Tilsvarende har eksterne sikkerhedstests bidraget til overblik over, hvor vi kan etablere endnu stærkere infrastrukturer.

Ansvarligt valg af leverandører

Vi samarbejder med et stort antal virksomheder i forhold til forsyning og serviceydelser. Det gælder f.eks. inden for it, kontor-materialer, rådgivning, transport og diverse serviceydelser. Deres leverancer spiller en vigtig rolle i driften og udviklingen af AP Pension. Det er en del af vores politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar, at vi forsøger at påvirke vores leverandører til at tage passende bæredygtighedshensyn.

Leverandører vurderes ud fra:

- Arbejdsforhold
- Diversitet og inklusion
- Miljø og klima
- Governance

Bæredygtighedsscreening af leverandører

I 2020 udarbejdede vi en screening, som skal sikre, at ansvarlighed og bæredygtighed vægter på lige fod med pris, service og kvalitet, når vi vælger leverandører.

Selve screeningsarbejdet blev igangsat i april 2021. Vi har siden screenet 28 procent af nye eller genforhandlede leverandøraftaler. Målet er at have screenet 85 procent af nye eller genforhandlede leverandøraftaler inden udgangen af 2022. Processen for screening af leverandører vil blive genbesøgt i 2022 med henblik på at sikre, at et større antal kontrakter screenes på baggrund af de parametre, som har størst effekt for vores samfundsansvar.

I screeningen bliver leverandøren vurderet på baggrund af spørgsmål om deres arbejde med bæredygtighed og samfundsansvar. Virksomhedens svar får en score, som udløser en rød, gul eller grøn markering.

Afhængigt af virksomhedstype og størrelse kan områder som diversitet og inklusion eller miljø og klima have større eller mindre betydning. Det er der taget højde for

i screeningen ved at skelne mellem virksomheder med en til 10 medarbejdere og virksomheder med over 11 medarbejdere.

Den gennemsnitlige score på virksomheder med en til 10 ansatte er 7,8, hvilket resulterer i en gul markering. For virksomheder med over 11 ansatte er den gennemsnitlige score på 12,8, der giver en grøn markering.

- **Rød markering** betyder, at virksomheden ikke præsterer tilfredsstillende i forhold til ansvarlighed og bæredygtighed. Der er områder, vi mener, skal forbedres, og der skal være tungtvejende argumenter for at indgå aftale med den pågældende virksomhed.
- **Gul markering** betyder, at virksomheden overordnet præsterer under vores egen score med hensyn til ansvarlighed og bæredygtighed. Der er områder, der kan forbedres.
- **Grøn markering** betyder, at virksomheden overordnet præsterer samme score som os og lever op til vores krav om ansvarlighed og bæredygtighed. Ved genforhandling eller forlængelse af aftalen foretager vi screeningen igen.

Derfor screener vi

- Vi sikrer, at et bæredygtighedsperspektiv inddrages som del af den samlede vurdering ved indkøb af varer og tjenester.
- Vi skaber langsigtede relationer med leverandører og agerer retfærdigt og ærligt i alle sager, som drejer sig om leverandører og samarbejdspartnere.
- Vi samarbejder med leverandører og samarbejdspartnere for at skabe bevidsthed om og bidrage til at reducere deres negative samfunds- og miljøpåvirkninger.

Bestikkelse, korruption og whistleblowing

For at mindske risikoen for korruption må medarbejdere i AP Pension ikke tilbyde eller modtage værdier, som kan udgøre bestikkelse eller på anden måde tolkes som sådan ved kontakt med kunder, leverandører, offentlige myndigheder eller samarbejdspartnere.

Medarbejderne skal registrere gaver og repræsentation i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. AP Pension følger princip nummer 10 i FN's Global Compact samt FN's konvention. AP Pensions arbejde med at bekæm-

pe bestikkelse og korruption samt AP Pensions whistleblowerordning er beskrevet i politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar samt interne retningslinjer.

Det er vigtigt, at vi har åbenhed om u hensigtsmæssige hændelser. Alle vores medarbejdere kan anonymt rapportere hændelser, som strider mod de regler og retningslinjer, som vi er omfattet af. I 2021 har der ikke været nogen indberetninger til whistleblowerfunktionen vedrørende anti-korruption.

For 2022 vil vi igangsætte yderligere initiativer for at fastholde god forretningsskik og sikre, at medarbejderne kender deres muligheder for anonymt at indberette u hensigtsmæssige hændelser via whistleblowerordningen.

Hvidvask og terrorfinansiering

Det samme gælder for hvidvask og terrorfinansiering. Som finansiel virksomhed er der risiko for, at AP Pension kan blive anvendt til hvidvask og terrorfinansiering, og vi har et ansvar for at sikre, at denne risiko minimeres. Selvom risikoen i pensionsbranchen er vurderet som lav, kræver forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering en vedvarende og intensiv indsats, idet der hele tiden kommer nye metoder og veje til hvidvask af midler fra f.eks. skatteunddragelse eller til finansiering af terrorisme.

Vi har etableret et set up med processer og forretningsgange og udbyder obligatoriske kurser i bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering til medarbejderne. Kurserne foretages som e-learning for at sikre, at vi har det nødvendige vidensniveau.

Klagehåndtering

Vi forholder os til de klager, som opstår. Alle kunder i AP Pension kan klage over afgørelser i forsikringsager. Hvis kunden efter en klage til vores klageansvarlige fortsat ikke er tilfreds, sker det i sjældne tilfælde, at sagen bringes for pensionsbranchens officielle klageinstans, Ankenævnet for Forsikring.

Ifølge den seneste opgørelse fra Ankenævnet for Forsikring fik vi medhold i ca. 73 procent af de afgjorte klager, hvilket vi anser som acceptabelt. I alt blev 37 sager afgjort, hvoraf vi fik medhold i 27 sager. At det samlede antal sager er større end i 2020 skyldes, at Skandias ankenævnsager nu indgår i det samlede antal. I 10 sager fik kunden medhold. Vi fulgte ikke afgørelsen i tre af de 10 sager, da vi ikke var enige i grundlaget for afgørelsen.

Skat og afgifter

Når vi udvikler produkter, skal de skattemæssige konsekvenser for kunderne altid kortlægges.

Hvis skatteproblematikken ikke er tydelig, foretager vi en analyse og dokumentation af de skattemæssige konsekvenser og informerer de berørte kunder. Vi stræber efter at betale den rette skat i rette tid. Vi skal strukturere og drive virksomheden på en skatteeffektiv måde, som er i god tro og inden for rammerne af lovgivningen. Der må ikke forekomme aggressiv skatteplanlægning, som kan ligge på grænsen til skattespekulation. Vores kontakt med skattemyndigheder og skattedomstole skal være præget af ærlighed og respekt. Det sikrer vi ved at etablere de nødvendige forretningsgange og retningslinjer og sørge for uddannelse af medarbejderne.

Vores skatte- og afgiftsbetaling for 2020 udgjorde:

- Selskabsskat = 0 mio. kr.*
- Pensionsafkastskat (PAL) = 2.312 mio. kr.
- Moms = 120 mio. kr.
- Lønsumsafgift = 77 mio. kr.
- A-skat for ansatte i AP Pension og forsikrede under udbetaling = 1.052 mio. kr.
- Arbejdsmarkedsbidrag (AMB) på præmieindbetalinger = 605 mio. kr.
- Pensionsafgift = 223 mio. kr.
- El-energiavgifter på investeringsejendomme = 1,7 mio. kr.

* Aktuel selskabsskat efter anvendelse af tidligere års skattemæssige underskud.

Vores skattepolitik beskriver området i detaljer. Vi er tilsluttet et fælles skattekodex, som er udarbejdet af aktører i pensionsbranchen. Det indeholder principper og anbefalinger for unoterede investeringer og beskriver, hvordan eksterne kapitalforvaltere bør opføre sig på skatteområdet. Formålet er at give vores kunder mere effektive og holdbare investeringer set ud fra et skattemæssigt perspektiv.

Regnskabspraksis

Anvendt praksis

Nøgletallene er udarbejdet efter vejledningen af Finansforeningen / CFA Society Denmark, FSR – danske revisorer og Nasdaq Copenhagen. Vejledningen rummer 15 bud på standardiserede ESG-hoved- og nøgletal til årsrapporten. Derudover inkluderer vi Scope 3 for at give et mere fyldestgørende billede af AP Pensions samlede CO₂e-udledninger. Følgende praksis beskriver data under overskrifterne Environment, Social og Governance. Vi henviser til metoderne for opgørelserne på fsr.dk/esg. Dertil følger vi Forsikring og Pensions branchevejledning del 1 og de tilhørende opgørelsesmetoder.

I tilfælde af at der forekommer opdaterede opgørelser vurderes disse ud fra en væsentlighedsbetragtning.

Ved opgørelse af den estimerede CO₂e-udledning for AP Pensions investeringsportefølje jf. miljødata – Scope 3 anvendes Enterprise Value Including Cash (EVIC) (summen af et givent selskabs markedsværdi, udestående gæld, præferenceaktier og minoritetsinteresser. Dette er i overensstemmelse med anbefalingerne fra EU og Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF).

Environment

AP Pension har anvendt Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) til beregning af vores CO₂e-udledning medmindre andet er anført. Rapporteringsmæssigt opdeler vi nøgletallene i 3 scopes, som relaterer sig til udledningskilden.

Scope 1

Direkte emissioner, der stammer fra selskabets egen forbrænding af brændsler og materialer. Emissioner måles i ton CO₂e og omfatter al kørsel, inkl. privatkørsel, i leasede biler samt biler ejet af AP Pension.

For leasede biler anvendes det faktiske brændstofforbrug per bil omregnet med en emissionsfaktor fra DEFRA per forbrugt liter brændstof samt KWH-forbrug i el- og hybridbiler omregnet med en emissionsfaktor fra Energinet.

For biler ejet af AP Pension anvendes antal kørte kilometer omregnet med en standard CO₂e-udledning pr. kørt km. for benzinbiler fra Energistyrelsen.

Scope 2

Scope 2 vedrører emissioner (hos energiproducenten) af indkøbt elektricitet og fjernvarme. Ved beregning af CO₂e-udledning anvendes faktisk forbrug af el og varme på AP Pensions kontorlokationer omregnet med emissionsfaktor fra henholdsvis Energinet og HOFOR. Der er anvendt lokationsbestemt metode ved opgørelse af udledning i scope 2.

Scope 3

Oplysning om scope 3 CO₂e-udledning er et supplement til ESG-hoved- og nøgletalsvejledningen og omfatter alle øvrige udledninger, fra f.eks. leverandørers CO₂-udledning på outsourcet it-udstyr og forretningsrejser mv.

I henhold til GHG-protokollen opdeles Scope 3 i 15 underkategorier. I rapporten er der kun medtaget de kategorier, hvori vi har udledninger.

Vedvarende energiandel er ikke inkluderet i beregningen, da der ikke er en særskilt dataopsamling for produceret el ved solceller på vores ejendomme.

AP Pension oplyser om CO₂e-udledning for følgende kategorier i scope 3:

Kategori 1 – Indkøb af varer og tjenesteydelser

Denne kategori omfatter indkøb af pap, papir, plastik, aluminium, jern, fødevarer i kantinen og vand. For hver varekategori anvendes relevant emissionsfaktor fra DEFRA til beregning af CO₂e-udledningen.

Indkøbte tjenesteydelser består af aktiviteter outsourcet til henholdsvis Dansk Sundhedssikring (administration af sundhedsforsikringer), DEAS (administration af AP Pensions ejendomsportefølje) samt NNIT (it-relaterede tjenesteydelser). For hver tjenesteydelse opgøres KWH-forbruget for ydelsen, og der anvendes emissionsfaktor for Energinet til beregning af CO₂e-udledningen.

Kategori 3 – Brændsel og energirelaterede aktiviteter, som ikke er omfattet af scope 1 og 2

Denne kategori omfatter produktion af brændstof, som anvendes i biler ejet og leaset af AP Pension samt brændstof anvendt af medarbejdere i forbindelse med arbejdsrelateret kørsel i medarbejdernes egne biler. Der anvendes emissionsfaktorer fra DEFRA til beregning af CO₂e-udledningen for kategorien.

Herudover indeholder kategorien beregning af medarbejdernes elforbrug i forbindelse med hjemmearbejde.

Beregningen er foretaget på baggrund af AP Pensions tidsregistreringssystem og med udgangspunkt i Ecoacts estimater af KWH-forbrug i forbindelse med hjemmearbejde. CO₂e-udledningen beregnes ved brug af Energinets miljødeklaration.

Kategori 5 – Affald genereret i forbindelse med aktiviteter

Denne kategori omfatter affald genereret i forbindelse med driften af AP Pension, dvs. affald fra pap, papir, plastik, aluminium, jern, farligt affald, bioaffald samt restaffald. For hver kategori af affald er anvendt den tilsvarende emissionsfaktor fra DEFRA til beregning af CO₂e-udledning.

Kategori 6 – Forretningsrejser

Kategorien omfatter al rejseaktivitet foretaget af AP Pensions medarbejdere, dvs. flyrejser, rejser med tog og taxa, færgesejls samt hotelophold. Forbruget opgøres på baggrund af bogførte rejseomkostninger og CO₂e-udledningen beregnes på baggrund af relevante emissionsfaktorer.

Kategori 9 – Downstream transport og distribution

Omfatter tab af el i distributionsnettet og opgøres i henhold til Energinet til fem procent. Der er anvendt emissionsfaktor fra Energinet til beregning af CO₂e-udledning.

Kategori 15 – Investeringer

Nøgletal på investeringsområdet indgår i scope 3 for AP Pensions klimaregnskab. Data er opdelt med udgangspunkt i kategorier fra Forsikring og Pensions branche-

vejledning. Her rapporterer vi på investeringsaktiverne: børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer 53,3 mia. kr., ejendomme i drift 7,6 mia. kr. og landbrugsbedrifter 597 mio. kr. AUM (investering) udgør 175,5 mia. kr. Aktiver, som ikke indgår i rapporteringen, er blandt andet obligationer 77 mia. kr., kreditter og lån 17 mia. kr. samt unoterede aktier 4 mia. kr.

Børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Inkluderer de aktiver, som vi har data på. AP Pension kortlægger CO2e-udledningen i aktie- og virksomhedsobligationsporteføljerne med udgangspunkt i data og metode fra ISS ESG. Angives i ton.

CO2e-udledning (Scope 1 og 2)

Nøgletallet viser porteføljens samlede estimerede CO2e-udledninger af scope 1 og 2, jf. GHG-protokollen. Ved beregning af CO2e-aftryk efter denne opgørelsesmetode anvendes værdien af det investerede beløb, selskabernes EVIC samt selskabernes CO2e-emissioner.

CO₂-aftryk (Scope 1 og 2)

Opgørelsen bygger videre på de totale CO2e-udledninger, hvor CO2e-aftrykket normaliseres ud fra værdien af AP Pensions beholdning i de medtagne aktivklasser og udregnes som total udledning pr. mio. kr. investeret (tCO₂e/ DKK. mio. investeret).

Ejendomsporteføljen

CO2e-udledning

Ved estimering af CO2e-udledning i ejendomsporteføljen anvendes energirelateret CO2e-udledning. På baggrund af ejendommene i ejendomsporteføljen bliver CO2e-udledningen for hver enkelt ejendom i drift udregnet. Denne udregning er et estimat, som er baseret på gældende energimærker samt energiareal for ejendommene. Hertil bliver energiforbruget multipliceret med en vægtet emissionsfaktor for el og fjernvarme for at finde hver enkelt ejendoms estimerede CO2e-udledning. Ejendomsdata til beregning af vores CO2e-udledning modtager vi fra vores administrator, DEAS.

CO₂-aftryk for ejendomme

Opgørelsen, som bygger videre på de totale CO2e-udledninger for bygninger i drift, hvor

CO₂e-aftrykket ses i forhold til værdien af AP Pensions ejendomme i drift. Udregnes som total udledning/porteføljeværdi.

CO2e-udledning for ejendomme pr. kvm

Udregningen af CO2e-udledning for ejendomme pr. kvm bliver blandt andet udregnet på baggrund af de ovenstående beregninger.

Det samlede estimat for CO2e-udledning for hele ejendomsporteføljen i ton bruges til at udregne CO2e-udledning pr. m² i kg. Herudover benytter vi det samlede areal af ejendommene i drift. Efter som der ejes andele af visse ejendomme, og der dermed ikke er en 100 procent ejerandel på disse ejendomme, bliver arealet multipliceret med en faktor svarende til ejerandelen. Følgende formel er brugt til at udregne nøgletallet:

CO₂e-udledning i ton for hele ejendomsporteføljen*(1000)/samlet areal for ejendomsporteføljen = CO₂e-udledning pr. m² i kg.

Landbrug

CO2e-udledning

Dansk Energirådgivning har gennemført opgørelse af CO₂-udledning på ejendommene tilhørende Dansk Farmland K/S for 2021. Der refereres i rapporten til de forpagtere, der driver driften på ejendommene.

CO₂-udledningerne er beregnet vha. Erhvervsstyrelsens CO₂-beregningstvækket, som primært benytter emissionsfaktorer fra EXIOBASE v3.3, stats-ejede organisationer (Energistyrelsen, Energinet osv.), DEFRA, IPPC Fifth assessment report (2014). Emissionsfaktor for elektricitet er udregnet efter Miljødeklarationen.

CO₂-aftryk

CO₂-aftrykket beregnes på baggrund af CO₂-udledningen fra Dansk Energirådgivnings rapport set i forhold til markedsværdien af landbrugsbedrifterne.

Sociale

Kønsdiversitet for ledelseslag omfatter medarbejdere i ledende stillinger med personaleansvar og/eller fagligt ansvar. Fordelingen udgør kønsdiversitet i direktionen, direktørgruppen (ekskl. direktionen), Lederforum (inkl. direktionen). Dertil opgøres kønsdiversitet også for medarbejdere (inkl. direktion) uden ledende stillinger med personaleansvar eller fagligt ansvar. Kønsdiversitet i medarbejderlaget er beregnet både for FTE'er og for midlertidige medarbejdere og derefter summeret for at vise, om der er nogen kønsdiversitetsskævheder pr. kontrakttype og for hele arbejdsstyrken. Opgøres i FTE'er. Tallet opgøres pr. 31. december.

Fuldtidsarbejdsstyrke angiver antal medarbejdere og opgøres som FTE'er, i FTE-tallet er studenter og midlertidige vikarer indeholdt. Tallet opgøres pr. 31. december.

Lønforskelle mellem kønnene dækker over, hvor mange gange den kvindelige medianløn dækkes af den mandlige medianløn. Der arbejdes med medianer frem for gennemsnit for ikke at skævvride nøgletallet med ekstremt dyre og/eller billige medarbejdere. Tallet er ekskl. direktion og timelønnede medarbejdere. I data indgår køn, grundløn, pension og eventuelle tillæg. Beregningen indeholder ikke udbetalte engangsvederlag, feriepenge, ferietillæg, beskatningsværdien af fri bil, telefon eller lignende. Tallet opgøres pr. 31. december.

Medarbejderomsætningshastighed er beregnet for både frivilligt og ufrivilligt forladende medarbejdere i AP Pension. Pensioneringer indgår i de ufrivilligt forladende medarbejdere. Tallet dækker kun egne FTE'er. Tallet opgøres pr. 31. december.

Sygefravær dækker over det samlede sygefravær i AP Pension i 2021 i forhold til det gennemsnitlige antal FTE'er. Barselsorlov er ikke inkluderet. Tallet opgøres pr. 31. december.

Fastholdelse af kunder, som er ét af de 15 hovednøgletal, er udeladt, da dette nøgletal kun er brugbart for selskaber med kendte returnerende kunder og varer med en kort købscyklus.

Governance

Bestyrelsens kønsdiversitet viser andelen af det underrepræsenterede køn. Tallet er opgjort på baggrund af bestyrelsens sammensætning pr. 31. december.

Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder

I referater fra bestyrelsesmøderne fremgår, hvilke bestyrelsesmedlemmer der deltog på møderne, og hvem der var fraværende. Herefter udregnes summen for antallet af indkaldte bestyrelsesmedlemmer og antallet af deltagende bestyrelsesmedlemmer i hele året. Tallet inkluderer bestyrelsesmedlemmer indtil pr. 31. december. $((\sum \text{Antal indkaldte bestyrelsesmedlemmer}) / (\sum \text{Antal fremmødte bestyrelsesmedlemmer})) * 100$. Udregningen afviger fra ESG-hoved- og nøgletalsvejledningen.

Den ovenfor nævnte metode for dataindsamling og beregning har været nødvendig, da bestyrelsen i løbet af året forandrer sig. Siddende bestyrelsesmedlemmer fratræder og nye tiltræder, ligesom bestyrelsen kan udvides med flere medlemmer. Ved at anvende den ovenfor nævnte metode indgår alle bestyrelsesmedlemmers deltagelse i forhold til indkaldelserne i løbet af året.

Lønforskelle mellem CEO og medarbejdere

Lønforskelle mellem CEO og medarbejdere er opgjort som CEO-kompensation (anvendt lønnote om direktionens løn i årsregnskabet) i forhold til median-medarbejderlønnen. Tallet er ekskl. direktion og timelønnede medarbejdere.

Rapportering på taksonomi- og disclosure-forordningerne

Der er generelt stor variation og usikkerhed i data til brug for investorers opgørelser i henhold til taksonomiforordningen. AP Pension har i forbindelse med afsnittet om Ansvarlig og bæredygtig investering i CSR-rapporten givet oplysninger om, hvor stor en andel af AP Pensions investeringer i børsnoterede aktier, der er omfattet af taksonomiforordningen. Andelen er gengivet i teksten, da det trods usikkerhed, er en aktivklasse, som vi har taksonomidata for.

Yderligere og uddybende informationer i henhold til taksonomi- og disclosureforordningerne er placeret under note 1 og 2 til CSR-rapporten, da der er tale om forholdsvis komplekse rapporteringskrav. Endvidere er udfordringen med data beskrevet i noterne. Vi forsøger med disse oplysninger at have fuld transparens om vores tilgang og om, hvilke aktivklasser vi har data for, og hvilke vi mangler data for. I noterne under de enkelte tabeller er beskrevet, hvad der er datakilder og grundlag for de opgjorte andele. Eksempelvis om det har været muligt at få data fra en ekstern dataleverandør, eller om opgørelsen er baseret på egne vurderinger.

Påtegninger

...the first of these is the fact that the ...

...the second of these is the fact that the ...

...the third of these is the fact that the ...

...the fourth of these is the fact that the ...

...the fifth of these is the fact that the ...

...the sixth of these is the fact that the ...

...the seventh of these is the fact that the ...

...the eighth of these is the fact that the ...

...the ninth of these is the fact that the ...

...the tenth of these is the fact that the ...

...the eleventh of these is the fact that the ...

...the twelfth of these is the fact that the ...

...the thirteenth of these is the fact that the ...

...the fourteenth of these is the fact that the ...

...the fifteenth of these is the fact that the ...

...the sixteenth of these is the fact that the ...

...the seventeenth of these is the fact that the ...

...the eighteenth of these is the fact that the ...

...the nineteenth of these is the fact that the ...

...the twentieth of these is the fact that the ...

...the twenty-first of these is the fact that the ...

...the twenty-second of these is the fact that the ...

Ledespåtegning

Vi har dags dato aflagt CSR-rapport for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2021 for Foreningen AP Pension f.m.b.a. på koncernniveau.

Det er vores opfattelse, at CSR-rapporten giver et retvisende billede af koncernens samfundsmæssige påvirkning, herunder beskrivelse af væsentlige risici, udviklingen i aktiviteter, resul-

tater samt forventninger til arbejdet fremadrettet. Herudover er det vores opfattelse, at regnskabspraksis er hensigtsmæssig og oplysningerne i CSR-rapporten er i overensstemmelse med denne.

CSR-rapporten indstilles til godkendelse i forbindelse med generalforsamlingens godkendelse af årsrapporten.

Bo Normann Rasmussen
Adm. direktør

Niels Dingsø Jensen
Bestyrelsesformand

Den uafhængige revisors erklæring på CSR-rapporten

Til medlemmerne i Foreningen AP Pension f.m.b.a.

Vi har fået til opgave af Foreningen AP Pension f.m.b.a. ("AP Pension") at udføre en erklæringsopgave med begrænset sikkerhed, som defineret i den internationale standard om andre erklæringsopgaver med sikkerhed, og rapportere om AP Pension's CSR-rapport 2021 ("CSR-rapporten") for perioden 1. januar – 31. december 2021.

Ved udarbejdelse af CSR-rapporten, har AP Pension anvendt de kriterier ("Regnskabspraksis"), der er beskrevet på side 72-75.

Ledelsens ansvar

AP Pensions ledelse har ansvaret for at vælge Regnskabspraksis og for i al væsentlighed at præsentere CSR-rapporten i overensstemmelse med Regnskabspraksis. Dette ansvar omfatter etablering og opretholdelse af interne kontroller, opretholdelse af passende registreringer og udøvelse af skøn, der er relevante for udarbejdelsen af CSR-rapporten, således at det er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om præsentationen af CSR-rapporten på grundlag af vores arbejdshandlinger og det bevis, vi har opnået. Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med ISAE 3000 **Andre erklæringsopgaver med sikkerhed end revision eller review af historiske finansielle oplysninger** og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Disse standarder kræver, at vi planlægger og udfører vores arbejde med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for om CSR-rapporten i al væsentlighed er præsentet i overensstemmelse med Regnskabspraksis og afgive en konklusion herom.

Arten og den tidsmæssige placering af de handlinger, der udføres ved erklæringsopgaver med begrænset sikkerhed, er forskellig, og omfanget heraf er betydeligt mindre end de handlinger, der udføres ved en erklæringsopgave med høj grad af sikkerhed. En erklæringsopgave med begrænset sikkerhed omfatter forespørgsler til primært personer med ansvar for at udarbejde CSR-rapporten og dermed forbundet information og anvendelse af analytiske og andre relevante handlinger.

Som følge heraf, er den grad af sikkerhed, der er for en erklæringsopgave med begrænset sikkerhed, betydeligt mindre end den sikkerhed, der ville være opnået, hvis der var udført en erklæringsopgave med høj grad af sikkerhed. Vores arbejdshandlinger er udformet til at opnå begrænset sikkerhed for vores konklusion og giver ikke tilstrækkeligt bevis til at kunne afgive en erklæring med høj grad af sikkerhed.

Vores uafhængighed og kvalitetskontrol

Vi har opretholdt vores uafhængighed og bekræfter, at vi har overholdt kravene i de etiske standarder i International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorerets etiske adfærd (IESBA Code), der bygger på de grundlæggende principper om integritet, objektivitet, professionel kompetence og fornøden omhu, fortrolighed og professionel adfærd, og har de krævede kompetencer og erfaring til at udføre denne erklæringsopgave med sikkerhed.

EY Godkendt Revisionspartnerselskab anvender også international standard om kvalitetsstyring, ISQC 1, og opretholder således et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterede politikker og procedurer vedrørende overholdelse af etiske krav, faglige standarder og gældende krav i lov og øvrig regulering.

Beskrivelse af udførte arbejdshandlinger

Vores arbejdshandlinger omfattede:

- Gennemgang af AP Pensions proces for udarbejdelse og præsentation af CSR-rapporten for at opnå en forståelse af hvordan rapporteringen bliver foretaget i organisationen
- Interviews af de medarbejdere der er ansvarlige for CSR-rapporten for at opnå en forståelse for processen for udarbejdelsen af CSR-rapporten
- Analytiske reviewhandlinger til at understøtte dataenes rimelighed
- Forespørgsler til væsentlige udviklinger i rapporterede data
- Stikprøvevis test af informationerne i CSR-rapporten i forhold til datakilden og anden information udarbejdet af de ansvarlige medarbejdere
- Gennemgang af oplysningerne og præsentationen af CSR-rapporten i forhold til Regnskabspraksis.

Vi har ligeledes udført andre arbejdshandlinger, som vi fandt nødvendige efter omstændighederne.

Konklusion

På baggrund af det udførte arbejde og det opnåede bevis er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at CSR-rapporten, for perioden 1. januar – 31. december 2021 ikke i alle væsentlige henseender er udarbejdet i overensstemmelse med Regnskabspraksis som beskrevet på side 72-75.

København, den 7. marts 2022

EY Godkendt Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 30 70 02 28

Lars Rhod Søndergaard

Statsaut. revisor

mne28632

Carina Ohm

Head of Climate Change

and Sustainability Services

Noter og data

...the first of the ...

...the second of the ...

...the third of the ...

...the fourth of the ...

...the fifth of the ...

...the sixth of the ...

...the seventh of the ...

...the eighth of the ...

...the ninth of the ...

...the tenth of the ...

...the eleventh of the ...

...the twelfth of the ...

...the thirteenth of the ...

...the fourteenth of the ...

...the fifteenth of the ...

...the sixteenth of the ...

...the seventeenth of the ...

...the eighteenth of the ...

...the nineteenth of the ...

...the twentieth of the ...

...the twenty-first of the ...

...the twenty-second of the ...

Note 1. Rapportering på baggrund af taksonomiforordningen

AP Pension livsforsikringsaktieselskab (herefter AP Pension i note 1 og 2) er forpligtet til at rapportere oplysninger om bæredygtighed ifølge taksonomi- og disclosureforordningen. Disse fremgår af note 1 og 2. I denne note præsenteres de oplysninger, som AP Pension skal offentliggøre i henhold til taksonomiforordningen. Dette omfatter artikel 5, 6, 7 og 8 i taksonomiforordningen.

EU's taksonomiforordning

Europa-Kommissionen har vedtaget en lovpakke, der skal gøre det nemmere for investorer at identificere økonomiske aktiviteter generelle bæredygtighed og sammenligne disse på tværs. Dette forsøges opnået ved indførelsen af en ensartet klassifikation af bæredygtige aktiviteter på tværs af det europæiske marked.

Taksonomiforordningen opstiller seks forskellige miljømål, der udgør de miljømæssigt bæredygtige aktiviteter, som de omfattede aktører skal måle og rapportere om. De seks miljømål indføres over en årrække, og der skal måles og rapporteres om to af miljømålene pr. 1. januar 2022. Der bliver i forbindelse med indfasningen af de enkelte miljømål opstillet en række tekniske screeningskriterier, der skal sikre, at aktører på tværs af medlemsstaterne har en ensartet tilgang til måling og rapportering.

Som følge af den nye forpligtelse til at måle og rapportere om to af de seks miljømål har vi foretaget en analyse af de tilgængelige rapporteringsdata og konkluderet, at den nuværende datamængde og -kvalitet ikke er tilstrækkelig til, at vi kan fremlægge fyldestgørende og brugbare beskrivelser af vores investeringer i forhold til de to første miljømål lige nu.

Dataudfordringer

En række forskellige problemstillinger betyder, at det er vanskeligt at opgøre graden af investeringer, der kan kvalificeres som miljømæssigt bæredygtige i overensstemmelse med taksonomiforordningen (også kaldet taxonomy-alignment):

- Dataleverandører kan primært levere data for børsnoterede aktiver. Samlet set udgør de noterede

investeringer under halvdelen af vores investeringer, dvs., at vi alene har data for denne del.

- Data på det noterede område er baseret på estimerede data og research fra dataleverandørernes side. Det medfører variationer i estimerterne af de enkelte selskabers bæredygtige aktiviteter.
- Til næste år skal selskaberne selv rapportere data, og datadækningen vil forventeligt blive mere kvalificeret og få en øget dækning.

Der er tale om en proces, hvor der vil blive udviklet flere EU-kriterier for flere bæredygtige aktiviteter, og hvor data løbende vil blive bedre. Vi vil arbejde videre med beskrivelser af vores investeringer i forhold til EU's taksonomi og arbejde for, at det bliver til brugbar information for vores kunder.

Artikel 5 i taksonomiforordningen

Vi har klassificeret produktlinjen AP Bæredygtig som et artikel 9-produkt ud fra disclosureforordningen, da den har bæredygtig investering som mål (også kaldet mørkegrøn). Klassificeringen er baseret på en vurdering af den foreliggende definition i lovgivningen af et artikel 9-produkt. Ud fra estimerede data fra vores dataleverandør om investerede børsnoterede virksomheder i AP Bæredygtig er det beregnet, hvor stor en del af aktieinvesteringerne i AP Bæredygtig, der er omfattet af taksonomiforordningen. Med det menes, om aktiviteten ligger inden for de nuværende taksonomi-omfattede økonomiske aktiviteter (også betegnet som taxonomy-eligible).

Det er alene for vores aktieportefølje, at vi kan indhente data fra en ekstern dataleverandør. Øvrige aktivklasser, der indgår i AP Bæredygtig, er reale aktiver (ejendomme, grøn energi og skov) samt obligationer. For disse øvrige aktivklasser har vi selv foretaget vurderinger på baggrund af taksonomiforordningens omfattede økonomiske aktiviteter. Oplysninger om taksonomiens miljømål og andelen af investeringer, der kan kvalificeres som miljømæssigt bæredygtige i overensstemmelse med taksonomiforordningen, er grundet manglende data ikke mulig at beskrive endnu.

Tabel 1. Taxonomy-eligibility for AP Bæredygtig (artikel 9-produkt)

Aktiver i AP Bæredygtig	Investeringer, der er omfattet af klassificeringssystemet i taksonomiforordningen (taxonomy-eligible)	Investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet i taksonomiforordningen (taxonomy-alignment)
Børsnoterede aktier ¹	18 %	Ikke tilstrækkelige data til at vurdere
Ejendomme ²	100 %	Ikke data til at vurdere
Skov ³	100%	Ikke data til at vurdere
Grøn energi ⁴	100 %	Ikke data til at vurdere
Bæredygtige obligationer (sociale og/eller grønne)	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere

1 Opgjort på baggrund af data fra dataleverandør. 100 procent af porteføljen er dækket af data.

2 AP Pensions egen vurdering baseret på, at ejendomme er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksonomiforordningen.

3 AP Pensions egen vurdering baseret på, at skov er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksonomiforordningen.

4 AP Pensions egen vurdering baseret på, at energi er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksonomiforordningen.

Artikel 9-fonde i AP Pension

AP Bæredygtig og Select Bæredygtig har den samme investeringssammensætning og beskrives derfor samlet.

Følgende fonde er klassificeret som artikel 9:

- AP Bæredygtig 2015
- AP Bæredygtig 2020
- AP Bæredygtig 2025
- AP Bæredygtig 2030
- AP Bæredygtig 2035
- AP Bæredygtig 2040
- AP Bæredygtig 2045
- AP Bæredygtig 2050
- AP Bæredygtig 2055
- AP Bæredygtig 2060
- AP Bæredygtig 2065
- AP Bæredygtig lille aktieandel
- AP Bæredygtig meget stor aktieandel
- AP Bæredygtig mellemstor aktieandel
- AP Bæredygtig stor aktieandel
- Select Bæredygtig 2015
- Select Bæredygtig 2020
- Select Bæredygtig 2025
- Select Bæredygtig 2030
- Select Bæredygtig 2035
- Select Bæredygtig 2040
- Select Bæredygtig 2045
- Select Bæredygtig 2050
- Select Bæredygtig 2055
- Select Bæredygtig 2060
- Select Bæredygtig 2065
- Select Bæredygtig Lille Aktieandel
- Select Bæredygtig Meget Stor Aktieandel
- Select Bæredygtig Mellemstor Aktieandel
- Select Bæredygtig Stor Aktieandel
- AP Globale Aktier ESG Indeks
- AP USA Aktier ESG Indeks
- AP Europa Aktier ESG Indeks

Artikel 9-klassificerede investeringer gennem Merkur:

- Triodos Energy Transition Europe Fund R EUR Acc
- Triodos SICAV I – Triodos Euro Bond Impact Fund EUR R Capitalisation
- Triodos SICAV I – Triodos Global Equities Impact Fund EUR R Capitalisation
- Triodos SICAV I – Triodos aPioneer Impact Fund EUR R Capitalisation
- Triodos SICAV II – Triodos Microfinance Fund Class R EUR Capitalisation

Artikel 6 i taksoniforordningen

Vi har en række fonde, der på baggrund af disclosureforordningen er klassificeret som artikel 8-produkter (kaldet lysegrønne). Dvs. at der er tale om produkter, der fremmer miljømæssige og/eller sociale karakteristika, men at produktet ikke har bæredygtig investering som sit mål.

Ud fra estimerede data fra vores dataleverandør om investerede børsnoterede virksomheder i vores artikel 8-produkter er det beregnet, hvor stor en del af aktie- og virksomheds-

obligationsinvesteringerne, der er omfattet af taksoniforordningen. Med det menes, om aktiviteten ligger inden for de nuværende taksonomi-omfattede økonomiske aktiviteter (også betegnet som taxonomy-eligible).

Det er alene for vores aktie- og virksomhedsobligationsportefølje, at vi har data om de økonomiske aktiviteters forhold til taksonomien. For de øvrige aktivklasser har vi foretaget estimater for på baggrund af taksonomiens omfattede økonomiske aktiviteter.

Tabel 2. Taxonomy-eligibility for artikel 8-produkter (AP Active og Select)

Aktiver	Investeringer, der er omfattet af klassificeringssystemet i taksoniforordningen (taxonomy-eligible)	Investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet i taksoniforordningen (taxonomy-alignment)
Børsnoterede aktier ¹	8 %	Ikke tilstrækkelige data til at vurdere
Unoterede aktier	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Obligationer (reakreditobligationer og statsobligationer)	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Virksomhedsobligationer ²	5 %	Ikke tilstrækkelige data til at vurdere
Anden kredit	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver - Ejendomme ³	100 %	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver – Skov ⁴	100 %	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver - Grøn energi ⁵	100 %	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver - Landbrug	Indgår ikke i taksonomien endnu	Ikke relevant
Øvrige reale aktiver (f.eks. ejendomsfonde, infrastruktur)	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Direkte lån	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere

1 Opgjort på baggrund af data fra dataleverandør. 99,7 procent af porteføljen er dækket af data.

2 Opgjort på baggrund af data fra dataleverandør. 44 procent af porteføljen er dækket af data.

3 AP Pensions egen vurdering baseret på, at ejendomme er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksoniforordningen.

4 AP Pensions egen vurdering baseret på, at skov er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksoniforordningen.

5 AP Pensions egen vurdering baseret på, at energi er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksoniforordningen.

Artikel 8-fonde i AP Pension

Følgende fonde er klassificeret som artikel 8:

- AP Active 2014
- AP Active 2017
- AP Active 2020
- AP Active 2023
- AP Active 2026
- AP Active 2029
- AP Active 2032
- AP Active 2035
- AP Active 2038
- AP Active 2041
- AP Active 2044
- AP Active 2047
- AP Active 2050
- AP Active 2053
- AP Active 2056
- AP Active 2059
- AP Active 2062
- AP Active 2065
- AP Lille Aktieandel
- AP Meget Stor Aktieandel
- AP Mellemstor Aktieandel
- AP Stor Aktieandel
- Select 2015
- Select 2020
- Select 2025
- Select 2030
- Select 2035
- Select 2040
- Select 2045
- Select 2050
- Select 2055
- Select 2060
- Select 2065
- Select Lille Aktieandel
- Select Meget Stor Aktieandel
- Select Mellemstor Aktieandel
- Select Stor Aktieandel
- AP Invest Skov, Landbrug og Grøn Energi

Følgende eksternt forvaltede fonde er klassificeret som artikel 8:

- AP Invest Danske Aktier II
- C WorldWide Asien Aktie
- C WorldWide Globale Aktier
- Fidelity Globale Teknologi Aktier
- SEB Europa Small Cap Aktier
- Sparinvest Mellemlange Obligationer
- Coop Opsparing Forsigtig
- Coop Opsparing Moderat
- Coop Opsparing Modig

AP Pension er forpligtet til at offentliggøre en erklæring for de fonde, som er klassificeret som artikel 8-produkter. Følgende erklæring omfatter således alle de fonde, som er angivet ovenfor:

Princippet om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Artikel 7 i taksonomiforordningen

AP Pension er forpligtet til at offentliggøre en erklæring for de fonde, som hverken er klassificeret som artikel 8- eller

artikel 9-produkter. Følgende erklæring omfatter således alle de fonde, som er angivet ovenfor:

Dette er gældende for følgende fonde:

- AP Invest Asien ex. Japan
- AP Invest Danske Aktier
- AP Invest Emerging Markets Aktier
- AP Invest Globale Aktier (Growth)
- AP Invest Globale Aktier II
- AP Invest Globale Value Aktier
- AP Invest Globale Value AktierII
- Ninety One Europa Aktier
- Sparinvest Index Global Aktier Min Risiko SYN
- TRP US Large Cap Growth Aktier
- TRP US Smaller Companies Aktier
- AP Invest EMD Hård Valuta
- AP Invest EMD Lokal Valuta
- AP Invest High Yield Obligationer

- AP Invest Korte Obligationer
- AP Invest Obligationer
- AP Invest Ejendomme
- AP Invest Ejendomme Danmark
- AP Invest Private Equity
- AP Stabil

Samt for følgende produkter:

- Idealpension 2014
- Idealpension 2017
- Idealpension 2020
- Idealpension 2023
- Idealpension 2026
- Idealpension 2029
- Idealpension 2032

- Idealpension 2035
- Idealpension 2038
- Idealpension 2041
- Idealpension 2044
- Idealpension 2047
- Idealpension 2050
- Idealpension 2053
- Idealpension 2056
- Idealpension 2059
- Idealpension 2062
- Idealpension 2065
- Idealpension 25
- Idealpension 50
- Idealpension 75
- Idealpension 100

De investeringer, der ligger til grund for dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

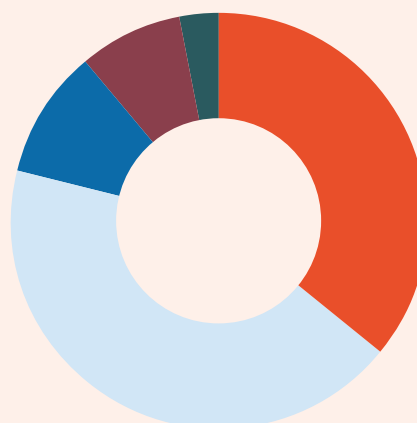
Artikel 8 i taksonomiforordningen

Den overordnede fordeling af vores investeringer er følgende:

■ Aktier	36 %
■ Obligationer (Stats- og realkreditobligationer)	43 %
■ Reale aktiver (ejendomme, infrastruktur, grøn energi, skov, landbrug)	10 %
■ Kredit (virksomhedsobligationer, statsobligationer i udviklingslande, banklån)	8 %
■ Direkte lån (kreditter med lav risiko)	3 %

Omkring 65 procent af vores investeringer er i andre aktivklasser end aktier. Det betyder, at vi for størstedelen af vores investeringer endnu ikke har data til rådighed om de økonomiske aktiviteter forhold til taksonomiforordningen.

Figur 1. Investeringernes fordeling på aktivklasser

Nedenstående oversigt viser andelen af aktiver investeret i økonomiske aktiviteter, der er omfattet af taksonomiforordningen, samt økonomiske aktiviteter, der ikke er omfattet.

Tabel 3. Aktiver omfattet af taksonomiforordningen (taxonomy-eligible)

Aktiver	Investeringer, der er omfattet af klassificeringssystemet i taksonomiforordningen (taxonomy-eligible)	Investeringer, der ikke er omfattet af klassificeringssystemet i taksonomiforordningen (taxonomy-eligible)
Børsnoterede aktier ¹	10 %	90 %
Unoterede aktier	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Obligationer (realkreditobligationer og statsobligationer)	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Virksomhedsobligationer ²	5 %	38 %
Anden kredit	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver - Ejendomme ³	100 %	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver – Skov ⁴	100 %	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver - Grøn energi ⁵	100 %	Ikke data til at vurdere
Reale aktiver - Landbrug	Indgår ikke i taksonomien endnu	Ikke relevant
Øvrige reale aktiver (f.eks. ejendomsfonde, infrastruktur)	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere
Direkte lån	Ikke data til at vurdere	Ikke data til at vurdere

1 Opgjort på baggrund af data fra dataleverandør. Data dækker 100 procent af investeringerne i porteføljen. Opgørelsen indeholder både virksomheder, der er omfattet af NFRD og ikke er omfattet. Næste år vil det alene blive opgjort for NFRD-virksomheder.

2 Opgjort på baggrund af data fra dataleverandør. Data dækker 43 procent af investeringerne i porteføljen. Opgørelsen indeholder både virksomheder, der er omfattet af NFRD og ikke er omfattet.

3 AP Pensions egen vurdering baseret på, at ejendomme er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksonomiforordningen.

4 AP Pensions egen vurdering baseret på, at skov er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksonomiforordningen.

5 AP Pensions egen vurdering baseret på, at energi er en økonomisk aktivitet (sektor), der er omfattet af taksonomiforordningen.

Tabel 4. Investeringer i stater, centralbanker, derivater samt i selskaber, der ikke er forpligtede til at offentliggøre ikke-finansielle oplysninger

	Andel af samlede aktiver
Andelen af samlede investeringer, hvor modparten er stater og centralbanker samt derivater ¹	10 %
Andelen af samlede investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer, hvor selskabet ikke er forpligtet til at offentliggøre ikke-finansielle oplysninger ²	24 %

1 Opgjort på baggrund af egne data pr. 31. december 2021. Beregnet som andel af samlede investeringsaktiver (AUM).

2 Opgjort på baggrund af data fra dataleverandør, der markerer, hvorvidt de investerede selskaber er omfattet af Non-Financial Reporting Directive (NFRD). Beregnet som andel af samlede investeringsaktiver (AUM).

Forsikringer

AP Pensions forsikringer er ikke omfattet af klassificerings-systemet i taksonomiforordningen (taxonomy-eligible).

Kvalitativ information i henhold til bilag 11 til den delegerede retsakt

Det skal endvidere beskrives kvalitativt, hvad der er den finansielle virksomheds forretningsstrategi og udformning af processer for at opnå overensstemmelse med taksonomiforordningen. Der skal gives supplerende oplysninger, som understøtter strategien i forhold til taksonomi-tilpassede økonomiske aktiviteter. Den kvalitative information skal ikke skelne mellem artikel 8- (lysegrønne) eller artikel 9-produkter (mørkegrønne).

Strategisk tilgang for AP Pension som ansvarlig investor

I rollen som investor er vores primære opgave at skabe økonomisk værdi for vores kunder, og vi har desuden et ansvar for, at investeringerne sker ansvarligt og understøtter en bæredygtig udvikling. Fordi vi har 175,5 mia. kr. under forvaltning, ser vi det som vores pligt at tage et ansvar. Vi vil derfor skabe det bedst mulige afkast for vores kunder, samtidig med at vi understøtter FN's verdensmål. Den grønne dagsorden fylder meget hos os, men vi har et bredere syn på bæredygtighed end udelukkende klima og inkluderer blandt andet også sociale forhold. Det kan være i relation til valg af investeringer, fravalg af problematiske investeringer og udvikling af bæredygtigt byggeri med sociale hensyn. Det betyder f.eks., at vi kan tilbyde vores kunder bæredygtige pensionsprodukter og miljøcertificerede boliger.

Vores politik for ansvarlighed og bæredygtighed på investeringsområdet og politik for aktivt ejerskab udgør fundamentet for arbejdet med bæredygtige investeringer. Med politikkerne har vi konkretiseret retningslinjerne og den udvikling, vi som pensionselskab ønsker at støtte. Politikkerne er baserede på internationalt anerkendte principper for ansvarlig investeringspraksis og virksomhedsadfærd såsom FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv, UN Global Compact og UN Principles for Responsible Investment. Politikkerne indeholder også vores egne mål og beslutninger, som er truffet af vores bestyrelse.

Alle investeringsrelaterede indstillinger til bestyrelsen skal indeholde ESG-nøgletal og bæredygtighedsanalyser. Der er en naturlig sammenhæng mellem afkastpotentiale, investeringsrisici og ESG-overvejelser, og derfor skal det altid indgå som en integreret del af topledelsens beslutningsgrundlag.

Vi har en veludviklet strategi for ansvarlige og grønne investeringer, der har samme hensigt som taksonomiforordningen – at fremme bæredygtige investeringer. Vi vil integrere og indarbejde taksonomien i vores strategi og målsætninger for ansvarlige investeringer de kommende år.

Mål for grønne investeringer

Vi har sat mål, der støtter Parisaftten, og vi øger løbende vores investeringer i den grønne omstilling ved at blandt andet at investere i vedvarende energiprojekter og grønne obligationer. Det er vores mål, at mindst 20 mia. kr. og 10 procent af porteføljen skal være investeret i den grønne omstilling i 2023. I 2030 skal andelen øges til 20 procent af den samlede portefølje. Ved udgangen af 2021 har vi placeret 22,3 mia. kr. i investeringer, der understøtter den grønne omstilling. Det svarer til 12,7 procent af porteføljen, og dermed har vi indfriet målet for 2023 to år før tid.

Klimaneutral portefølje senest i 2050

For bedst muligt at understøtte Parisaftalens klimamål tilsluttede vi os i 2021 klimainitiativet Paris Aligned Investment Initiative og Net Zero Investment Framework, som drives af investornetværket The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC). Med tilslutningen forpligter vi os til en langsigtet klimaplan med delmål for CO₂-reduktion frem mod 2050. I 2021 påbegyndte vi arbejdet med at fastlægge delmål for reduktion af CO₂ i vores portefølje.

TCFD-rapportering

Vi offentliggør en årlig rapport for investeringsområdet, hvor vi redegør for vores klimarelaterede risici og investeringsporteføljens klimaaftryk. Rapporten udarbejdes i tråd med Task Force on Climate-related Financial Disclosure's (TCFD) anbefalinger om klimarelaterede finansielle oplysninger.

Ved at overvåge og analysere de klimarelaterede risici og porteføljens CO₂-udledning får vi en indsigt i, hvilke selskaber der arbejder bedst for at reducere klimaaftrykket. I takt med at flere og flere pensionselskaber rapporterer i tråd med TCFD-anbefalingerne, får vi også et grundlag til sammenligning med vores konkurrenter. Vores mål er at efterleve Parisaftalens mål om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader frem mod 2050.

AP Bæredygtig

AP Bæredygtig bygger på et bevidst valg af investeringer, der bidrager positivt til FN's verdensmål, til reduktion af CO₂-udledning eller til den grønne omstilling af energiproduktion.

Aktierne udvælges blandt store og små internationale og nationale selskaber, der alle bidrager til et eller flere af FN's 17 verdensmål. Grønne og sociale obligationer finansierer projekter med fokus på klima, miljøvenlig omstilling samt afskaffelse af fattigdom og sult. Reale aktiver er investeringer i vedvarende energi som solcelle- og vindmølleparker. Derudover er der investeringer i skov samt ejendomme til bolig og erhverv med en række bæredygtighedskriterier.

Aktieporteføljen i AP Bæredygtig efterlever Parisaftalens mål om en temperaturstigning på 1,5 grader. Det, der ligger til grund for vurderingen, er de selskaber, som indgår i aktieporteføljen i AP Bæredygtig, og de klimamål, de har sat for at kunne efterleve Parisaften.

AP Bæredygtig har et CO₂-aftryk på 2,16 ton CO₂ pr. investeret mio. kr., hvilket er 62 procent lavere end verdensindekset (MSCI World).

Kunderådgivning

Bæredygtighed er et vigtigt element, når vi rådgiver vores kunder. Vi stiller dem blandt andet spørgsmål om bæredygtige investeringer i vores investeringsguide. Her forholder kunderne sig til deres risikovillighed, og hvor stor en andel bæredygtige investeringer de ønsker. Vi anbefaler, at 33 procent af både indbetaling og opsparing investeres bæredygtigt. Det er op til den enkelte at tage stilling til, hvorvidt vedkommende vil følge anbefalingen. Når kunden har gennemgået investeringsguiden, får vedkommende en anbefaling til opsparingsprodukt og risikoprofil. Vi har desuden udviklet en impact-beregner, som kunderne kan anvende til at få opgørelser af klimaeffekten af deres egen pension.

Note 2. Oplysninger på baggrund af disclosureforordningen

AP Pension er forpligtet til at rapportere oplysninger om bæredygtighed ifølge taksonomi- og disclosureforordningen.

I denne note præsenteres de oplysninger, som AP Pension skal offentliggøre i henhold til disclosureforordningens artikel 11. Ifølge disclosureforordningen skal finansielle markedsdeltagere give oplysninger om de investeringsprodukter, som har bæredygtig investering som sit mål (såkaldte artikel 9-produkter) og produkter, som blandt andre karakteristika fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika (såkaldte artikel 8-produkter). Betegnelserne mørkegrønne og lysegrønne produkter anvendes også for de to kategorier.

For finansielle produkter, der har bæredygtighed som mål, skal der redegøres for, det finansielle produkts samlede bæredygtighedsrelaterede indvirkning. For finansielle produkter, hvor bæredygtighed er et blandt flere karakteristika, skal der redegøres for, hvordan de bæredygtige karakteristika opfyldes.

Nedenfor oplyses først om vores artikel 9-produkter, og derefter følger oplysningerne om vores artikel 8-produkter.

1. Oplysninger om AP Bæredygtig og Select Bæredygtig

AP Bæredygtig og Select Bæredygtig er klassificeret som artikel 9-produkter (mørkegrønne), da de har bæredygtighed som mål. Klassificeringen er baseret på en vurdering af den foreliggende definition i lovgivningen af et artikel 9-produkt. Selskaber skal ifølge disclosureforordningen oplyse om produkternes samlede bæredygtighedsindvirkning ved hjælp af relevante bæredygtighedsindikatorer.

AP Bæredygtig og Select Bæredygtig har den samme investerings sammensætning og dermed den samme indvirkning på bæredygtighed og beskrives derfor samlet. Beskrivelserne af AP Bæredygtig gør sig også gældende for Select Bæredygtig.

Det overordnede bæredygtighedsmål for AP Bæredygtig er, at investeringerne skal bidrage til en bæredygtig udvikling. Der stilles krav om, at hver investering skal bidrage til mindst et af FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Verdensmålene er en samling af mål vedtaget af FN-medlemslande, og målene udgør dagsordenen for en bæredygtig udvikling frem mod 2030.

Investeringerne bidrager blandt andet til aktiviteter som grøn energiproduktion, sundhed og bæredygtigt byggeri. På den måde er det det positive bidrag til verdensmålene, der gør investeringer og aktiver egnede til at indgå i dette produkt.

Målet operationaliseres i alle aktivklasser, som er inkluderet i produktet: Aktier, obligationer og reale aktiver, herunder direkte investeringer i grøn energi, skovdrift og ejendomme. Med AP Bæredygtig og Select Bæredygtig udbydes dermed et finansielt produkt, som lever op til høje standarder for bæredygtige investeringer på tværs af alle aktivklasser.

Det finansielle produkts samlede bæredygtighedsrelaterede indvirkning beskrives nedenfor ved hjælp af relevante bæredygtighedsindikatorer. Der er fokuseret på FN's verdensmål og klimaeffekter som bæredygtighedsindikatorer.

Børsnoterede aktier – bidrag til FN's verdensmål

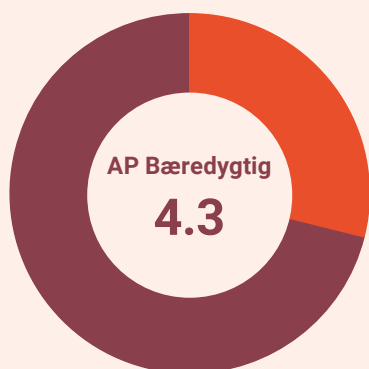
I AP Bæredygtig investeres udelukkende i selskaber, hvis produkter og/eller serviceydelser har en direkte positiv indvirkning på opnåelsen af minimum et af verdensmålene. På baggrund af data fra ekstern dataleverandør om de selskaber, vi investerer i, kan det måles, hvor stor en andel af investeringerne der bidrager til FN's verdensmål.

Et selskabs nettobidrag til SDG'erne (verdensmålene) kan opgøres med en SDG-score af selskabets aktiviteter. Der beregnes scorer baseret på, hvor stor en del af virksomhedens omsætning, der stammer fra aktiviteter eller produkter, der bidrager til verdensmålene, og omsætningen vurderes på skalaen -10, -5, 0, 5, 10.

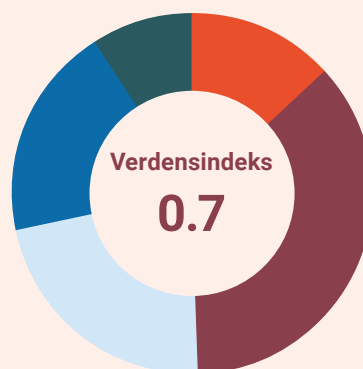
10 udtrykker, at hele virksomhedens omsætning kan klassificeres til at have et betydeligt bidrag til verdensmålene, mens minus 10 udtrykker, at virksomhedens omsætning kan klassificeres til at modvirke verdensmålene.

Figur 1: Samlet SDG-score for AP Bæredygtig

Samlet SDG-score

- Signifikante bidrag til verdensmål (5,1 til 10 i score) 29 %
- Mindre bidrag til verdensmål (0,2 til 5 i score) 71 %

- Signifikante bidrag til verdensmål (5,1 til 10 i score) 13 %
- Mindre bidrag til verdensmål (0,2 til 5 i score) 36 %
- Ingen påvirkning (-0,1 til 0,1 i score) 22 %
- Mindre hindring af verdensmål (-5 til -0,2 i score) 19 %
- Signifikant hindring af verdensmål (-10 til -5,1 i score) 9 %

Den samlede SDG-score for AP Bæredygtig er 4,3. Den tilsvarende SDG-score for verdensindekset (MSCI World) er 0,7, og således har AP Bæredygtig en væsentligt højere SDG-score end de gennemsnitlige selskaber i verdensindekset.

Aktieinvesteringerne i AP Bæredygtig bidrager til nedenstående af de verdensmål, der har sociale formål.

Tabel 2. AP Bæredygtigs bidrag til de verdensmål, der har sociale formål.

Bidraget til FN's verdensmål	Bæredygtighedsmål (ISS)	AP Bæredygtig investering Procentandel af de samlede investeringer, der bidrager til målet *
Sociale mål		
	Ensuring Health	18 %
	Providing Basic Services	26 %
Bidrag til øvrige sociale mål:		1 %

* Opgørelse på baggrund af data fra dataleverandør (ISS). Opsummering af signifikante bidrag og mere begrænsede bidrag til det pågældende mål.

Aktieinvesteringerne i AP Bæredygtig bidrager til nedenstående af de verdensmål, der har miljømæssige formål.

Tabel 3. AP Bæredygtigs bidrag til de verdensmål, der har miljømæssige formål.

Bidrager til FN's verdensmål	Bæredygtighedsmål (ISS)	AP Bæredygtig investering Procentandel af de samlede investeringer, der bidrager til målet *
Miljømæssige mål		
	Conserving water	11 %
	Contributing to sustainable energy use	16 %
	Mitigating Climate Change	18 %
Bidrag til øvrige miljømæssige mål:		0,3 %

* Opgørelse på baggrund af dataleverandør (ISS). Opsummering af signifikante bidrag og mere begrænsede bidrag til det pågældende mål.

Børsnoterede aktier – klimaeffekter

Aktieporteføljen i AP Bæredygtig havde den 31. december 2021 et CO₂-aftryk på 2,16 ton CO₂ pr. mio. kr. investeret,

hvilket er 62 procent lavere end verdensindekset (MSCI World).

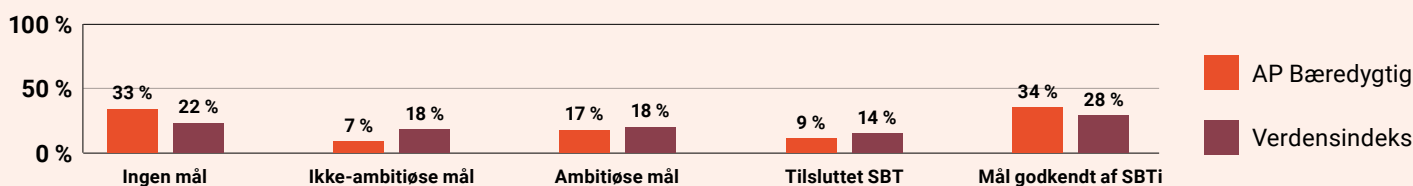
AP Bæredygtig: CO₂-aftryk pr. mio. kr. investeret

2,16 ton CO₂

Opgjort på baggrund af data fra dataleverandør om CO₂-aftryk fra investerede selskaber. Data dækker 99,81 procent af investeringerne i porteføljen.

60 procent af selskaberne i porteføljen har fastlagt en ambitiøs plan for klima, hvoraf 34 procent har udarbejdet videnskabsbaserede mål for CO₂-reduktion. De er blevet

godkendt af Science-Based Targets initiative og er i overensstemmelse med Parisaftalen om maks. 1,5 graders temperaturstigning frem mod 2050.

Aktieporteføljen i AP Bæredygtig er forbundet med en potentiel temperaturstigning på 1,5 grader i 2050, hvilket på nuværende tidspunkt er i overensstemmelse med Paris-

aftalen. Det, der ligger til grund for vurderingen, er blandt andet de klimamål, selskaberne har sat for at kunne efterleve Parisaftalen og prognoser for udviklingen i CO₂-udledning.

Bæredygtige obligationer

Grønne obligationer

Størstedelen af de projekter, vi finansierer via grønne obligationer, er i energieffektivt byggeri samt vedvarende energi. Ud over dem finansierer vi blandt andet også vandrelaterede infrastrukturprojekter såsom beskyttelse mod oversvømmelse samt projekter med fokus på at skabe positive sociale effekter.

Rapportering for grønne obligationer baseres på data tilgængelige pr. 15. januar 2021, og den repræsenterer 78 procent af de samlede investeringer i grønne obligationer i AP Bæredygtig. Visse obligationer kan være udstedt så nyligt, at impact-rapportering endnu ikke er offentliggjort, og vi inkluderer derudover kun direkte sammenlignelige metrikker. Desuden rapporterer udstedere ofte sammenlagt impact, som genereres gennem flere grønne obligationer. For udregning af den samlede CO₂-besparelse, der kan tilskrives investeringerne i AP Bæredygtig, antages derfor lige dele impact genereret af disse obligationer.

Årligt CO₂ undgået pr. mio. kr. investeret

44,2 ton CO₂e

Opgjort af analysevirksomheden Matter for AP Pension. Data dækker 78 procent af investeringerne i grønne obligationer i AP Bæredygtig.

Sociale obligationer

De sociale obligationer, der investeres i, skal være bæredygtige ved at være klassificeret som sociale obligationer og efterleve Social Bond Principles eller Sustainability Bond Principles. Derudover skal obligationen have en positiv vurdering fra en uafhængig velrenommeret part. Sociale obligationer finansierer projekter, der blandt andet bidrager til afskaffelse af fattigdom og sult.

Eksempelvis har vi investeret i Verdensbankens SDG-obligationer, der er udstedt af International Development Association (IDA). Der er tale om en samlet investering i mere end 100 projekter, der bidrager til bæredygtig udvikling i udviklingslande. Det er ikke muligt at adskille vores andel af effekterne, da der ikke er tale om investeringer i udvalgte projekter, men derimod indgår vores investeringer i en samlet finansiering i en pulje af projekter. Af 2020-rapporteringer fra IDA fremgår det, at de samlede investeringer i 2020 havde følgende effekter: 3,6 millioner borgere fik grundlæggende sundhedshjælp, ernæring og services, 285.000 borgere fik forbedret sanitet, og 3,5 mio. borgere fik forbedrede leveforhold i byerne. Der forelå endnu ikke en impact report for 2021, da denne CSR-rapportering blev udarbejdet.

Vi har endvidere investeret i den sociale obligation Munifin, der blandt andet finansierer boliger til udsatte borgere og øvrige velfærdsprojekter i Finland, der gør en social forskel. Effekten af vores investering i AP Bæredygtig kunne i 2020 opgøres til: 1216 patientbesøg, 2997 velfærds-servicebrugere og boliger til to udsatte borgere. Her er tale om den specifikke effekt opgjort for den investeringsandel, som AP Bæredygtig udgør af den samlede investering.

Grøn energi

Gennem investeringer i grøn energi produceres grøn strøm, der kan supplere eller erstatte de fossile baserede energiformer. MWh betegner det antal megawatt-timer strøm, der produceres.

For hver 1 mio. kr. investeret i grøn energi i AP Bæredygtig i 2021 blev der produceret 186 MWh grøn energi. Dette modsvare det årlige elforbrug i ca. 42 husstande.

Beregningen er foretaget på baggrund af rapporterede tal fra 2020 og estimater for 2021 på grundlag af vores effektberegner udviklet af analysevirksomheden Matter.

Skov

Det er vores mål, at alle investeringer i skov er certificerede i henhold til kriterierne fra FSC eller PEFC for at sikre en minimumstandard for bæredygtighed. Fra den 31. december 2021 er 79 procent af porteføljen certificeret, og der arbejdes med at få certificering for den resterende del på plads.

Hver mio. kr. investeret i skov i AP Bæredygtig havde følgende effekt i 2021:

Verdensmål 15, Livet på land:

- 19 hektar skov forvaltes og dyrkes bæredygtigt
- 8 hektar skov forvaltes med et naturbeskyttelsesformål

Verdensmål 12, Ansvarligt forbrug og produktion:

- 369 m³ årlig vækst i tømmer
- 609 m³ bæredygtigt træ produceret
- 86 procent af træproduktionen er certificeret

Verdensmål 13, Klimaindsats:

Hvad angår CO₂-optaget for 1 mio. kr. investeret i skov i AP Bæredygtig, skete der en netto udledning på 168 ton CO₂, hvilket skyldes en øget fældning i den skov, der var i vores portefølje i 2021. Der er tale om produktionskov, og fældning er en del af skovdriften. Fældning af træer medfører negativ balance for CO₂, da grundlaget for CO₂-optaget forsvinder, samtidig med at der forbruges CO₂ ved fældningsprocessen (til maskiner, transport mv). Det kan derfor være relevant at opgøre CO₂-regnskabet for skov med en længere cyklus end et år, da det er en produktionsform, hvor væksten sker gennem årtier (med positivt optag af CO₂), mens fældningen henføres til det specifikke år, den sker i.

Generelt gælder for ovenstående data for 2021, at der er tale om estimater, da endelige data først ligger klar efter offentliggørelsen af denne rapport. Der er stor sandsynlighed for ændringer i tallene.

Ejendomme

Certificering: Alle vores erhvervsbyggerier skal DGNB-certificeres til minimum Guld, og vores boliger skal svanemærkes.

Kravene til henholdsvis DGNB og svanemærkning revideres i takt med, at byggereglementet opdateres. Det betyder, at kravene for at opnå en Guldcertificering skærpes løbende, så de afspejler den udvikling, der er nødvendig for at imødekomme regeringens klimamål i 2030. For at vi kan opretholde samme certificeringsniveau i takt med, at kravene skærpes, vil vi på ejendomsområdet fortsat arbejde med nye

bæredygtighedstiltag i vores projekter. I 2021 er udgør ejendomme med DGNB-Guld, Sølv og Platin syv, og flere er på vej.

Ved udgangen af 2021 har AP Ejendomme svanemærket syv ejendomme og modtaget prælicens på Svanemærket til syv kommende bygninger. Certificeringerne skaber værdi for vores portefølje, idet de forudsætter, at bygningerne efterlever en række krav som eksempelvis analyse af bygningens livscyklus, krav til anvendte materialer, restriktive krav til afgangning, miljø- og sundhedsskadelige stoffer, byggeprocessen, brugsfasen samt affalds- og recirkuleringsfasen.

Certificeringer i vores eksisterende byggerier udgør ni svanemærkede byggerier. Derudover er der to ejendomme med DGNB-Sølvcertificering. Samlet udgør det 106.811 m², hvilket svarer til 51 procent af den samlede ejendomsportefølje, som er i drift.

Certificeringer i vores påbegyndte byggerier udgør fem svanemærkninger. Herudover er der en DGNB-Platincertificering, som er Diamantcertificeret. Der er yderligere fire DGNB-Guldcertificerede ejendomme, hvoraf to også er Diamantcertificerede. Samlet udgør det 166.271 m², hvilket svarer til 91 procent af de samlede påbegyndte byggerier.

21 ud af 68 ejendomme er eller vil blive certificeret med Svanemærket eller DGNB, hvilket svarer til omkring 31 procent.

CO₂-udledning: Den årlige CO₂-udledning i ejendomsporteføljen udgjorde 1.564 ton CO₂ i 2021. Det er et fald på 1.138 tons i forhold til 2020, som skal ses i lyset af, at vi igen har øget antal kvadratmeter i porteføljen.

Ejendomsporteføljens energimærker: Der arbejdes målrettet med energimærkerne for AP Ejendomes portefølje. Der var i 2021 63 energimærker, som tilsammen dækkede over et areal på ca. 371.124 m².

Det gennemsnitlige energimærke for AP Pensions ejendomsportefølje, vægtet ud fra etagemeter, er klassen A til B.

I 2021 har vi fortsat arbejdet målrettet med energimærkerne i AP Pensions ejendomme. Målsætningen for 2023 er, at ingen ejendomme i porteføljen har mærker lavere end B.

AP Pensions øvrige artikel 9-produkter

AP Bæredygtig og Select Bæredygtig er klassificeret som artikel 9-produkter, da de har bæredygtighed som mål.

Klassificeringen er baseret på en vurdering af den foreliggende definition i lovgivningen af et artikel 9-produkt.

Vi tilbyder yderligere tre artikel 9-produkter på selvvalgerplatformen. De er:

- AP Globale Aktier ESG Indeks
- AP USA Aktier ESG Indeks
- AP Europa Aktier ESG Indeks

Fondene er forvaltede af Sparinvest. For information om den samlede bæredygtighedsrelaterede indvirkning af disse fonde henviser vi til sparinvest.dk/sfdr

Investeringer gennem Merkur klassificeret som artikel 9:

- Triodos Energy Transition Europe Fund R EUR Acc
- Triodos SICAV I – Triodos Euro Bond Impact Fund EUR R Capitalisation
- Triodos SICAV I – Triodos Global Equities Impact Fund EUR R Capitalisation
- Triodos SICAV I – Triodos Pioneer Impact Fund EUR R Capitalisation
- Triodos SICAV II – Triodos Microfinance Fund Class R EUR Capitalisation

Vi henviser til yderligere information her: <https://merkur.dk/privat/produkter/investeringer/sfdr>

2. Oplysninger om artikel 8-produkter

For delvist bæredygtige finansielle produkter, hvor bæredygtighed er et blandt flere karakteristika, skal der blandt andet redegøres for, hvordan de bæredygtige karakteristika opfyldes.

Vi har en række fonde, der er klassificerede som artikel 8-produkter (se liste nederst i afsnittet). Dvs. at der er tale om produkter, der fremmer miljømæssige og/eller sociale karakteristika, men produktet har ikke bæredygtig investering som sit mål. Det skal oplyses, i hvilket omfang de miljømæssige eller sociale karakteristika for produktet er opfyldt.

Opfyldelse af miljømæssige og sociale karakteristika i AP Active og Select

I produkterne er der truffet valg om ikke at investere i selskaber med negative miljømæssige konsekvenser såsom selskaber, hvor en andel på 30 procent eller mere af omsætningen er relateret til udvinding af termisk kul eller tjæresand. Der investeres heller ikke i selskaber, hvor fem procent eller mere af omsætningen er relateret til udvinding af

termisk kul eller brug af termisk kul til energiproduktion, og som samtidig har planer om at udvide deres kulaktiviteter signifikant ifølge the Coal Exit List (coalexit.org).

AP Active og Select er ligeledes med til at fremme sociale karakteristika. I produkterne investeres der kun i selskaber, der lever op til vores politik for ansvarlighed og bæredygtighed på investeringsområdet. Vi investerer ikke i selskaber, hvor dialog om brud på internationale principper for ansvarlig virksomhedsadfærd har været virkningsløs. Derudover investeres der ikke i selskaber, hvor en andel på fem procent eller mere af omsætningen er relateret til tobaksproduktion, da disse har store sundhedsmæssige konsekvenser. I produkterne investeres der desuden ikke i selskaber, der er involverede i produktion af kontroversielle våben. Det gælder klyngebomber, antipersonelminer, atomvåben samt biologiske og kemiske våben, som kan have negative konsekvenser for civilbefolkninger, når de bruges.

I begge produkter fremmes miljømæssige og sociale karakteristika gennem adskillige fastsatte bæredygtighedskriterier for investeringer i statsobligationer i udviklingslande. Der investeres kun i lande, som opfylder alle følgende krav: Landene har ingen væsentlige regeringssanktioner mod sig fra FN eller EU, har dokumenteret hel eller delvis politisk frihed for landets borgere, har en ESG-score på mindst 40 ifølge Sustainalytics Country Risk Rating og har rapporteret fremskridt mod opnåelse af FN's 17 verdensmål for en bæredygtig udvikling i form af en Voluntary National Review.

Grønne, sociale og bæredygtige obligationer indgår også i AP Active og Select, hvilket er med til at fremme miljømæssige og sociale karakteristika. Alle disse investeringer efterlever Green Bond Principles, Social Bond Principles eller

Sustainability Bond Guidelines. Disse obligationer sikrer kapital til projekter med sociale og miljømæssige fordele, og udstederne rapporterer årligt på, hvordan provenuet bruges samt effekterne af de projekter, der finansieres.

Siden 2019 er alle nye investeringer i danske ejendomme, som indgår i AP Active og Select, certificerede under Nordisk Råds Svanemærke eller er minimum Guldcertificeret af DGNB. Certificeringerne sikrer, at bygningerne efterlever en række krav til eksempelvis bygningens livscyklus, anvendte materialer, afgangning, miljø- og sundhedsskadelige stoffer, byggeprocessen, brugsfasen samt affalds- og recirkuleringsfasen.

Opfyldelse af miljømæssige og sociale karakteristika i AP Invest Skov, Landbrug og Grøn Energi

Fonden AP Invest Skov, Landbrug og Grøn Energi har en anden sammensætning af investeringerne og beskrives derfor særskilt. For investeringer i landbrugsbedrifter foretages der årlige RISE-analyser af blandt andet miljømæssige indikatorer som energiintensitet, biodiversitet, jordkvalitet og luftforurening, mens arbejdsvilkår og livskvalitet udgør sociale indikatorer. Analyserne foretages i samarbejde med SEGES med det formål, at bedrifterne forbedrer sig på de forskellige indikatorer ud fra konkrete handleplaner. Med tiden bliver de altså mere bæredygtige, hvilket er med til at fremme miljømæssige og sociale karakteristika.

Desuden foretages investeringer i skov, hvor størstedelen er certificeret, hvilket betyder, at forvaltningen af skovarealerne sker på en måde, der opretholder biodiversitet og skovens regenereringskapacitet. Derudover investeres der i grøn energi, som er med til at fremme miljømæssige karakteristika gennem udbredelse af mere bæredygtig energiproduktion og bidrag til den grønne omstilling.

Følgende fonde er klassificeret som artikel 8:

- AP Active 2014
- AP Active 2017
- AP Active 2020
- AP Active 2023
- AP Active 2026
- AP Active 2029
- AP Active 2032
- AP Active 2035
- AP Active 2038
- AP Active 2041
- AP Active 2044
- AP Active 2047
- AP Active 2050
- AP Active 2053
- AP Active 2056
- AP Active 2059
- AP Active 2062
- AP Active 2065
- AP Lille Aktieandel
- AP Meget Stor Aktieandel
- AP Mellemstor Aktieandel
- AP Stor Aktieandel
- Select 2015
- Select 2020
- Select 2025
- Select 2030
- Select 2035
- Select 2040
- Select 2045
- Select 2050
- Select 2055
- Select 2060
- Select 2065
- Select Lille Aktieandel
- Select Meget Stor Aktieandel
- Select Mellemstor Aktieandel
- Select Stor Aktieandel
- AP Invest Skov, Landbrug og Grøn Energi

Derudover tilbydes følgende artikel 8-fonde på vores selv-vælgerplatform.

Disse fonde er forvaltet af eksterne forvaltere. Information om opfyldelsen af miljømæssige og sociale karakteristika kan læses direkte på forvalternes hjemmesider.

Fond	Forvaltere	Bæredygtighedsinformation
AP Invest Danske Aktier II	Nykredit	nykreditinvest.dk/baredygtighed/sfdr
C WorldWide Globale Aktier	C WorldWide	cww.lu/downloads/sustainability-related-disclosures
C WorldWide Asien Aktier	C WorldWide	cww.lu/downloads/sustainability-related-disclosures
SEB Europe Small Cap Aktier	SEB	sebgroup.com/sustainability/supporting-our-customers/sustainable-investments/sfdr
Fidelity Globale Teknologi Aktier	Fidelity	fidelity.lu/funds/factsheet/LU0099574567/tab-esg
Sparinvest Mellemlange Obligationer	Sparinvest	sparinvest.dk/sfdr
Coop Opsparing Forsigtig	SEB	seb.dk/virksomheder-og-institutioner/sebinvest/investeringsforeninger/coop-opsparing
Coop Opsparing Moderat	SEB	seb.dk/virksomheder-og-institutioner/sebinvest/investeringsforeninger/coop-opsparing
Coop Opsparing Modig	SEB	seb.dk/virksomheder-og-institutioner/sebinvest/investeringsforeninger/coop-opsparing

På appension.dk kan man læse mere om fondene, hvordan bæredygtighed indgår i dem: AP Pension – Investering og bæredygtighed

Data – Investeringsområdet

AP Pensions retningslinjer for investering

Vores porteføljer screenes for potentielle brud på retningslinjer nævnt i vores politik for ansvarlighed og bæredygtighed på investeringsområdet og brud på de internationale principper for ansvarlig virksomhedsadfærd. I vurderingen af selskabernes adfærd tager vi blandt andet hensyn til:

- FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder
- FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv
- FN's klimakonvention
- Den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder
- Geneve-konventionen
- FN's Internationale Arbejdsorganisation
- Rio-deklarationen om miljø og udvikling
- FN's biodiversitetskonvention
- FN's rammekonvention om klimaændringer
- Parisaftalen
- FN's konvention mod korruption

AP Pensions eksklusionskriterier

- Selskaber, der ikke lever op til AP Pensions politik, og hvor dialog er virkningsløs.
- Selskaber, hvor en andel på 30 procent eller mere af omsætningen er relateret til udvinding af termisk kul eller tjæresand.
- Selskaber, hvor 5 procent eller mere af omsætningen er relateret til udvinding af termisk kul eller brug af termisk kul til energiproduktion, og som samtidig har planer om at udvide deres kulaktiviteter signifikant.
- Selskaber, hvor en andel på 5 procent eller mere af omsætningen er relateret til tobaksproduktion.
- Selskaber, der er involveret i produktion af kontroversielle våben. Dette gælder klyngebomber, antipersonelmener, atomvåben samt biologiske og kemiske våben.

Mål i forhold til grønne investeringer

	2030	2023	2021	2020	2019
Grønne investeringer mia. kr	-	20	22,3	13,3	2,4
Andel af samlet portefølje	20,0 %	10,0 %	12,7 %	9,9 %	1,5 %

Afkast i AP Bæredygtig

Faktisk afkast 2021

Faktisk afkast 2020

Faktisk afkast 2019*

10 år til pension	12,3 %	6,7 %	6,7 %
20 år til pension	17,2 %	7,7 %	10,1 %
30 år til pension	19,9 %	9,0 %	11,0 %

Note: * Der er kun medtaget tal for det sidste halve år af 2019, da AP Bæredygtig først blev lanceret i juni 2019.

Overblik	2021	2020	2019
Balancesum mia. kr.	180,0	171,3	161,3
AUM (investering) mia. kr.	175,5	162,9	153,8
Bruttopræmier mia. kr.	15,6	14,4	15,4
Fordeling af portefølje - garanterede produkter - markedsrenteprodukter	27,3 % 72,7%	39,3 % 60,7 %	45,9 % 54,1 %
Årligt afkast ved 20 år til pension	16,9 %	9,6 %	18,3 %

Note: Årligt afkast ved 20 år til pension er gældende for AP Active.

Engagement

Antal dialoger med selskaber på baggrund af brud på internationale konventioner og/eller AP Pensions politikker.

Emner for dialog	2021	2020	2019
Miljø	4	13	34
Menneskerettigheder	24	38	29
Arbejdstagerrettigheder	3	12	32
Forretningsetik	12	28	25
Dialoger i alt	43	91	76

Note: En virksomhed kan optræde flere gange, da dialogen kan være spredt over flere emner.

Eksklusioner

Virksomheder som er blevet ekskluderet af vores portefølje på baggrund af vores eksklusionskriterier.

Antal virksomhedseksklusioner	2021	2020	2019
Tobak	58	59	64
Virkningsløs dialog	11	9	4
Klimarelaterede forhold	112	107	72
Kontroversielle våben	52	49	17
Virksomheder i alt	233	224	157

CO₂-udledning fra børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Rapportering	CO ₂ -udledning (tCO ₂ e)		CO ₂ -aftryk (tCO ₂ e)	Relativ CO ₂ -udlednings-eksponering (tCO ₂ e/mio. kr. omsætning)	
	Scope 1 og 2 ²	Inkl. scope 3 ²	Scope 1 og 2 pr. mio. kr. investeret	Vægtet gennemsnitlig CO ₂ -intensitet ³	
Andel af selskaber med CO ₂ -rapportering ¹					
Portefølje 2021	77,9 %	373.076	1.913.881	7,00	17
Portefølje 2020	72,3 %	141.097	634.203	4,75	11
Portefølje 2019	63 %	238.959	941.716	10	13
Resultat i forhold verdensindeks	-	-	-	-3,5 %	-30 %

- 1 Procent af beholdninger, hvor selskaberne rapporterer klimaaftryk. 72 procent af selskaberne rapporterer CO₂-aftryk. 28 procent af porteføljen er inkluderet i vores klimaanalyse baseret på estimerede tal og en sammenligning af sektorens generelle klimapåvirkning samt analyse af hvert enkelt selskabs drift.
- 2 Scope 1 defineres som udledninger, som selskabet selv direkte forårsager f.eks. ved af brænding af kul og gas. Scope 2 er udledninger gennem den energi, som selskabet forbruger, f.eks. el og fjernvarme. Scope 3 er indirekte CO₂-udledninger som resultat af virksomhedens aktiviteter fra kilder, der ikke direkte kontrolleres af virksomheden. Det er f. eks i forbindelse med de produkter og services, som selskabet forbruger samt kunders brug af virksomhedens varer og service såvel som håndtering og behandling af virksomhedens affald.
- 3 I vægtet gennemsnitlig CO₂-intensitet bliver selskabernes relative størrelse inkluderet i beregningerne, da det giver et mere retvisende indblik i porteføljens CO₂-udledning på selskabsniveau.

Data – Ejendomsområdet

Råvareforbrug i kantinen - Østbanegade

	2021	2020	2019
Økologi år til dato	37,8%	37,1%	44,1%
Andel af danske råvarer	52,9%	56,5%	54,4%
Kødforbrug	10,0%	10,1%	11,8%

Råvareforbrug i kantinen - Østbanegade

	2021	2020	2019
Økologi år til dato	41,7%	37,7%	39,5%
Andel af danske råvarer	49,0%	57,4%	53,3%
Kødforbrug	11,1%	11,4%	10,8%

Ton affald i forbindelse med kantinedrift

	2021	2020	2019
Affald	15,4	20,1	31

Ton affald

	2021	2020	2019
Restaffald	42,7	39,9	40,9
Bio	10,2	15,1	13,6
Pap	3,6	4,0	3,7
Div. plast	0,7	1,0	0,5
Aluminium	1,1	1,6	2,1
Papir	18,1	9,6	10,7
Jern	0,2	0,09	-
Farligt affald	0,4	0,9	0,7
I alt	77,0	72,2	72,2

Transport	2021	2020	2019
Miljøklassificering af indkøbte og leasede biler	A+ eller derover	A/A+	A/B
Antal cykler	20	20	20

Elforbrug kWh på AP Pensions egne lokationer	2021	2020	2019
Total for alle lokationer	853.739,0	966.683,0	1.033.126,0

Note: Tal for 2020 og 2019 er opdaterede grundet forhøjet datakvalitet

Varmeforbrug mWh på AP Pensions egne lokationer	2021	2020	2019
Total for alle lokationer	847,8	750,5	711,5

Vandforbrug m³ på AP Pensions egne lokationer	2021	2020	2019
Total for alle lokationer	3.172,6	3.247,6	4.302,6

Antal bygninger i ejendomsporteføljen	2021	2020	2019
AP Ejendomme i drift	57	50	46
Bygninger under opførelse	11	14	17

Note: 'Under opførelse' inkluderer også bygninger, som er igangsat før 2021, da byggerierne strækker sig over længere perioder.

Færdiggjorte byggerier

2021	Kalundborg, Uddannelse	Horsens, Buchwaldsbro (boliger)	Horsens, Buchwaldsbro (fripølejhjem)	Kolding Sky	København, Engholmene	Holbæk, Østbryggen	København, Nordhavn Hotel Comwell
2020	Kronehaverne, Ørestads Boulevard 49, 2300 KKbh S	Albani og Fisketorvet, Thomas B. Thriges Gade, 5000 Odense C (1. etape)	Nørager Fripølejhjem, Jernbanegade 13, 9610 Nørager	DLG nyt domicil, Ballesvej 2, 7000 Fredericia	Lilli Gyldenkildes Torv, Lilli Gyldenkildes Torv, 8700 Horsens		
2019	Holbæk Fjordtårn, Isefjords Alle 13, Holbæk	Kværnloftet, Kværnloftet 2-44, Risskov					

Note: Kalundborg, uddannelse har ingen certificering, da bygningen er igangsat, før AP Pension besluttede certificering af hele porteføljen.

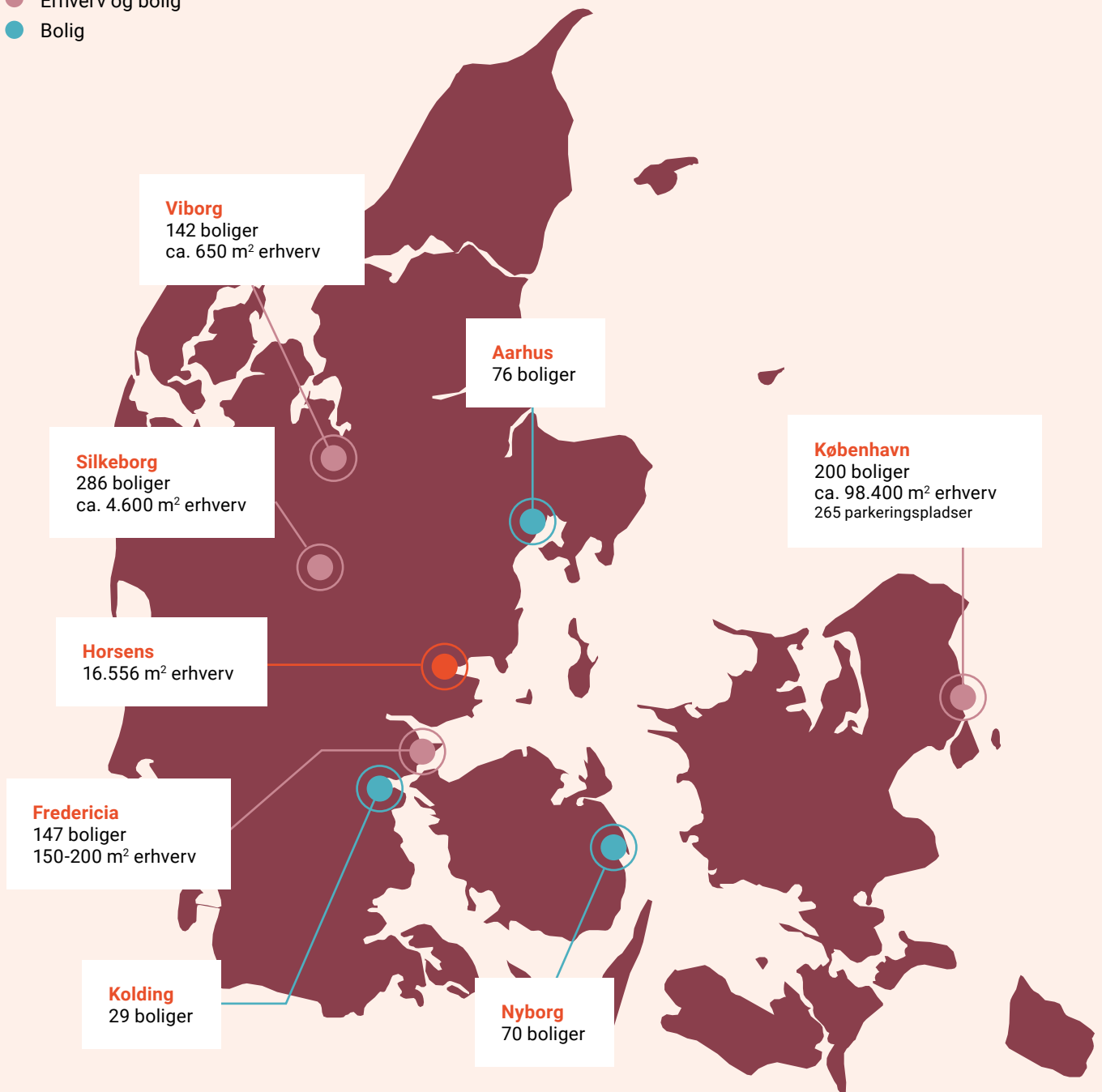
Påbegyndte byggerier

2021	Viborg, Banebyen, Brofæstet – Fredericia Havn, kanalbyen, boliger, Carolinelunden – Aarhus, Gellerup (Hejredal/Brabrand) – Nyborg, fripølejhjem – Marmormolen – OPP Horsens Rådhus – Fredericia "Grøn beton" beboerhus
2020	Svanemølleholmen, Nordhavn – Tvedvej, Kolding – Biotech Project House, Kalundborg – Østre Gasværk, København Ø – Trælastholmen, Nordhavn
2019	Kolding Sky, Kolding Åpark 24, Kolding – Østbryggen, Isefjords Alle 29-35, Holbæk – Ørestad Boulevard 49, København S – Nørager fripølejhjem, Jernbanegade 13, Nørager – Udlejning, Buchwalds Bro, Horsens – Ejerboliger, Buchwalds Bro, Horsens – Fripølejhjem Buchwalds Bro, Horsens – DLG's domicil, Ballesvej 2, Fredericia – Sørøvet, Silkeborg.

Note: Kalundborg, uddannelse har ingen certificering, da bygningen er igangsat, før AP Pension besluttede certificering af hele porteføljen.

Geografisk fordeling af byggerier

- Erhverv
- Erhverv og bolig
- Bolig

2021

Antal byggerier i ejendomsporteføljen med DGNB-certificering	7
---	----------

Note: Byggerier igangsat i 2021.**2021**

Antal byggerier i ejendomsporteføljen med Svanemærket	14
--	-----------

Note: Byggerier vi har certificeret i 2021 og modtaget prælicens på.

	2021	2020	2019
CO₂-udledning pr. kvm	4,2	10,3	10,6

Note: Kg. CO₂. Opgjort pr. kvm. Bygninger i drift.

	2021	2020	2019
CO₂-udledning i alt for ejendomsporteføljen	1.564	2.702	2.566

Note: Ton CO₂. Bygninger i drift.

	2021	2020	2019
Energimærke i ejendomsporteføljen			
Score	1,75	2,14	2,49
Energimærke	A	B	B
Antal energimærker	63		
Energimærkernes areal m²	371.124		

Note: Gennemsnitligt energimærke for AP Pension ejendomsportefølje (A= 1, B=2, C=3)

	2021	2020	2019
Energiafgifter for bygninger i drift			
kWh	1.847.607	N/A	N/A
Elafgift kr.	1.662.846		

Note: Elafgiften er 0,9 kr./kWh. Afgifter betalt af AP Pension.

Data – Landbrug

AP Ejendomme landbrugsbedrifter 2021 – fordelt på jord/dyr eller økologi/konventionel

Ejendom	Beliggenhed	Ha omdrift ¹	Ej dyrket ²
Hellehuse 16 ApS	Jystrup, Sjælland	183	8
Nygårdsvej 47 ApS	Trustrup, Djursland	201	18
Klausholmvej 15 ApS	Gadbjerg, Midtjylland	350	30
Vester Bordingvej 1 ApS	Silkeborg, Midtjylland	208	2
Fuglsøgårdvej 2 ApS	Fuglsø, Djursland	225	40
Hadstenvej 15 ApS	Hadsten, Midtjylland	361	73
Birkedalvej 17 ApS	Glesborg, Djursland	366	15
Hornumvej 142 ApS	Farsø, Himmerland	11	1
Sildeballe 8 ApS	Samsø	100	3
Hornumvej 142 ApS	Nibe/Himmerland	269	14
Hornumvej 142 ApS	Nibe/Himmerland	366	72
Vårvej 65 ApS	Nibe/Himmerland	0	3
Total		2.640	279

Udviklingen i landbrugsselskaber

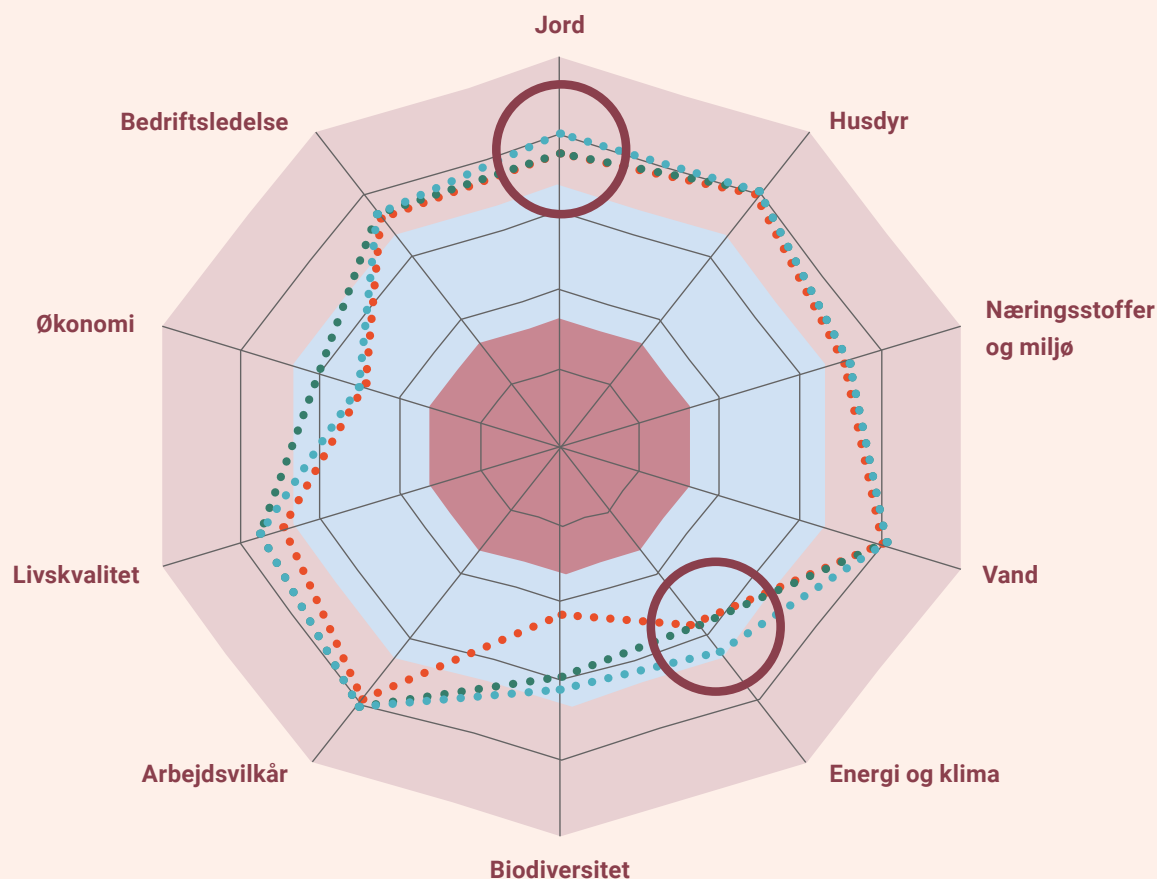
Selskaber	2021	2020	2019
	10	11	Der er købt en ejendom, som indgår i de 11 selskaber under Hornumvej 142 Aps

Total Ha ³	Status	Enhed	Produktion
191	Konventionel	Malkekvæg	190
219	Konventionel	Malkekvæg	550
380	Konventionel	Juletræer	2.000.000
210	Konventionel	Søer m. 30 kg produktion	1.350
265	Konventionel	Malkekvæg	550
434	Konventionel	Søer m. 30 kg produktion	1.850
381	Konventionel	Søer m. 30 kg produktion	1.900
12	ØKO	Kyllinger	Danmarks største ØKO producent
103	Konventionel	Søer m. 30 kg produktion	700
283	ØKO	Kyllinger	Danmarks største ØKO producent
438	ØKO	Planteavl	
3	ØKO	Slagteri	Godkendt af dyrenes beskyttelse
2.919			

Note:

- 1 Arealer, som kan dyrkes med landbrugsdrift på ejendommene.
- 2 Arealer på ejendommen, som ikke kan dyrkes, typisk vej, bebyggede arealer, skov, krat, mose eller andet.
- 3 Samlet areal, som tilhører de enkelte selskaber eller ejendomme, herunder dyrkbare inklusive ikke dyrkbare.
- 4 Farsø-Nibe/Himmerland er samme selskab med samme forpagter. De er opdelt i oversigten, da de forskellige ejendomme er opkøbt på forskellige tidspunkter.

Samlet bæredygtighedsvurdering af udviklingen i landbrugsporteføljen fra 2020 til 2021 i AP Pension

- Godt resultat
- Medium resultat
- Dårligt resultat
- Grad af bæredygtighed 2019
- Grad af bæredygtighed 2020
- Grad af bæredygtighed 2021

Rise-polygonen er lavet efter en samlet vurdering af de opfølgende interviews afholdt i 2021 på ni bedrifter

Note: I RISE-analysen indgår ni bedrifter. Vårvej 65 ApS er et slagteri, hvorfor der ikke kan udarbejdes en Rise-analyse herfor.

	2021	2020
CO₂-udledning landbrugsbedrifter	1.852	1.374

Note: Ton CO₂.

Data – Sundhed og forebyggelse

Fordelingen af bevilligede sager på kategorier	2021	2020	2019	2018	2017
Anden sundhed	60,8%	59,8%	63,8%	67,7%	70,3%
Mental sundhed	39,2%	40,2%	36,2%	32,3%	29,3%

Note: Mental sundhed rummer stress, psykiske sygdomme og depression.

	2021	2020	2019
Kundernes tilfredshed – skadeshåndtering	6,2	6,3	6,3

Note: Skalaen er 1-7, hvor 7 er bedst. Kilde: AP Pensions egen måling.

Kundernes tilfredshed – Dansk Sundhedssikring	2021	2020
Telefonbetjening – Sundhedsteamets behandling af skadesforløb	4,5	4,4
Resultat af behandlingen	4,2	4,3

Note: Skalaen er 1-5, hvor 5 er bedst.

Kundeforløb med AP Care	2021	2020
Antal kundeforløb	806	488
Kundetilfredshed: tilfredshedsmåling på indgående kald	6,7	6,8

Note: Skalaen er 1-7, hvor 7 er bedst. Kundeforløb er de forløb, hvor kunden har mere end en samtale med en helbredsvejleder.

	2021
AP Care – Fordelingen af behov for hjælp	32 %

Note: Red Flag-portal vedr. henvendelser til Dansk Sundhedssikring, som resulterer i en videresendelse af sag. Red Flag-løsningen eksisterede ikke i 2020.

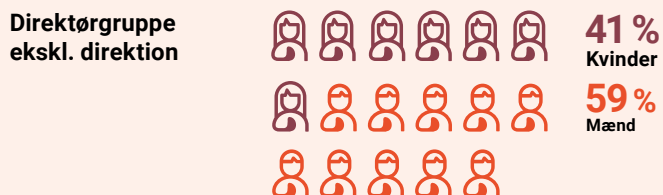
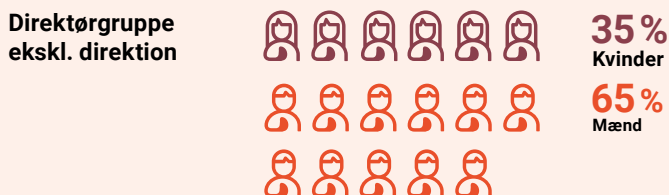
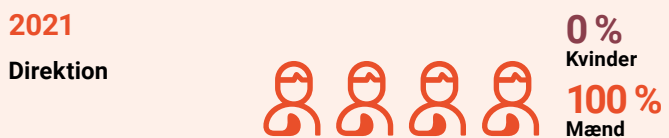
AP Care – Temaer i opkaldene	2021	2020
Stress, trivselsproblemer og andre psykiske udfordringer	69,4 %	56,6 %

Balancen på SUL	2021	2020	2019
AP Pensions resultat i forhold til syge- og ulykkesforsikringer angivet i mio. kr.	-243	-131	-892

Data – Medarbejdere

Kønsdiversitet

	2021		2020	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
Bestyrelsen	11%	89%	14%	86%

	2021	2020	2019
Lønforskell mellem kønnene	1,26		

	2021	2020	2019
Lønforskell mellem CEO og medarbejdere	7,87		

	2021	2020	2019
Antal medarbejdere (HC)	608	569	560

	2021	2020	2019
Antal elever	4	2	5

	2021	2020	2019
Medarbejdere i flexjob	2	1	1

	2021	2020	2019
Nyansættelser			
Antal nyansættelser	109	95	120
Nyansatte over 57 år	7	8	5

	2021	2020	2019
Personaleomsætning			
Personaleomsætning i alt	12,7%	13,0%	21,0%
Frivilligt	8,5%	6,0%	15,0%
Aftale/opsagt	4,2%	7,0%	6,0%

	2021	2020	2019
Medarbejdere over 57 år	13,3%	12,7%	12,6%

	2021	2020	2019
Medarbejdertilfredshed			
Motivation	5,6	5,7	5,5
Engagement	5,3	5,5	5,6

Note: Målt på en skala fra 1-7, hvor 7 er bedst.

	2021	2020	2019
Sygefravær			
Sygefravær	3,36%	3,13%	3,60%

	2021	2020	2019
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	95,3%	100%	93%

Data – Om kunderne og forretningen

Antal rådgivningssamtaler

2021	2020	2019
10.231	9.888	8.760

Note: Rådgivningssamtaler gælder AP Pensions direkte betjente kunder.

Kundernes tilfredshed

	2021	2020	2019
Tilfredshed med kundecenteret	6,2	6,4	6,5

Note: AP Pensions egen måling. Skalaen er 1-7, hvor 7 er bedst.

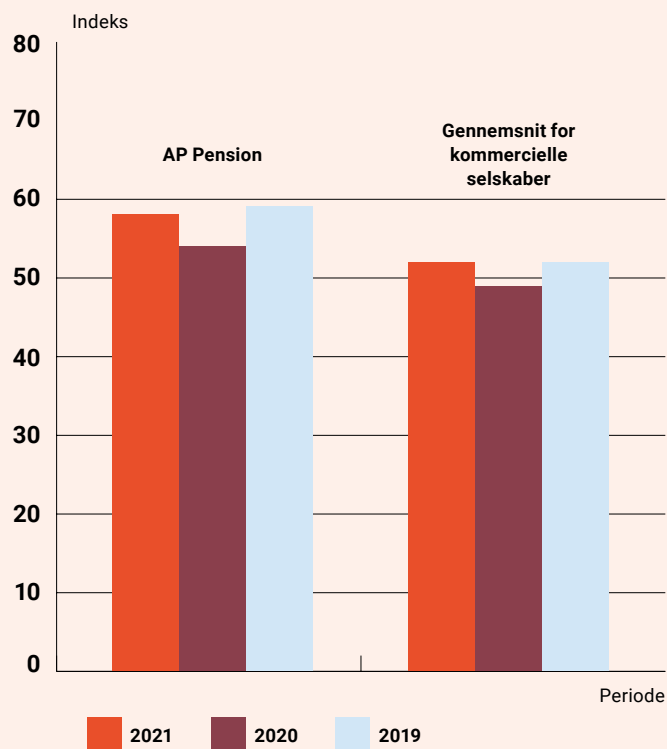
Kundehenvendelser i kundecenter

	2021	2020	2019
Det månedlige gennemsnitlig af kundehenvendelser	7.187	4.643	3.995

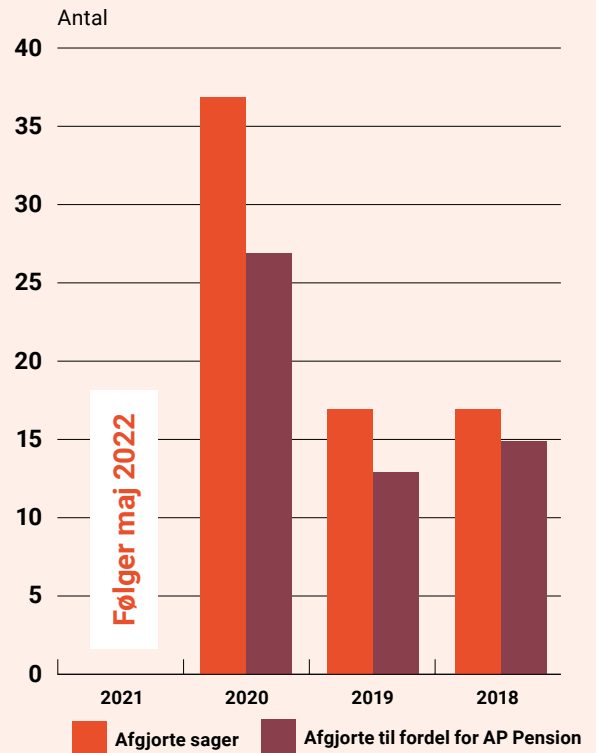
Minutter på telefonopkald i kundecenter

	2021	2020	2019
Det månedlige gennemsnit	4,4	4,1	4,2

Loyalitetsindekset

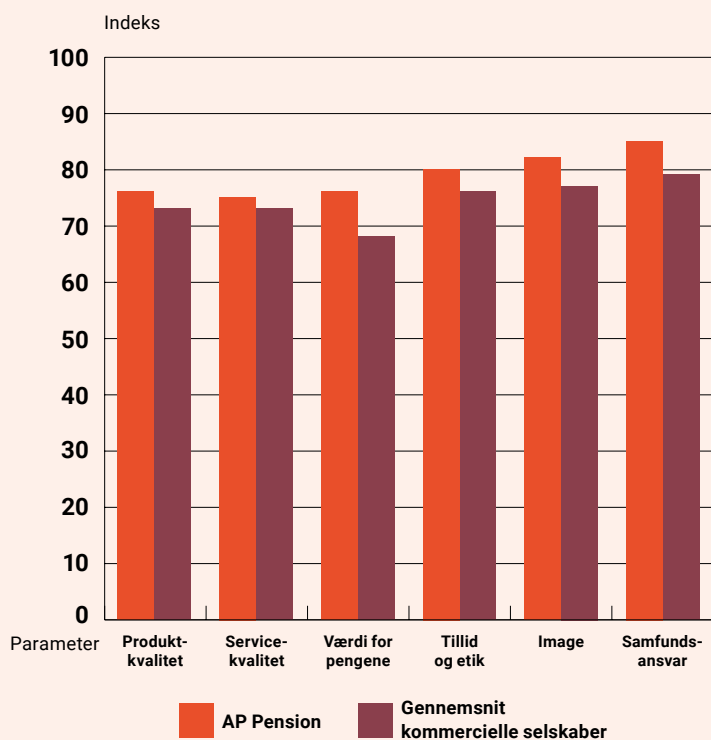

Ankenævns sager

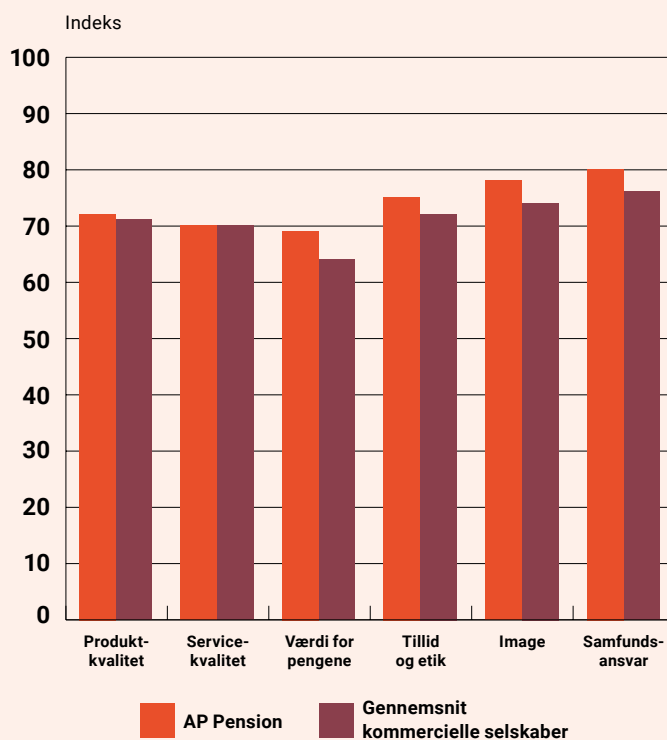

Note: Tallet for 2021 er opgjort efter redaktionens afslutning.

Kundeoplevelser 2021

Kundeoplevelser 2020

Note: 'Gennemsnit kommercielle selskaber' er et gennemsnit af de fire kommercielle selskaber AP Pension, PFA, Danica og Velliv. Hvert selskab vægter med 25 procent. Kilde: Loyalty Groups BrancheIndex Pension 2021.

Antal kunder i AP Pension

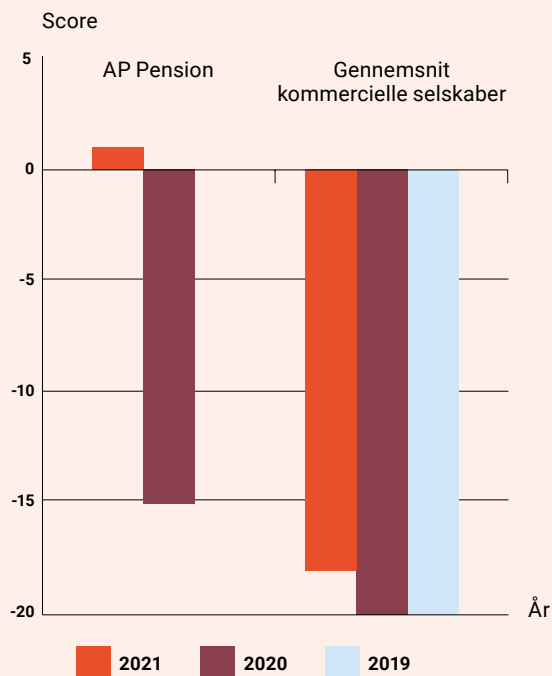
	2021	2020	2019
I alt	425.000	414.000	415.000

Aldersgennemsnit for kunderne

	2021	2020	2019
I alt	48,9	48,7	48,7

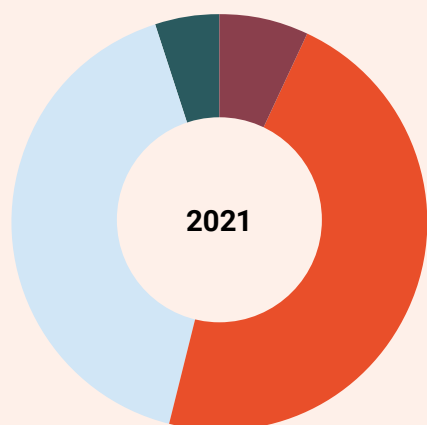
Note: Kunder med opsparing opgjort på CPR-nummer fordelt på alder.

Net Promoter Score – loyalitetsscore

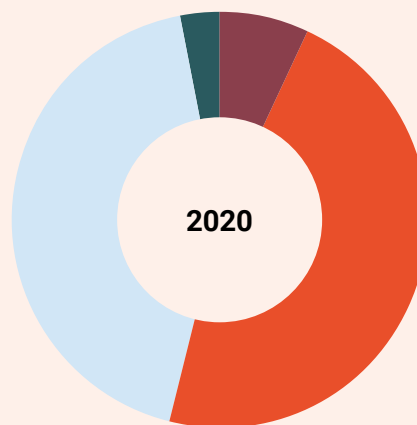

Note: 'Gennemsnit kommercielle selskaber' er et gennemsnit af de fire kommercielle selskaber AP Pension, PFA, Danica og Velliv. Hvert selskab vægter med 25 procent. Kilde: Loyalty Groups BrancheIndex Pension 2021.

Geografisk fordeling af kunder

Note:
Fordeling af kunder med opsparing i AP Pension.

Note:
Fordeling af kunder med opsparing i AP Pension.

Fordeling af kundernes løbende indbetalinger til AP NetLink

Produkter	2021	2020 ¹	2019 ²
Fast risiko	14%	11 %	14 %
Livscyklus	63%	71 %	65 %
Gennemsnitsrente med garanti*	0%	11 %	11 %
Gennemsnitsrente uden garanti	8%	1 %	5 %
Eget valg af fonde	7%	4 %	5 %
AP Bæredygtig	8%	2 %	-

* Der er stoppet for indbetalinger til Gennemsnitsrente med garanti.

¹ pr. 31. december ² pr. 31. oktober

Note: Procentfordeling af løbende indbetalinger i 2021 modtaget til AP Pensions nytegnende produkt for pensionsaftaler. 'Fast risiko' er fonde med uændret risikoniveau i hele opsparingsforløbet. I 'Livscyklus' tilpasser AP Pension risikoen frem mod den forventede pensionsalder. 'Eget valg af fonde' beskriver andelen af løbende indbetalinger fra kunder, som selv sammensætter deres investering. 'AP Bæredygtig' favner andelen af indbetalingerne, der er investeret i AP Pensions bæredygtige produktlinjer.

	2021	2020	2019
Virksomhedskunder med over fire medarbejdere	3.252	3.176	3.222

Betalte skatter og afgifter mio. kr.	2021	2020	2019
Selskabsskat	0	0	0
Moms	120	67	67
Lønsumsafgift	77	70	58
Pensionsafgift	223	228	206
Pensionsafkastskat (PAL)	2.312	1.314	2.297
A-skat for ansatte i AP Pension og forsikrede under udbetaling	1.052	1.017	885
Arbejdsmarkedsbidrag på præmieindbetalinger	605	563	554
Energiafgifter for bygninger i drift	1,7	-	-
Total skatter og afgifter	4.391	3.259	4.067
Tildeling af AP Loyalitetsbonus	280	0	0

AP Pension

Østbanegade 135
2100 København Ø
3916 5000

appension.dk